

Departament de Didàctica de l'Expressió Musical, Plàstica i
Corporal de la Universitat Autònoma de Barcelona

El conjunt instrumental Orff com a dinamitzador de la motivació en els alumnes de música de 1r d'ESO

Treball de recerca del Curs de Doctorat
de Didàctica de la Música

Carme Carrillo Aguilera

Tutora de la recerca: Dra. Mercè Vilar i Monmany
Universitat Autònoma de Barcelona

Bellaterra, juny de 2007

0. Sumari

0.	Sumari.....	3
1.	Motivació i justificació de la recerca	5
2.	Objectius	8
3.	Esquema metodològic	9
4.	Marc teòric	11
5.	Marc experimental	29
6.	Síntesi de resultats	63
7.	Conclusions.....	68
8.	Valoració i propostes de futur	71
9.	Referències bibliogràfiques	72
10.	Índex de quadres i gràfiques.....	76
11.	Índex general	77
12.	Índex dels annexos.....	79

1. Motivació i justificació de la recerca

En el meu primer contacte com a professora de música a l'ESO el curs 2005-2006, i amb especial èmfasi al començar els cursos de doctorat a finals de 2005, vaig adonar-me que hi havia alguna cosa que no acabava de funcionar a les meves classes de música: els nois i nois de 1r d'ESO del Col·legi Natzaret d'Esplugues de Llobregat no semblaven gaire motivats per la matèria i es distreien amb molta facilitat. Tot i que procurava que les classes fossin el més actives possibles i m'esforçava per motivar i transmetre el gust per la música als i a les alumnes, la realitat era molt diferent: així ho van demostrar els qüestionaris que els vaig passar a finals del curs 2005-2006 i a l'inici del curs següent. En aquests qüestionaris, on els demanava que escrivissin en un paper tres coses positives i tres de negatives del que havia estat la matèria de música durant aquell curs, quasi la meitat dels alumnes opinaven que les classes eren massa teòriques i, per tant, avorrides. En canvi, aproximadament la mateixa proporció d'alumnes pensava que les activitats pràctiques, com ara tocar la flauta, constituïen la vessant més positiva de la classe de música. Aquestes respostes em van dur a reflexionar sobre l'escassa motivació dels alumnes cap a la matèria de música i van representar també una primera aproximació a la problemàtica d'estudi.

Durant el curs i més tard al veure confirmades les meves sospites, vaig pensar en diferents maneres de canviar la dinàmica de les meves classes de música. Aquesta reflexió, juntament amb la realització d'un curs de conjunt instrumental Orff a l'estiu de 2006 amb la Imma Oliveras, professora de música de secundària i autora de diversos llibres i materials per a conjunt instrumental Orff, em van portar a valorar aquesta proposta com a forma d'intervenir a l'aula per intentar incrementar la motivació dels alumnes. Una vegada valorada aquesta proposta, la vaig presentar a la directora del Col·legi Natzaret amb la voluntat de convèncer-la dels beneficis del conjunt instrumental Orff i per tal que l'escola realitzés la despesa necessària per adquirir la totalitat dels instruments, ja que el col·legi només disposava d'instruments de percussió indeterminada. Després de setmanes d'espera, la directora va assentir a comprar els instruments i vaig començar a elaborar els materials necessaris per poder dur a terme aquesta activitat.

Per elaborar el dossier pels alumnes em vaig documentar dels llibres disponibles al mercat sobre didàctica i repertori per a conjunt instrumental Orff i vaig realitzar una tria del que em va semblar més interessant. Tot això, juntament amb les directrius marcades per la Imma Oliveras en el seu curs de conjunt instrumental Orff, em va dur a dividir el dossier en quatre parts: una petita introducció per presentar els instruments utilitzats en l'activitat, un apartat de tècnica amb una breu explicació i exercicis per treballar aquest aspecte, una part de polirrítmies per interpretar individualment o amb grup, però gairebé sempre amb instruments de percussió indeterminada i, finalment, un apartat dedicat a repertori, amb cançons ordenades de menor a major dificultat.

Abans de començar a treballar el conjunt instrumental Orff amb els nous alumnes de 1r d'ESO durant el curs 2006-2007, els vaig passar un qüestionari més específic sobre les seves opinions de la matèria de música amb els objectius de saber què havien fet en cursos anteriors, què era el que més els havia agradat, quines activitats els agradaria fer durant el curs i com aquestes podrien afectar la seva motivació per la música. Aquest qüestionari representa el punt de partida de la recerca, l'objectiu de la qual és analitzar l'efecte de la intervenció amb el conjunt instrumental Orff en l'actitud i motivació dels alumnes de música de 1r d'ESO del col·legi Natzaret. Per aconseguir aquest objectiu, a més dels dos qüestionaris que s'han comentat al llarg d'aquesta presentació –el primer qüestionari en què demanava als alumnes de música de 1r d'ESO del curs 2005-2006 que escrivissin tres coses positives i tres de negatives del que havia estat la matèria durant aquell curs, i l'altre més específic sobre les opinions de la classe de música dels alumnes de 1r d'ESO del curs 2006-2007– i que responen a la necessitat d'ubicar la problemàtica d'estudi i de detectar l'opinió dels alumnes dels dos grups de 1r d'ESO, respectivament, també s'ha elaborat un diari de les dues classes de música setmanals des de setembre de 2006 fins a finals de març de 2007 per ajudar a reflexionar sobre la pràctica i, per tancar el treball de camp, s'han realitzat dos grups de discussió (un per cada grup-classe) amb el propòsit de detectar les repercussions de la intervenció amb el conjunt instrumental Orff en els alumnes. De cadascun dels instruments de recollida de dades emprats en la recerca (els dos qüestionaris, el diari i el grup de discussió) se n'han extret els resultats i d'aquests, les conclusions finals i propostes de futur.

Seguint aquest plantejament, el treball de recerca que es presenta a continuació consta de dos grans blocs: l'exposició del marc teòric i l'explicació del marc experimental,

comprès pel treball de camp, l'elaboració de resultats i les conclusions finals. Més endavant s'exposarà amb més detall l'estructura del treball (v. cap. 3).

El treball que he desenvolupat té, per tant, un doble vessant:

- *Didàctic*: consisteix a introduir el conjunt instrumental Orff a la matèria de música a 1r d'ESO amb la finalitat de treballar, per mitjà d'aquesta activitat, diferents aspectes del llenguatge musical.
- *Recerca*: té com a objectiu analitzar l'efecte de la intervenció amb el conjunt instrumental Orff en la motivació dels alumnes de 1r d'ESO cap a la matèria de música.

2. Objectius

Partint del problema inicial de la manca de motivació dels meus alumnes cap a la matèria de música i de la voluntat de canviar aquesta actitud per mitjà de la introducció del conjunt instrumental Orff a l'aula, l'objectiu principal d'aquesta recerca és:

- **Analitzar l'efecte de la intervenció amb el conjunt instrumental Orff en la motivació dels alumnes de música de 1r d'ESO del col·legi Natzaret.**

Per aconseguir aquest propòsit ha calgut plantejar-se altres objectius més específics que han permès realitzar una anàlisi en profunditat, a través de la qual ha estat possible arribar a unes conclusions finals. Aquests objectius són:

1. Seleccionar i triar els materials necessaris per a treballar el conjunt instrumental Orff.
2. Descriure les expectatives de la matèria de música en els alumnes de 1r d'ESO prèvia introducció de la pràctica amb el conjunt instrumental Orff.
3. Detectar les opinions sobre la matèria de música dels alumnes de 1r d'ESO després d'intervenir amb aquest material a l'aula.
4. Descriure la influència que exerceix la pràctica del conjunt instrumental Orff en la concepció que els alumnes de 1r d'ESO tenen sobre la matèria de música.
5. Comparar les opinions posteriors a la introducció del conjunt instrumental Orff (alumnes curs 2006-2007) amb la dels nois i noies de 1r d'ESO del curs anterior (2005-2006).

3. Esquema metodològic

Aquest treball es divideix en dos grans blocs: el marc teòric i el marc experimental. El primer consisteix en la fonamentació teòrica de la recerca, basada en la bibliografia especialitzada entorn als temes claus que han sorgit al llarg de la mateixa –les bases metodològiques, la motivació, les aportacions del conjunt instrumental Orff a l'educació musical i el currículum de música a l'educació secundària–, mentre que al marc experimental s'hi distingeixen tres parts:

- *Treball de camp*: en aquesta part s'han aplicat diferents instruments metodològics de recollida de dades que han permès ubicar la problemàtica d'estudi, detectar l'estat d'opinió previ a l'aplicació del conjunt instrumental Orff a la matèria de música, observar les actituds dels alumnes durant la seva aplicació i, finalment, detectar les repercussions de la intervenció amb aquest material.
- *Elaboració de resultats*: ha consistit en l'extracció de resultats a partir de les dades obtingudes amb els diferents instruments aplicats en la fase anterior.
- *Elaboració de conclusions i redacció del treball de recerca*: a partir dels resultats obtinguts en el treball de camp s'ha arribat a unes conclusions finals, s'han formulat propostes de futur i s'ha procedit a la redacció definitiva del treball.

El disseny del treball de recerca i la seva temporalització es podrien sintetitzar amb els quadres següents (v. quadres 1 i 2):

QUADRE 1 Disseny de la recerca

I. MARC TEÒRIC		
Metodologia: la investigació-acció (IA) i els instruments de recollida de dades		
La motivació		
Les aportacions del conjunt instrumental Orff a l'educació musical		
La pràctica instrumental al currículum de música de l'Educació Secundària Obligatòria		
II. TREBALL DE CAMP		
<u>Activitats</u>	<u>Instrument</u>	<u>Metodologia</u>
Ubicar la problemàtica d'estudi: verificar la manca de motivació cap a la matèria de música dels alumnes de 1r d'ESO (juny i juliol 2006)	Qüestionari	Quantitativa
Detectar l'opinió dels alumnes de 1r d'ESO del curs 2006-2007 sobre la matèria de música (octubre 2006)	Qüestionari	Quantitativa
Elaborar un diari que sintetitza les observacions a l'entorn de les dues classes setmanals de música amb els alumnes de 1r d'ESO del curs 2006-2007 (setembre 2006 - març 2007)	Observació i diari	Qualitativa
Detectar les repercussions de la intervenció amb el conjunt instrumental Orff en els alumnes de música de 1r d'ESO (abril 2007)	Grup de discussió	Qualitativa
III. ELABORACIÓ DE RESULTATS		
IV. ELABORACIÓ DE CONCLUSIONS I REDACCIÓ DEL TREBALL DE RECERCA		

QUADRE 2 Temporalització del treball

	2006							2007					
	06	07	08	09	10	11	12	01	02	03	04	05	06
Elaborar el marc teòric	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	
Ubicar la problemàtica	■	■											
Detectar l'opinió dels alumnes					■								
Elaborar el diari				■	■	■	■	■	■	■	■		
Detectar les repercussions											■		
Elaborar els resultats											■	■	
Redactar les conclusions												■	■
Redactar el treball									■	■	■	■	■

4. Marc teòric

Per analitzar l'efecte de la intervenció amb el conjunt instrumental Orff en la motivació dels alumnes de música ha estat necessari documentar-se en diferents àmbits de l'educació, la investigació educativa, la música i la psicologia. Les diferents fonts consultades han ajudat a fonamentar les decisions preses al llarg de la recerca.

L'objectiu de la recerca determina l'elecció d'una metodologia d'investigació determinada: és per aquesta raó que s'ha optat per la metodologia de la investigació-acció (IA) per aconseguir l'objectiu d'analitzar la influència del conjunt instrumental Orff en la motivació dels nois i noies a la classe música. La IA és una metodologia qualitativa que dona les eines necessàries al professorat per reflexionar sobre les seves pràctiques per tal de millorar-les.

Per poder parlar de si els alumnes estan o no motivats per la matèria de música, calia recórrer a informació que ens proporcionés les claus per entendre què és la motivació, quins factors influeixen, quins tipus de motivació existeixen i què diuen algunes teories sobre la motivació: aquest apartat, doncs, intenta resoldre tots aquests interrogants. Deixant de banda la motivació, els diferents autors consultats en relació a les aportacions conjunt instrumental a l'educació musical constaten que el conjunt instrumental és una activitat altament motivadora amb grans beneficis no només per l'educació musical sinó també a nivell intel·lectual, emocional i social. Finalment, i partint que l'educació musical és un aprenentatge inclòs i planificat en els currículums educatius, es feia indispensable al·ludir al currículum vigent de música per l'Educació Secundària, amb especial èmfasi als aspectes referents a la pràctica instrumental.

4.1. Metodologia

4.1.1 La investigació-acció (IA)

Aquesta recerca, que s'emmarca en el camp de la investigació educativa, adopta la metodologia de la investigació-acció (IA). La IA és procés sistemàtic d'indagació en les pròpies pràctiques educatives amb l'objectiu de millorar-les (KEMMIS; MCTAGGART, 1992):

La investigació-acció és una forma d'indagació introspectiva col·lectiva empresa per participants en situacions socials amb l'objectiu de millorar la racionalitat i la justícia de les seves pràctiques socials o educatives, així com de la seva comprensió d'aquestes pràctiques i de les situacions en què aquestes tenen lloc.

Kemmis; McTaggart, 1992: 9

Concretament, aquest treball segueix la línia de la investigació-acció sobre la pràctica segons el model d'STENHOUSE (2004), que implica una transformació en la consciència dels participants i suposa un procés progressiu de canvis en la seva pràctica educativa. Segons LATORRE (2004: 30), aquesta línia d'investigació "dóna protagonisme actiu i autònom al professorat, que selecciona problemes d'investigació i porta el control del propi projecte".

Tant KEMMIS; MCTAGGART (1992) com ELLIOT (1991) coincideixen a assenyalar la millora de la pràctica com a objectiu principal de la IA. A més, ELLIOT (1991) parla de la producció de coneixement com a finalitat subordinada a aquest objectiu principal i KEMMIS; MCTAGGART (1992) exposen aquests altres propòsits de la IA:

- Articular de forma permanent la investigació, l'acció i la formació.
- Apropar-se a la realitat vinculant el canvi i el coneixement.
- Fer protagonistes de la investigació al professorat.

Els orígens de la IA cal buscar-los en l'obra del psicòleg social KURT LEWIN (1946), que defineix la investigació-acció com "un procés d'esglaons en espiral, cadascun dels quals es compon de planificació, acció i avaluació del resultat de l'acció" (citada a KEMMIS; MCTAGGART, 1992:12). Paral·lelament, LATORRE (2004) i KEMMIS; MCTAGGART (1992) defineixen la IA com un procés dinàmic constituït per quatre fases:

- *Planificació*: s'identifica la situació problemàtica i es plantegen les hipòtesis d'acció.
- *Acció*: es posa en pràctica l'acció estratègica plantejada en la fase anterior.
- *Observació*: consisteix a controlar i registrar la realitat de la situació estudiada. Cal planificar-la acuradament per tal que s'adeqüi a les circumstàncies de la recerca, ja que l'observació constitueix la base immediata per a la reflexió.

- Reflexió: implica interpretar les dades recollides en l'observació amb l'objectiu d'extreure informació rellevant del pla d'acció i, fins i tot, poder arribar a una certa teorització sobre la realitat estudiada (LATORRE, 2004).

Per facilitar el procés de reflexió sobre la pràctica, tant KEMMIS; MCTAGGART (1992) com LATORRE (2004) remarquen la utilitat de realitzar un diari:

Mantenir un diari resulta útil perquè imposa una disciplina que implica detenir-se diàriament a pensar sobre el que s'ha estat fent en el projecte, obligar-se a un mateix a reflexionar i a recomposar les seves idees per a registrar-les.

Kemmis; McTaggart, 1992: 66

Però a més de la IA entesa com un procés dinàmic d'obtenció d'informació rellevant sobre la pràctica que contribueixi a millorar la realitat educativa i constituït per les fases de planificació, acció, observació i reflexió (KEMMIS; MCTAGGART, 1992), SCHÖN (2002) parla del *coneixement en acció* com una forma més espontània d'accedir a la informació implícita en les nostres accions. A través del coneixement implícit a les nostres pràctiques, al que SCHÖN (2002) anomena *coneixement tàcit*, és possible accedir a la reflexió en l'acció entès com un procés de presa de consciència per descobrir com un coneixement espontani pot haver contribuït a canviar el resultat de les nostres pràctiques:

[...] les nostres descripcions del coneixement en l'acció són sempre construccions. Són sempre intents de posar de forma explícita i simbòlica un tipus de intel·ligència que comença sent tàcita i espontània [...]. Podem reflexionar sobre l'acció, reprenent el nostre pensament sobre el que hem fet per a descobrir com el nostre coneixement en l'acció pot haver contribuït a un resultat inesperat.

Schön, 2002: 36

4.1.2 Instruments de recollida de dades

4.1.2.1 El qüestionari

COHEN; MANION (1990: 131) adopten el terme *enquestes* per "referir-se genèricament als amplis estudis descriptius que recopilen gran nombre de dades en un moment determinat, mitjançant diversos tipus d'instruments, dels quals el qüestionari és el més utilitzat". Aquesta definició es podria relacionar amb les afirmacions que WOODS (1993) realitza respecte a la utilitat del qüestionari, del que remarca dues funcions:

- Com a mitjà de recollida d'informació a partir de mostres més àmplies de les que es poden obtenir per mitjà de les entrevistes.
- Com un punt de partida per a l'ús de mètodes qualitatius.

Precisament aquest últim punt adquireix especial rellevància en aquesta recerca on, per indagar en els contextos en què el qüestionari resta més limitat, s'han utilitzat altres instruments qualitatius de recollida de dades (l'observació i el grup de discussió), complementant i contrastant l'acció del mateix.

Tot i les limitacions que ofereix el qüestionari com a instrument de tipus quantitatiu de recollida de dades, alguns autors com WALKER (1989) el consideren com una entrevista *formalitzada* i *estilitzada* ja que ambdós tècniques es basen en la formulació de preguntes amb un objectiu prefixat.

Segons COHEN; MANION (1990), existeixen tres elements que cal considerar abans de confeccionar qualsevol qüestionari:

- *La finalitat exacta de la investigació*, que es tradueix en els propòsits específics i secundaris perseguits en l'enquesta.
- *La població sobre la que s'ha de centrar*, que afecta a les decisions de l'investigador respecte a la mostra i als recursos necessaris per a accedir-hi.
- *Els recursos disponibles*, que fan referència al cost econòmic total que suposa realitzar un qüestionari des que s'elabora fins que es codifiquen els seus resultats.

Centrant-nos ja en els objectius del qüestionari, COHEN; MANION (1990: 131) exposen que "les enquestes reuneixen dades en un moment particular amb la intenció de: a) descriure la naturalesa de les condicions existents, o b) identificar normes o patrons amb els que es puguin comparar les condicions existents, o c) determinar les relacions que existeixen entre fets específics".

Tenint en compte que la finalitat del qüestionari en la present recerca és recopilar les opinions i expectatives dels alumnes sobre la matèria de música amb la intenció de comparar aquestes opinions amb les dels alumnes del curs anterior i contrastar les expectatives sobre la matèria amb la realitat del dia a dia a l'aula de música, en aquest qüestionari podem identificar els tres objectius proposats anteriorment per COHEN;

MANION (1990), ja que es descriu la naturalesa de les condicions existents (recollida d'opinions i expectatives dels alumnes sobre la matèria de música), es recopilen normes contra les que es poden comparar les condicions existents (comparació de les opinions sobre la matèria de música dels alumnes del curs actual i de l'anterior) i es determinen les relacions que existeixen entre fets específics (contrast de les expectatives amb la realitat a l'aula, recollida posteriorment per mitjà de l'observació i el grup de discussió).

4.1.2.2 El diari

Els diaris de classe constitueixen una tècnica qualitativa de recollida de dades que, des d'un punt de vista metodològic, s'emmarca dins les línies d'investigació basades en els documents personals o narracions autobiogràfiques. Per a BOLÍVAR; DOMINGO (2006: 3), aquestes eines són molt útils per a "entrar en el món de la identitat, dels significats, del saber pràctic i de les claus quotidianes presents en els processos de interrelació, identificació i reconstrucció personal i cultural".

En una altra obra, BOLÍVAR et al. (2001), diuen que el diari té cinc característiques bàsiques:

- Narrativa: les percepcions de la pràctica difícilment es poden transmetre d'una altra manera:
- Constructivista: la contínua atribució de significats als diferents fets que es van produint ens permeten reflexionar sobre la pròpia pràctica.
- Contextual: les narracions biogràfiques només tenen sentit dins es contextos on es van produir.
- Interaccionista: els significats s'interpreten en funció del context en què es desenvolupen i en contínua interacció amb l'entorn.
- Dinàmica: el component temporal és important ja que es construeix i reconstrueix en un procés continu, però no homogeni.

ZABALZA (2004: 15) defineix els diaris com a "documents on els professors/es recullen les seves impressions sobre el que succeeix a les seves classes". Per aclarir aquesta definició, el mateix autor realitza les següents observacions:

- Els diaris no han de ser una activitat *diària*, però sí han de mantenir una certa línia de continuïtat.
- Els diaris constitueixen narracions realitzades pels professors/es.

- Els diaris poden contenir tot allò que el que escriu consideri rellevant, tot i que pot estar condicionat per alguna consigna prèvia.
- L'àmbit de recollida de la informació sol ser l'aula, però res impedeix que altres aspectes de l'activitat docent puguin ser reflexades en el diari.

Com a instruments d'investigació, els diaris permeten estudiar rigorosament els processos d'ensenyament i són útils per a reflexionar sobre un mateix i les seves accions (ZABALZA, 2004), ja que el que escriu adopta simultàniament els papers d'actor, narrador i investigador. El fet que el diari impliqui una activitat d'escriure ja porta la reflexió com a condició inherent però, a més, les diferents perspectives que aporten la percepció dels fets i la manera com aquestes són descrites, permeten realitzar una anàlisi en profunditat, aportant així una major riquesa a la investigació. En la mateixa línia, BOLÍVAR; DOMINGO; FERNÁNDEZ CRUZ (2001) comenten que els diaris serveixen per a reflexionar sobre la pràctica i afegixen que aquestes eines ajuden a preservar les percepcions dels fets de la distorsió que, amb el temps, introdueix la memòria. En aquest sentit recordem que, al parlar sobre la investigació-acció (v. cap. 4.1.1), ja es remarcava la importància que KEMMIS; MCTAGGART (1992) i LATORRE (2004) atorgaven a la utilització dels diaris, com a mètode que permet registrar, recomposar i reflexionar sobre les pròpies accions.

Segons VALLES (2003: 252), un altre aspecte positiu dels mètodes biogràfics, del que el diari forma part, és el caràcter retrospectiu de la informació recollida, que "permet un coneixement, a fons, de la cronologia i els contextos de desenvolupament de la interacció social i dels punts de vista dels individus". En canvi, per VALLES (2003), alguns dels punts més febles dels mètodes biogràfics són:

- Els problemes de control de l'autenticitat i la veracitat.
- Les crítiques entorn a la validesa, fiabilitat i representativitat.
- El factor temps i la feina que aporta la realització i l'anàlisi d'aquests mètodes.

4.1.2.3 Els grups de discussió

Els grups de discussió (GD) constitueixen una tècnica de recollida de dades que s'emmarca dins la família de les entrevistes grupals. Els GD permeten recopilar informació a través de les construccions socials derivades de la interacció dels seus membres sobre un tema determinat per l'investigador. Per a ALONSO (1996: 8-9) aquest instrument "és fonamentalment un dispositiu que s'estableix sobre la base de la identitat

social i les seves representacions, sent aquestes representacions socials les formes de coneixement col·lectivament elaborades i compartides (...), i que determinen la forma comú en què els diferents grups humans constitueixen i interpreten la realitat i la d'altres col·lectius" (citada a SUÁREZ, 2005: 23). Aquesta definició remarca la concepció del grup de discussió com a quelcom que no existeix prèviament, sinó que es construeix, i posa l'accent sobre les representacions socials que sorgeixen a través de la interacció entre els seus membres, com a forma per interpretar la realitat. SUÁREZ (2005) afegeix que el GD és un discurs guiat pel moderador/a i que, com a tal, respon a un propòsit de la investigació. També subratlla la importància del grup de discussió com a mètode que ens "aporta aspectes interns del problema que s'explora (actituds, percepcions, sentiments, opressions...) des d'una visió compartida a nivell grupal" (SUÁREZ, 2005: 25). La finalitat dels grups de discussió és, per tant, la recollida de dades, però sempre des de la perspectiva dels agents implicats en la investigació.

Pel que fa a la dinàmica del GD, el moderador planteja algunes temàtiques al voltant de les quals els participants intervien lliurement, buscant el contrast d'opinió entre ells. En lloc de respondre cadascú al que planteja l'investigador, la dinàmica de grup sol conduir a la construcció de coneixement sobre el tema objecte de la discussió (BOLÍVAR; FERNÁNDEZ CRUZ; MOLINA, 2005).

Els grups de discussió requereixen la participació d'entre 5 i 10 persones (SUÁREZ, 2005), però aquest nombre pot variar en funció dels objectius perseguits en la investigació. Segons SUÁREZ (2005), un grup amb poques persones pot no donar cabuda a la diversitat d'opinions respecte el tema d'estudi, mentre que els grups massa nombrosos limiten la implicació dels seus membres en el discurs, generant una informació més superficial. Segons la mateixa autora, per seleccionar la mostra s'han de combinar uns mínims d'homogeneïtat, per tal que els participants tinguin unes característiques comuns amb les que puguin construir unes senyals d'identitat com a grup, amb uns mínims d'heterogeneïtat, amb l'objectiu que el discurs no sigui massa simple o lineal.

Com a tècnica qualitativa de recollida d'informació, els grups de discussió presenten molts avantatges però també alguns inconvenients o limitacions. Tant VALLES (2003) com SUÁREZ (2005) destaquen els avantatges que es deriven de la interacció grupal, ja les respostes sorgeixen com a reacció a les intervencions d'altres membres presents a la

reunió, que reforcen i enriqueixen les respostes donades pels subjectes de forma individual. Com a avantatges, aquests autors també remarquen el seu caràcter obert i flexible –que permet al moderador/a desviar-se del guió establert per adaptar-se al discurs desenvolupat, sense oblidar, però, els objectius de l'estudi–, la possibilitat d'accedir als aspectes interns –sentiments, actituds, percepcions, motivacions... – i l'economia de temps i diners en l'obtenció de dades. En quant als inconvenients, VALLES (2003) destaca l'artificialitat dels escenaris recreats i altres limitacions derivades de la interacció grupal: problemes de generalització –ja que les respostes dels grups no són independents unes de les altres–, de biaix –els resultats poden ser esbiaixats per algun membre del grup molt dominant–, o de desitjabilitat –el moderador pot, inconscientment o conscient, proporcionar pistes sobre el tipus de respostes desitjables. A més de fer referència als inconvenients derivats de la interacció grupal, SUÁREZ (2005) remarca les limitacions d'interpretar les dades des de la perspectiva dels propis valors, cultura o ideologia, que poden rebaixar la validesa o fiabilitat d'aquest tipus d'estudis.

4.2 La motivació

ALONSO; MONTERO (2002) parlen de l'existència de tres factors que condicionen l'interès dels alumnes a l'hora afrontar qualsevol activitat:

- El *significat* que suposa aconseguir aprendre el que se'ls proposa, que varia en funció del tipus d'objectius als que cadascú atorga més importància.
- Les possibilitats de superar les *dificultats* dels aprenentatges proposats, que depenen de saber o no com afrontar-les.
- El *cost*, en temps i esforç, que els suposarà aconseguir els aprenentatges perseguits.

Altres autors com REARICK (2006), REYNOLDS (1992) o ASMUS (1986) afegeixen l'autoconcepte musical, entès com l'opinió que cadascú té sobre les seves habilitats i mancances musicals, en el llistat de causes que juguen un paper important en la motivació dels alumnes cap a qualsevol activitat relacionada amb aquesta àrea. Així, un autoconcepte musical positiu o negatiu pot tenir l'efecte equivalent en la motivació de l'alumne/a cap a l'aprenentatge musical proposat. A més de l'autoconcepte, ASMUS; HARRISON (1990) també al·ludeixen a l'entorn escolar com un factor que exerceix una influència significativa en la motivació de l'estudiant per participar en els programes musicals de l'escola.

Segons BOURGEOIS; GALLAND (2006), el professor també pot ajudar a suscitar l'interès de l'alumnat cap a la seva matèria creant un clima agradable i proporcionant-los els mitjans per fer el més atractiu possible el procés d'ensenyament-aprenentatge; malgrat tot, que el professor s'esforci en aquest sentit no ofereix cap garantia per motivar als alumnes perquè l'interès d'aquests cap a una activitat concreta depèn de factors individuals –interessos, objectius, preferències, creences...–, i d'altres relacionats amb el context social –família, amics, companys de classe...– i perquè, a la fi, són els alumnes qui decideixen ser o no participants dels aprenentatges.

A l'inici d'aquest apartat es mencionava el significat que té per cada alumne aconseguir aprendre el que se'ls proposa i com aquest significat varia en funció dels objectius o fites als que cadascú concedeix més importància (ALONSO; MONTERO, 2002). Ara cal fer referència, doncs, a les fites perseguides pels alumnes a l'hora d'afrontar l'activitat escolar. Segons ALONSO; MONTERO (2002), existeixen diferents tipus d'objectius:

- Relacionats amb l'*activitat*.
- Relacionats amb l'*autovaloració*.
- Relacionats amb la *valoració social*.
- Relacionats amb la *consecusió de recompenses externes*.

A través dels objectius perseguits pels alumnes a l'hora d'afrontar una activitat, es podrien establir uns perfils determinats que ens permetrien parlar de diferents tipus de motivació. Segons GINÉ; MARUNY; MUÑOZ (1997), els tipus de motivació més habituals són:

- Motivació *interna*.
- Motivació *instrumental* o *externa*.
- Motivació *bloquejada per baixa autoestima* o *desmotivació*.
- Motivació *extraacadèmica* o *utilitarista*.

En un intent de correlacionar i establir uns nexes entre les dues perspectives anteriors, he elaborat el següent quadre (v. quadre 3):

QUADRE 3 Relació entre els tipus de motivació i els objectius perseguits en la realització d'una activitat

Tipus d'objectius	Tipus de motivació
<p><i>Relacionats amb l'activitat:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Aprendre, créixer, desenvolupar-se i gaudir de l'activitat: quan això succeeix es parla que l'alumne/a està intrínsecament motivat. - Sentir que s'actua de forma autònoma: quan l'activitat acadèmica és percebuda com alguna cosa que s'accepta lliurement, no per imposició. 	<p><i>Motivació interma:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - L'alumnat es motiva pel saber, per l'aprenentatge.
<p><i>Relacionats amb l'autovaloració:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Preservar o incrementar l'autoestima: l'alumnat busca experimentar l'orgull de l'èxit i intenta evitar la humiliació a que porta el fracàs. 	<p><i>Motivació bloquejada per baixa autoestima o desmotivació:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Els alumnes es desmotiven per la pròpia inseguretat, per les escasses expectatives d'èxit o per una baixa autoestima.
<p><i>Relacionats amb la valoració social:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Sentir-se apreciat per professors i companys: experimentar l'aprovació de l'entorn social i evitar el seu rebuig. 	
<p><i>Relacionats amb la consecució de recompenses externes:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Aconseguir beneficis materials o immaterials a canvi de realitzar una activitat concreta. - Aconseguir qualificacions positives: aquest tipus d'objectiu sol fomentar l'aprenentatge mecànic i memorístic, a curt termini. 	<p><i>Motivació instrumental o externa:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Motivació centrada en el benefici de realitzar una activitat, especialment per la consecució d'una nota.
	<p><i>Motivació extraacadèmica o utilitarista:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - L'alumnat considera l'estudi obligatori un tràmit necessari per poder accedir a la vida activa i a la professionalització.

A més dels factors que condicionen l'interès dels alumnes a l'hora d'afrontar qualsevol activitat i els objectius que persegueixen en la consecució de les mateixes, és important conèixer alguns indicadors d'actituds que reflexen quan un alumne està motivat. En aquest sentit, MAEHR; PINTRICH; LINNENBRINK (2002) proposen quatre accions per les quals es pot conèixer si un individu està motivat:

- *Elecció i preferència*: fan referència a la decisió de centrar l'esforç en una activitat concreta, inclús en absència d'altres persones o recompenses, així com a l'atenció que es posa sobre una activitat o la preferència a l'hora d'escollir entre diferents activitats.
- *Intensitat*: el grau amb què l'alumne s'involucra en una activitat.
- *Persistència*: temps durant el que es persisteix centrant els esforços sobre una activitat determinada.
- *Qualitat*: independentment de la persistència i la intensitat amb què es realitza una activitat és necessari disposar d'un sentit crític, d'una estratègia que asseguri l'efectivitat en la pràctica de l'activitat sobre la que s'ha decidit centrar l'atenció.

A més d'aquests indicadors d'actituds que reflexen motivació, MAEHR; PINTRICH; LINNENBRINK (2002) parlen també d'altres indicadors afectius i cognitius a través dels quals es pot endevinar si l'alumne està motivat:

- *Aspectes afectius*: l'interès cap a una determinada activitat provocarà atracció, mentre la por o l'angoixa portarà al rebuig.
- *Aspectes cognitius*: fan referència a la forma com els pensaments d'una persona impacten sobre la seva motivació.

Una de les teories més utilitzades per entendre la motivació en el marc de l'educació és la teoria de l'atribució (WEINER, 1986). KVET (1993) defineix aquesta teoria de la següent manera:

Una aproximació atribucional a la motivació és una mitjà sistemàtic per analitzar com els individus perceben les causes de l'èxit o del fracàs i l'efecte d'aquestes pròpies percepcions en el conseqüent comportament. Pensaments sobre les causes de l'èxit i del fracàs proveeixen informació que pot ser útil en l'enteniment de comportaments associats amb l'èxit i, conseqüentment, en predir l'èxit.

Kvet, 1993: 70

WEINER (1986) classifica les atribucions causals percebudes en l'èxit i el fracàs escolar en funció de les dimensions de *causalitat* –percepció de les causes com a internes o externes a l'individu–, *controlabilitat* –es refereix a la percepció de modificabilitat de les causes–, i *estabilitat* –percepció del subjecte sobre la variabilitat o estabilitat de les causes. Per a WEINER (1986), les causes més freqüents atribuïdes a l'èxit i al fracàs en

el context escolar són: l'habilitat, l'esforç, la dificultat i la sort. Segons WEINER (1986), per millorar la motivació dels alumnes caldria ensenyar-los a atribuir tant els èxits com els fracassos a l'esforç, causa interna, variable i controlable.

Mentre que durant la infància els nens i nenes associen l'èxit musical amb l'esforç, a mesura que aquests es van fent grans solen aparèixer actituds derrotistes i ja durant la primera adolescència es comença a concebre l'èxit com el resultat de les habilitats individuals, causa interna, però estàtica i no controlable (ASMUS, 1986).

4.3 Les aportacions del conjunt instrumental Orff a l'educació musical

El conjunt instrumental Orff constitueix tan sols una petita part de l'obra didàctica del mètode Orff-Schulwerk, que es fonamenta en els següents principis (SANUY; GONZÁLEZ SARMIENTO, 1969):

- Text, música i moviment actuen conjuntament i condueixen a una vivència integral de la música.
- La creativitat aporta un contrapès al simple imitar i reproduir.
- La improvisació és un camí per la creació musical pròpia.

Per tal que els nens poguessin fer la seva pròpia música, K. Orff –amb l'ajut del constructor K. Maendler– va dissenyar una sèrie d'instruments de percussió a partir d'alguns instruments dels gamelans d'Indonèsia: són els anomenats instruments Orff (SANUY; GONZÁLEZ SARMIENTO, 1969). Aquests instruments, de tècnica molt senzilla, permeten que els nens puguin convertir-se en músics des de ben petits, interpretant exercicis rítmics i melòdics, improvisant i gaudint de la participació en un grup instrumental (OLIVERAS, 2001).

BERMELL; BRULL (2006), MOLAS; HERRERA (1992) i OLIVERAS (2001) opinen que el conjunt instrumental és una activitat amb beneficis no tan sols per l'educació musical sinó també a nivell intel·lectual, emocional i social. Per aquest motiu, en aquest apartat es farà referència a les aportacions del conjunt instrumental Orff en tots aquests àmbits.

Segons aquests autors, la pràctica musical per mitjà del conjunt instrumental Orff té implicacions en diferents aspectes:

a) Aspectes cognitius:

- Aguditza la percepció auditiva com a conseqüència de la discriminació rítmica, melòdica i harmònica que representa la interpretació conjunta i afavoreix la creació d'hàbits d'escolta:

[*El Conjunt Instrumental Orff*] És un ensenyament actiu i tots els alumnes poden participar, de forma que els seus processos van incrementant-se davant l'escolta activa i cobrant hàbits d'escolta. Aquests hàbits converteixen als alumnes en individus més receptius, obrint nous enfocaments en la seva activitat cerebral i en la seva conducta humana.

Bermell; Brull, 2006: 47

- Treballa actituds relacionades amb la disciplina i l'ordre.
- Ajuda a estructurar el pensament lògic, gràcies a la relació matemàtica de les figures i a la proporció del ritme valorat en temps d'espera per introduir un acompanyament.

b) Aspectes sensoperceptius:

- Estimula la sensibilitat auditiva sensorial i mental per mitjà de l'audició interior viscuda a través de l'experiència instrumental.

c) Aspectes psicomotrius:

- Exercita les capacitats motrius i de coordinació gràcies a la sincronització del ritme, el so i el moviment.

d) Aspectes socioafectius i de creixement personal:

- Fomenta la sociabilitat a l'afavorir la relació, la comunicació i la integració social de l'alumnat en el grup. En conseqüència, també afavoreix la integració de l'alumnat immigrant en el grup i vetlla pel respecte a cultures diferents a les pròpies.
- Fomenta la solidaritat i el sentit de la responsabilitat en la interpretació col·lectiva pel fet que tots els alumnes tenen un paper important en el resultat final.
- Ajuda a millorar l'autoestima gràcies a la capacitat del conjunt instrumental com integrador social, i afavoreix el creixement personal.

OLIVERAS (2001) resumeix els beneficis de la pràctica del conjunt instrumental Orff de la següents manera:

En resum, es tracta d'una activitat molt motivadora, d'un caràcter marcadament lúdic, que ajuda a la formació de l'oïda harmònica de l'alumnat, desenvolupa l'expressió musical, la creativitat, exercita les destreses motrius i de coordinació i, a més, freqüentment es converteix en la síntesi d'aprenentatges tècnics i de llenguatge musical anteriors.

Oliveras, 2001: 313

4.4 La pràctica instrumental al currículum de música de l'Educació Secundària Obligatòria

El currículum de música a l'educació secundària, editat per la Generalitat de Catalunya (DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT, 1993), consta de les següents parts:

1. Introducció
2. Objectius generals
3. Continguts:
 - a. Procediments
 - b. Fets, conceptes i sistemes conceptuals
 - c. Valors, normes i actituds
4. Objectius terminals
5. Orientacions didàctiques:
 - a. Per a l'ensenyament-aprenentatge
 - b. Per a l'avaluació

A continuació s'analitzaran les diferents parts d'aquest currículum des del punt de vista de la pràctica instrumental.

4.4.1 Introducció

En aquesta primera part s'esmenta que la música és un art i, per tant, un llenguatge. Com a tal, els continguts que es treballen en l'àrea de música han de facilitar l'ensenyament-aprenentatge dels elements que permetin l'alumne expressar-se per mitjà d'aquest llenguatge. En aquest sentit, el currículum de música subratlla la importància de la interpretació, l'audició i la lectura com a formes de participació en el fet musical:

Aquesta manera d'entendre l'art té unes repercussions didàctiques. Cal remarcar, en especial, que la música (i en general tota l'Àrea Artística) té un caire eminentment pràctic, i que l'expressió i la percepció musicals correctes, com a principals vies de participació en el fet musical, comporten sobretot el domini d'uns determinats procediments, entre els quals destaquen, per la seva importància, la interpretació, l'audició i la lectura.

Departament d'Ensenyament, 1993: 39

En referència a la participació en el fet musical, s'accentua la importància de viure la música de forma activa "vivint i gaudint el procés creatiu des de dintre" (DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT, 1993: 39). Per fer això possible es proposa treballar la interpretació musical per mitjà de la veu o d'un instrument de tècnica senzilla:

L'estudi d'un instrument de fàcil maneig, que requereixi una tècnica més aviat senzilla, és motivat per les aportacions que aquest pot fer a la manera com es viu i s'aprèn la música – apropament a la lectura, interpretació de música en grup, motricitat al servei de l'expressió, etc.– i per algunes dificultats que el cant coral presenta en els adolescents (una certa inhibició per cantar, complicacions per trobar un repertori adequat, canvi de veu en els nois i les noies, que no se'n poden servir satisfactoriament, etc.).

Departament d'Ensenyament, 1993: 39

En canvi, en cap moment s'esmenta la creació o improvisació com a part important per participar en el fet musical, tot i que per poder viure aquest procés creatiu des de dintre cal oferir a l'alumne l'oportunitat d'expressar-se lliurement a través de la música. A més, la creació constitueix un dels pilars del llenguatge musical.

4.4.2 Objectius generals

En els objectius generals no es fa una al·lusió explícita a la pràctica instrumental, però a l'objectiu 1 sí que es parla de forma més oberta "d'expressar-se musicalment a partir dels coneixements adquirits" (DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT, 1993: 40):

1. Mostrar coneixement dels recursos bàsics del llenguatge musical, aplicar-los i expressar-se musicalment a partir dels coneixements adquirits.

Departament d'Ensenyament, 1993: 40

4.4.3 Continguts

a) *Procediments*

En el segon punt, *l'expressió musical*, es fa referència a la “utilització de la veu i d'instruments, bo i coneixent-ne la tècnica senzilla” (DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT, 1993: 40). Per tant, aquí sí que s'al·ludeix directament a la utilització d'instruments, previ coneixement de la seva tècnica senzilla, per tal de poder dur a terme l'objectiu d'expressar-se musicalment.

b) *Fets, conceptes i sistemes conceptuals*

En l'apartat 3 sorgeix de nou la pràctica instrumental com a *vehicle de l'expressió musical*. En aquest punt es torna a posar l'èmfasi en la tècnica de la veu i l'instrument musical, i s'al·ludeix, juntament amb la tècnica, als aspectes interpretatius. És a dir, per expressar-se musicalment a través d'un instrument no només és necessari conèixer la tècnica sinó també els aspectes interpretatius que resulten d'entendre la música com un art.

c) *Valors, normes i actituds*

En aquest apartat es fa referència a *la valoració de la participació activa en el fet musical*, aspecte que ja es subratllava en la introducció. Ara ja no es parla de la importància de viure la música des de dintre, sinó que s'accentua el fet de valorar aquesta participació activa en el fet musical. Com a desplegament d'aquest segon objectiu s'al·ludeix per primera vegada als valors inherents a la contribució individual en la interpretació conjunta: “interpretació atenta i conscient, que articuli i fomenti la contribució personal a la tasca comuna, la supeditació a criteris col·lectius, i la iniciativa personal” (DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT, 1993: 40).

4.4.4 Objectius terminals

Els objectius terminals que fan referència a la interpretació i/o l'utilització dels instruments en el fet musical són els següents (DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT, 1993: 41):

6. Reconèixer i diferenciar els elements constitutius de la composició musical: ritme, melodia, harmonia, dinàmica, timbre i textura en les obres o en els fragments musicals escoltats i interpretats.

Aquest objectiu relaciona el llenguatge musical amb l'audició i la interpretació i proposa treballar el ritme, la melodia, l'harmonia, la dinàmica, el timbre i la textura a través de l'escolta i la pràctica musical. És la pràctica que ens porta a la teoria i no a l'inrevés.

16. Interpretar amb l'instrument escolar peces musicals de forma correcta, tant des del punt de vista tècnic com expressiu.

Anteriorment, al subapartat de fets, conceptes i sistemes conceptuals, ja es feia referència a la importància de la tècnica i l'expressivitat en la interpretació per mitjà de l'instrument escolar. En aquest objectiu es reitera la necessitat de combinar aquests dos elements per *interpretar peces musicals de forma correcta*.

17. Interpretar amb l'instrument escolar peces musicals, valorant les consignes preestablertes que fan possible la interpretació conjunta, entenent-la com una activitat comunitària, de cultura i de tradició.

De nou en aquest objectiu es posa l'èmfasi en els valors preestablerts que fan possible la interpretació conjunta de peces musicals per mitjà de l'instrument escolar. És a dir, s'han d'acordar unes pautes per poder dur a terme la interpretació conjunta amb èxit. A més, aquí es menciona per primera vegada la interpretació conjunta entesa com una activitat comunitària, de cultura i de tradició. Això podria reafirmar l'existència, al llarg de la història de la música, de diferents formes de grups musicals i la seva voluntat d'aplicar-los a l'aula de música.

24. Valorar la interpretació i la recepció de música en directe.

Tot i que aquest objectiu no es centra només en la pràctica instrumental, sí que subratlla la importància de valorar la interpretació en directe, ja sigui a l'aula de música, per mitjà d'una gravació o a través d'un concert.

26. Interpretar i escoltar música de forma solidària.

Pel que fa a la interpretació de música de forma solidària, aquest objectiu es podria relacionar directament amb el que OLIVERAS (2001) anomena solidaritat i sentit de la responsabilitat en la interpretació conjunta: tots i cadascun dels membres que integren el conjunt instrumental són decisius pel bon funcionament de l'activitat, cosa que genera un sentiment de comunitat i solidaritat entre els integrants del grup.

4.4.5 Orientacions didàctiques

a) Per a l'ensenyament-aprenentatge

En aquest apartat es posa de manifest la importància que els conceptes teòrics derivin de la pràctica, és a dir, dels procediments. Dins aquests procediments es recomana combinar el treball individual i col·lectiu, especialment en el camp de l'interpretació musical, per la capacitat d'integració que proporciona la interpretació conjunta (DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT, 1993: 43):

Especialment en la interpretació és important per a l'alumne/a practicar-la tant de forma individual com en conjunt. En aquest darrer punt cal saber aprofitar els recursos que el fet de la interpretació en conjunt proporciona a l'hora d'atendre la diversitat d'alumnes: alumnes tocant o cantant parts diferents d'una mateixa obra, que possiblement també tenen graus de dificultat diversos, poden integrar-se en una mateixa composició.

Departament d'Ensenyament, 1993: 43

b) Per a l'avaluació

En un àrea com la música on els procediments gaudeixen de tant pes en el conjunt del currículum, l'avaluació dels fets i els conceptes s'han de supeditar als procediments i no a l'inrevés (DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT, 1993: 44):

En un àrea tan procedimental com aquesta, els fets i conceptes estaran en funció dels procediments; per tant, l'avaluació d'ambdós aspectes va íntimament lligada.

Departament d'Ensenyament, 1993: 44

Tant la importància dels procediments en el conjunt del currículum de música com la necessitat de fonamentar l'Àrea de Música en l'expressió, fan de la interpretació per mitjà de la veu o l'instrument la forma més adient per avaluar l'assoliment dels continguts relacionats amb el llenguatge musical i la tècnica interpretativa (DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT, 1993: 44).

Així doncs, podem concloure que el currículum atorga una gran importància a la interpretació –ja sigui instrumental o vocal, individual o col·lectiva– com a element que permet l'alumne expressar-se per mitjà del llenguatge musical i que, per tant, la proposta que sustenta aquesta recerca està plenament integrada en el model d'educació inclòs i planificat en el currículum de música de secundària.

5. Marc experimental

Aquesta recerca es desenvolupa en el context de les dues classes de 1r d'ESO que cursen la matèria comú de música al Col·legi Natzaret d'Esplugues de Llobregat. Al llarg del marc experimental s'exposen les característiques d'aquest col·legi i dels dos grups en els que s'ha dut a terme el treball de camp; també s'explica el plantejament general de l'escola respecte a la matèria de música a 1r d'ESO i es detallen alguns aspectes relacionats amb el conjunt instrumental Orff. Atenent a l'objectiu específic de seleccionar els materials necessaris per treballar aquesta activitat, es comenta la tria i es realitza una descripció dels materials. Finalment, i abans de parlar dels instruments utilitzats en la recollida de dades, s'exposa el que va representar el punt de partida de la present recerca: el qüestionari previ a la intervenció amb el conjunt instrumental Orff, que va permetre detectar l'estat d'opinió anterior a l'aplicació d'aquests materials a la classe de música. Aquests elements representen una aproximació al context de la recerca amb l'objectiu de proporcionar una millor comprensió de l'entorn en què es desenvolupa i determinar com aquest entorn condiciona l'obtenció d'uns resultats concrets.

A més de definir el context en què s'ha desenvolupat aquesta recerca, al llarg del marc experimental es parla dels instruments metodològics utilitzats en el treball de camp -el qüestionari, el diari i els grups de discussió- que han permès ubicar la problemàtica d'estudi, conèixer les actituds dels alumnes durant la seva aplicació i detectar les repercussions de la intervenció amb aquest material, respectivament. També es comenta el seu procés d'elaboració, s'analitzen les dades obtingudes i es realitza una descripció dels resultats finals.

5.1 Context de la recerca

5.1.1 Descripció de l'entorn escolar

El Col·legi Natzaret és un centre privat-concertat situat a Esplugues de Llobregat, de la titularitat de la Congregació de les Missioneres Filles de la Sagrada Família de Natzaret i fundat el 1909 amb l'objectiu de formar famílies cristianes per mitjà de l'educació de la infància i la joventut. Tots els col·legis d'aquesta congregació ofereixen una educació cristiana i fonamenten la seva acció educativa en els valors de la fe, l'amor, la família i la llibertat.

Aquest col·legi és l'únic centre privat d'Esplugues, però té unes instal·lacions molt limitades. No disposa d'aula de música; només d'una classe molt petita que anomenen aula de música però que, com a conseqüència de la manca d'espai, s'utilitza pels grups flexibles o crèdits variables. Així, per poder dur a terme l'activitat de conjunt instrumental Orff s'han hagut d'utilitzar les aules de tecnologia, classes petites per a grups tan nombrosos, però que contenen armaris per guardar els instruments i estan físicament separades de la resta de les aules del col·legi.

Abans d'introduir l'activitat de conjunt instrumental Orff, l'escola només disposava d'alguns instruments de percussió indeterminada per tota l'educació primària i secundària. No va ser fins al moment en què el col·legi va acceptar participar d'aquesta experiència que va adquirir els 24 instruments de placa, les timbales i algun altre instrument de percussió indeterminada, tot i l'obstacle que suposava l'elevada despesa de comprar tants instruments.

Les dues classes de 1r d'ESO estan formades per 31 (1r d'ESO A) i 29 alumnes (1r d'ESO B) d'entre 12 i 13 anys, dels quals 18 són nois i 42 noies, la majoria d'ells nascuts a Catalunya, mentre que només 3 provenen de països estrangers. Gran part dels alumnes pertanyen a una classe socio-econòmica mitjana i viuen a Esplugues. En general, el rendiment acadèmic mitjà no és gaire brillant –entorn al bé– i, tot i que hi ha alumnes difícils, no es pot parlar de l'existència de nois o noies especialment conflictius.

5.1.2 Plantejament de la matèria de música a l'escola

El col·legi distribueix els 4 crèdits comuns de música que s'han de cursar al llarg de l'educació secundària de la següent manera: 2 crèdits a 1r d'ESO i 2 crèdits més a 3r d'ESO. A la pràctica això significa que tant els alumnes de 1r com els de 3r d'ESO disposen de dues classes setmanals de música d'aproximadament una hora.

Segons el plantejament del col·legi Natzaret, la matèria de música a 1r d'ESO s'erigeix a partir de 3 grans blocs: la interpretació, l'audició i la creació. La interpretació fa referència a totes aquelles activitats en què l'alumne/a executa una peça musical per mitjà de l'instrument o la veu; en l'audició es treballen diferents aspectes musicals per mitjà de l'escolta atenta; i la creació inclou totes les activitats en què es posa a l'alumne/a en situació d'experimentar amb la música, ja sigui per mitjà de la creació d'obres inèdites o per mitjà de la improvisació. A continuació es parlarà sobre com es distribueixen i es

treballen aquests blocs de continguts en les dues hores de classe de música setmanals de les que disposen els alumnes de 1r d'ESO:

a) 1a hora: activitats d'audició i, en menor mesura, activitats d'interpretació.

L'audició gairebé sempre està present abans, durant i/o després de qualsevol explicació de caire més teòric. De tant en tant interpretem cançons amb flauta o polirrítmies amb instruments de percussió indeterminada. Bàsicament, la primera hora de classe setmanal la dediquem a treballar els aspectes que requereixen una participació menys directa de l'alumne.

b) 2a hora: activitats d'interpretació i creació amb instruments Orff, flauta i veu.

La interpretació es treballa bàsicament a través dels instruments Orff, però com a conseqüència del sistema de rotació utilitzat a la classe de conjunt instrumental Orff i del menor nombre d'instruments de placa que alumnes per classe, cada setmana hi ha un nombre petit de nois i noies que toquen la flauta. Usualment, abans d'iniciar la interpretació conjunta amb els instruments, llegim i solfegem la partitura per facilitar el procés d'ensenyament-aprenentatge de cada obra. A través del conjunt instrumental Orff també treballem directament aspectes com la creació (la improvisació ocupa una part important de l'activitat, com es pot comprovar al "Dossier Orff") i, indirectament, altres aspectes del llenguatge musical i de l'audició (aquest últim per mitjà de la gravació del repertori treballat en la sessió).

Aquesta distribució pot variar lleugerament en el dia a dia, però canvia totalment quan cal preparar els concerts de Nadal (al novembre i desembre dediquem gairebé el 100% de les classes a preparar el concert de Nadal i, per tant, només treballem la interpretació vocal, o la cançó) i de la Setmana de la Família (durant els mesos de març i abril assagem gairebé de forma exclusiva el repertori del concert de conjunt instrumental Orff que té lloc a finals d'abril).

5.1.3 Plantejament del conjunt instrumental Orff

Com s'ha comentat, el treball amb el conjunt instrumental Orff ocupa una part molt important de la matèria de música a 1r d'ESO, ja que es dedica pràcticament una hora setmanal a aquesta activitat. Per entendre millor el plantejament de la matèria de música

al col·legi és, per tant, interessant conèixer les característiques del conjunt instrumental Orff, que es poden definir de la següent manera:

- Gairebé tots els alumnes disposen d'un instrument de placa (són 29 i 31 alumnes per classe i disposem de 24 instruments de placa- 8 carillons sopranos, 8 carillons contralts, 3 xilòfons sopranos, 2 xilòfons contralts, 1 metal·lofon soprano i 2 metal·lòfons contralts- i unes timbales). Els noies i les noies que no tenen cap instrument de placa toquen la flauta, o si la cançó ho permet, es col·loquen per parelles en els instruments més grans (xilòfons i metal·lòfons). Per tal que tots els alumnes toquin els diferents instruments s'estableix un sistema de rotació que els obliga a anar canviant setmanalment d'instrument.
- Treballen un repertori comú, recollit en el "Dossier Orff", a través de la imitació. Un dels principals obstacles per desenvolupar l'activitat és que l'alumnat no té encara uns coneixements prou sòlids com per poder llegir la partitura que ha d'interpretar. Com que el més important en el treball del conjunt instrumental és que tothom pugui tocar un instrument, la imitació permet que tots els alumnes puguin interpretar fàcilment peces musicals sense la necessitat d'haver-les de llegir de la partitura. Amb tot, el treball de la interpretació per mitjà dels instruments permet introduir els alumnes a la lectura de l'anotació convencional sense que l'ensenyament-aprenentatge d'aquests continguts resulti tan pesat.
- Abans de començar a tocar qualsevol peça amb els instruments, realitzem una lectura prèvia. Després de solfejar l'obra tothom es col·loca davant l'instrument i ensenyo la melodia principal. Quan tots els alumnes han après la melodia principal, ensenyo les altres veus o acompanyaments i, després, tots els alumnes interpreten la melodia principal mentre que els alumnes que ja han après la resta de veus toquen l'acompanyament.
- Des del primer dia vam consensuar uns acords de funcionament per tal de poder treballar més còmodament i assolir el màxim rendiment en aquestes sessions: "qui toca quan no toca, descansa". Així, si algú toca quan jo no ho dic ha de descansar "a la banqueteta" durant 5 minuts abans de reincorporar-se.
- La majoria de classes de conjunt instrumental Orff s'intenten estructurar entorn a tres blocs (tècnica, repertori i improvisació/polirrítmies), tot i que per manca de temps moltes vegades no és possible realitzar exercicis d'improvisació o de polirrítmies. Aquesta mateixa estructura és la proposada en els materials que els vaig lliurar al principi de curs en l'anomenat "Dossier de conjunt instrumental Orff".

5.2 **Descripció i justificació dels materials**

El dossier que utilitzen els alumnes per dur a terme l'activitat de conjunt instrumental Orff es divideix en 5 parts diferenciades: *introducció*, on s'exposen les característiques dels instruments de percussió; *tècnica*, composta per una breu presentació teòrica sobre la tècnica bàsica d'aquests instruments i uns exercicis pràctics per treballar-la; *polirrítmies*, apartat on es presenten un seguit d'exercicis rítmics per instruments de percussió d'afinació indeterminada; *improvisació*, format per diferents exercicis i repertori per treballar la improvisació mitjançant els instruments Orff; i *repertori*, recull de cançons per a conjunt instrumental Orff.

Per elaborar el dossier pels alumnes vaig consultar diferents llibres sobre didàctica i repertori per a conjunt instrumental Orff i vaig realitzar una tria del que em va semblar més interessant. Tot això, però especialment les directrius marcades per la Imma Oliveras en el seu curs de conjunt instrumental Orff i en el seu llibre *El conjunt instrumental Orff* (1999), van ser determinants a l'hora d'estructurar el dossier en les quatre parts exposades anteriorment. Cal dir que la major part dels exercicis proposats en les parts de *tècnica*, *polirrítmies* i *improvisació* s'han extret d'aquest llibre, un dels pocs que ofereixen una visió didàctica del conjunt instrumental Orff.

A continuació s'exposaran les raons per les quals s'ha decidit seleccionar cadascun dels continguts proposats en els diferents apartats del "Dossier de conjunt instrumental Orff":

- La *introducció*, breu però concisa, consisteix en un esquema on s'exposen les principals característiques dels diferents instruments de percussió. És indispensable realitzar un apunt d'aquest tipus que proporcioni als alumnes una informació bàsica sobre el tipus d'instruments que utilitzen al llarg del curs, per tal que a l'hora de tocar siguin més conscients de les característiques de l'instrument al qual "s'enfronten".
- L'apartat de *tècnica* vol donar a conèixer la tècnica bàsica dels instruments utilitzats en el conjunt instrumental Orff. Per mitjà dels exercicis proposats en aquest apartat es treballen diferents ritmes i melodies, bàsicament a través la imitació i la repetició, que permeten adquirir un domini de la tècnica bàsica dels instruments de percussió.
- Els exercicis rítmics exposats a *polirrítmies*, ordenats seguint un criteri de dificultat progressiva, pretenen que els alumnes agafin agilitat en la lectura rítmica i que

aprenguin a interpretar i escoltar diferents ritmes diferents alhora, ja sigui per mitjà de la superposició de ritmes diversos realitzats per diferents persones, o pel treball individual que suposa combinar dos ritmes diferents amb les dues mans, amb la dificultat de coordinació que això comporta. Aquest treball de la coordinació permet millorar la interpretació individual i col·lectiva amb els instruments de percussió.

- La *improvisació* està formada per una sèrie d'exercicis i repertori, també ordenats de menor a major dificultat, que persegueixen el treball de la creativitat musical a l'aula. Es tracta d'un seguit d'exercicis per a instruments de percussió d'afinació determinada i indeterminada que intenten, sovint per mitjà de la forma rondó, estimular el compositor que cada alumne porta a dins. La improvisació posa a l'alumne en situació de fer i li proporciona una independència, encara que orientada i pauta pel professor, que permet a l'alumne expressar-se amb total llibertat per mitjà del llenguatge musical. En consonància amb el plantejament de la matèria de música al col·legi Natzaret, aquest apartat proporciona diverses eines per treballar la creació a l'aula.
- L'apartat de *repertori* ofereix als alumnes un seguit de cançons per a conjunt instrumental Orff, ordenades de nou de menor a major dificultat, que representen la culminació del treball realitzat anteriorment en les diferents seccions. Seguint un criteri absolutament subjectiu s'ha intentat seleccionar les cançons que podien agradar més els alumnes, ja sigui per la repetició de certs ritmes o melodies fàcils de recordar o per la inclusió de cançons populars.

5.3 Punt de partida: qüestionari previ a la intervenció amb el conjunt instrumental Orff

A finals del curs 2005-2006, i davant la problemàtica de la falta de motivació i interès cap a la matèria de música amb què m'havia trobat amb els alumnes de 1r d'ESO, els vaig demanar que escrivissin en un paper tres coses positives i tres de negatives de la matèria de música. Creia que això em serviria per fer-me una idea de quins aspectes de la matèria agradaven més i menys als alumnes, i m'ajudaria a preparar millor la programació de la matèria pel curs següent. El que no vaig pensar és que aquests qüestionaris poguessin constituir el punt de partida pel meu treball de recerca, ja que al juny del 2006 encara no tenia clar quin seria el tema del meu treball. Així, després de llegir-los i comprovar el que ja imaginava, els vaig llençar. Vaig prendre nota, però, que els aspectes preferits pels alumnes eren aquells que requerien una participació més

activa, mentre que entre els aspectes més negatius parlaven d'unes classes massa avorrides i teòriques, i del mal comportament d'alguns alumnes.

Aquests resultats, juntament amb la realització d'un curs d'estiu sobre el conjunt instrumental Orff, em van dur a pensar que la introducció d'aquesta activitat a la matèria de música podria augmentar la motivació dels meus alumnes cap a la matèria i que això podria ser un al·licient per a millorar l'actitud a l'aula. Una vegada aclarit que aquest seria el tema del meu treball, la tutora em va proposar que tornés a demanar l'opinió sobre la matèria de música als alumnes de 1r d'ESO del curs 2005-2006, encara que fos durant l'inici del curs següent, per tal de formalitzar i recollir de forma més exhaustiva els tres aspectes que més i que menys havien agradat als alumnes, ja que aquests havien de constituir el punt de partida de la recerca. Seguint aquest consell, al començar el curs 2006-2007 vaig tornar a demanar als alumnes de 1r d'ESO, ara ja a 2n, que escrivissin en un paper tres aspectes positius i tres de negatius del que havia estat la matèria de música durant el curs passat. Els resultats podien haver variat una mica, però continuaven apuntant la mateixa direcció.

A continuació s'exposen els resultats obtinguts en aquests darrers qüestionaris:

- *Aspectes negatius:* del total de 55 alumnes que van participar en aquest recull d'opinions sobre la matèria de música, 25 creien que l'aspecte més negatiu de la mateixa era el mal comportament d'alguns alumnes, seguit de 22 que pensaven que les classes eren massa avorrides o teòriques. A certa distància, 13 persones opinaven que el que menys els agradava de la matèria era haver de patir els càstigs generals i 7 alumnes pensaven el mateix dels negatius per mal comportament.
- *Aspectes positius:* dels 55 alumnes que van respondre aquest qüestionari, 26 opinaven que l'activitat que més els agradava a la matèria de música era tocar la flauta i, a una certa distància, cantar cançons (15 alumnes). 13 nois i noies van respondre que els aspectes més positius a la matèria eren les classes pràctiques i el mateix nombre d'alumnes opinava que el que més els agradava era pujar a l'aula de música. Un total de 12 persones pensaven que els treballs en grup era el més positiu de la matèria, seguit d'11 alumnes que opinaven el mateix de la professora, per la seva forma d'explicar o paciència, i 10 creien que havien après molt, més que a primària.

D'aquests resultats vaig interpretar que els dos aspectes més negatius de la matèria de música, segons els alumnes de 1r d'ESO del col·legi Natzaret, són els següents:

- El comportament dels alumnes que de vegades dificulta el bon funcionament de la classe.
- Les classes massa teòriques i avorrides.

Mentre que respecte als elements negatius hi ha una certa uniformitat a l'assenyalar els dos aspectes exposats anteriorment, les respostes en referència als aspectes positius són més variades. Així, entre els aspectes que més els agrada destaca especialment tocar la flauta i, ja a una certa distància, en trobem d'altres de diferents que han obtingut un nombre de respostes similar:

- Tot el que implica una participació activa per part dels alumnes: cantar, les classes pràctiques, pujar a l'aula de música (pel que això comporta de pràctica de la cançó o la flauta).
- Altres aspectes: els treballs en grup, la manera d'explicar de la professora o aprendre.

5.4 Qüestionari inicial

5.4.1 Procés d'elaboració

Els passos seguits en la confecció del qüestionari són els següents:

- Per començar, elaboro un primer esborrany del qüestionari que és revisat per la Dra. Mercè Vilar, tutora de la recerca i professora d'educació musical de la UAB. Em proposa fer unes modificacions en profunditat i pensar en el format que vull que adopti.
- Per tal de fer un format més atractiu i que faciliti la resposta als alumnes, escric al Dr. Joaquim Miranda, també professor d'educació musical de la UAB, perquè m'assessori en aquest aspecte. El Dr. Miranda m'envia una plantilla, a partir de la qual construeixo el meu qüestionari. A partir d'aquesta plantilla i de les esmenes proposades per la tutora, confecciono un segon qüestionari.
- En tercer lloc, passo el qüestionari resultant a un grup reduït d'estudiants d'ESO i, per mitjà de les seves observacions i respostes, elaboro un quart qüestionari.

- Seguidament, envio aquest qüestionari a dos experts més: en Dr. Pere Godall, professor d'educació de la veu de la UAB musical, i la Dra. Mayra Fa, musicòloga i professora de música a l'ESO amb 33 anys d'experiència.
- Amb les opinions d'aquests experts¹ elaboro un nou qüestionari i el torno a passar a un grup d'estudiants d'ESO. Els dubtes i les observacions d'aquests alumnes em porten a realitzar unes petites modificacions i a confeccionar així el qüestionari definitiu.
- Finalment realitzo el qüestionari resultant als alumnes de música de 1r d'ESO del Col·legi Natzaret.

5.4.2 Estructura i continguts

Partint dels objectius plantejats en aquest treball (v. cap. 2), el qüestionari consta de 8 preguntes que es poden agrupar en tres parts diferents, cadascuna de les quals respon als propòsits següents:

a) Recollir les opinions dels alumnes de 1r d'ESO sobre la matèria de música, prenent com a referència les activitats musicals realitzades en cursos anteriors.

Les preguntes d'aquest apartat, compreses entre la 1 i la 4, s'agrupen en el primer full del qüestionari. Es tracta de preguntes de resposta ràpida i tancada, dues d'elles de resposta múltiple. Tot i que només necessiten una creu per ser contestades, en la majoria d'elles també s'ofereix un espai en blanc on els alumnes poden expressar opinions diferents a les proposades en les respostes.

Mentre que a la pregunta 1 només se'ls demana si els agrada escoltar música, independentment a la seva l'opinió sobre la matèria de música, les dades sol·licitades de la segona a la quarta pregunta sí que tenen una relació directa entre elles: se'ls demana que opinin sobre la matèria de música i que justifiquin aquesta opinió per mitjà d'unes respostes predeterminades.

¹ Els seus suggeriments es poden consultar a l'annex 3.

b) Conèixer les activitats realitzades en la matèria de música en cursos anteriors i saber si aquestes activitats motiven els alumnes.

Aquest apartat agrupa també dues preguntes de resposta ràpida i tancada. Les dades sol·licitades en la pregunta 5 fan referència a les activitats realitzades en cursos anteriors. A cada qüestió plantejada al llarg d'aquesta pregunta es pot respondre amb *gens*, *poc*, *bastant* i *molt*, de manera que, a més de conèixer les activitats dutes a terme en la matèria de música en cursos anteriors, les dades obtingudes permeten saber la freqüència amb què aquestes activitats eren realitzades. Directament relacionada amb aquesta, a la següent pregunta se'ls demana per la seva motivació a la classe de música i se'ls ofereix les mateixes opcions de resposta que en la qüestió anterior. Així, si responen amb un *molt* o amb un *gens* es pot deduir si les activitats realitzades al llarg del curs anterior, i recollides en la pregunta prèvia, motiven o no els alumnes.

c) Conèixer les opinions dels alumnes sobre les activitats que els agradaria treballar durant el curs i esbrinar si aquestes podrien condicionar la seva motivació cap a la matèria de música.

Les dues preguntes que constitueixen aquest apartat són de resposta tancada, però mentre que la segona només necessita una creu, com la resta de preguntes plantejades al llarg del qüestionari, la contesta de la primera és més complexa. Exactament consisteix a ordenar de major a menor preferència, i per mitjà de números, un seguit de 18 activitats. Les dades recollides en aquesta pregunta ens poden servir per recopilar informació sobre les opinions i gustos dels alumnes respecte a diferents activitats que es poden dur a terme a la classe de música. A la segona pregunta se'ls demana si treballar les activitats assenyalades com a preferents a la qüestió anterior podria condicionar la seva motivació cap a la matèria de música, una qüestió que *a priori* podria semblar òbvia però que els resultats demostren que és un aspecte que no es pot deixar de valorar.

Al final del qüestionari hi ha un espai en blanc per que els alumnes puguin expressar altres idees o suggeriments sobre el treball que es realitza a la matèria de música.

5.4.3 Tractament de dades

Les dades obtingudes per mitjà dels qüestionaris han estat tractades manualment, seguint l'estructura proposada al capítol 5.4.2:

- Recollir les opinions dels alumnes de 1r d'ESO sobre la matèria de música, prenent com a referència les activitats musicals realitzades en cursos anteriors.
- Conèixer les activitats realitzades en la matèria de música en cursos anteriors i saber si aquestes activitats motiven els alumnes.
- Conèixer les opinions dels alumnes sobre les activitats que els agradaria treballar durant el curs i esbrinar si aquestes podrien condicionar la seva motivació cap a la matèria de música.

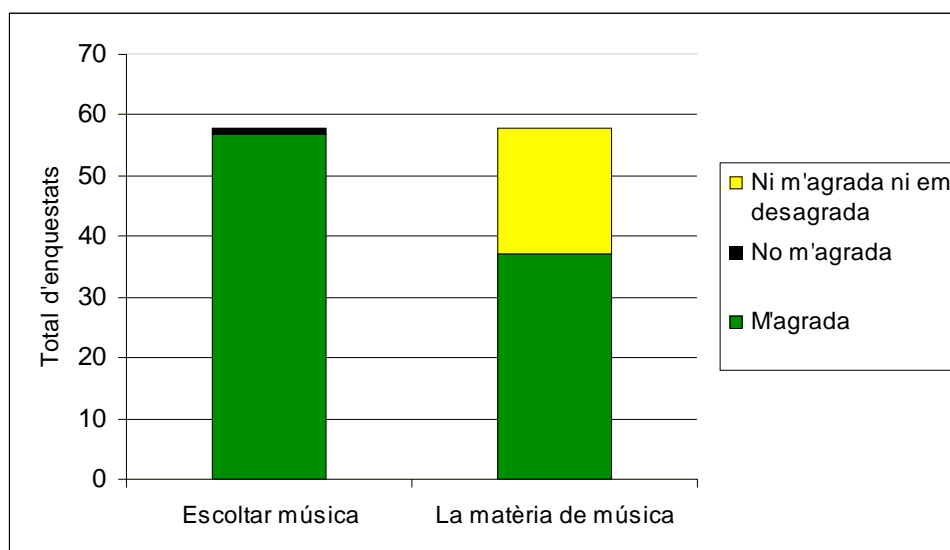
Tot i que les dades han estat tractades manualment, a l'annex 4 es poden consultar els resultats d'aquests qüestionaris, elaborats per mitjà dels programes informàtics Word i Excel.

5.4.4 Resultats

De les preguntes que componen el qüestionari només s'aporten les dades quantitatives dels resultats que es consideren més rellevants i que responen als objectius plantejats en aquesta recerca. Així mateix, sempre es comenten els resultats conjunts, fruit de la suma dels resultats obtinguts en els qüestionaris de 1r d'ESO-A i de 1r d'ESO-B, i només es fa referència als resultats particulars de cada grup quan contenen dades que varien significativament. A continuació s'exposen els resultats dels qüestionaris seguint l'esquema proposat al capítol 5.4.3:

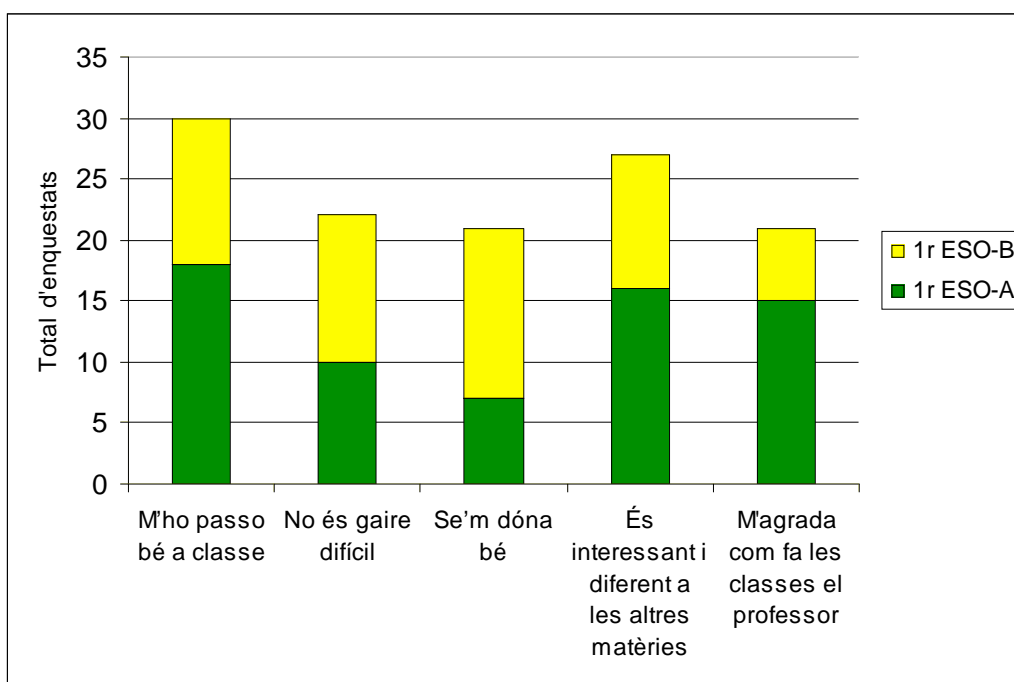
a) Resultats de les opinions dels alumnes de 1r d'ESO sobre la matèria de música, prenent com a referència les activitats musicals realitzades en cursos anteriors

Dels 58 alumnes que han respost el qüestionari, només 1 ha assenyalat que no li agrada escoltar música. Encara que aquesta dada no sigui rellevant per la consecució dels objectius proposats en el treball, es remarca amb l'ànim de fer notar el que molts ja saben: mentre que a la majoria de nois i noies els agrada escoltar música, aquesta situació varia quan se'ls demana per la matèria de música. Així, de les 57 persones que afirmen agradar-los escoltar música, només 37 assenyalen que els agrada aquesta matèria. Del total d'alumnes que han respost al qüestionari, 21 diuen que la música ni els agrada ni els desagrada, mentre que cap alumne ha afirmat que no li agradi. A partir d'aquestes respostes s'ha pogut realitzar la gràfica 1, que recull les opinions dels alumnes sobre la música i la matèria de música.

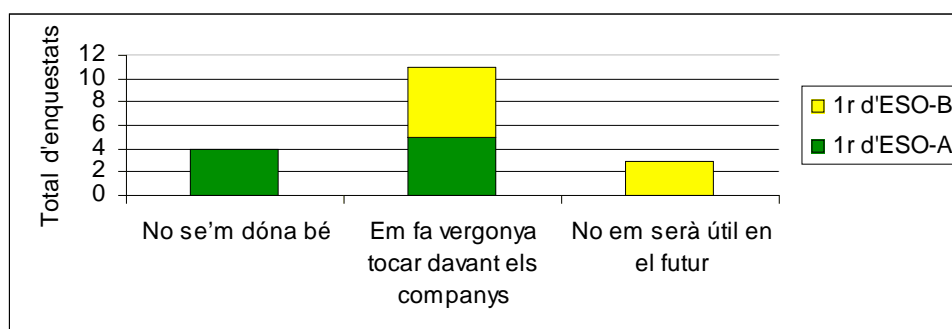

GRÀFICA 1 Opinions sobre la música i la matèria de música

Entrant ja en el per què d'aquestes opinions, ens trobem que les respostes varien en funció del grup: mentre que a 1r d'ESO-A els principals arguments a favor de la matèria de música són que s'ho passen bé a l'aula, que és interessant i que els agrada com el professor fa les classes, a 1r d'ESO-B els agrada la matèria de música perquè s'ho passen bé a classe, però també perquè se'ls dóna bé i no és gaire difícil. En canvi, els dos cursos coincideixen a assenyalar que no els agrada la classe de música perquè els fa vergonya cantar i tocar davant els companys, i perquè no se'ls dóna bé la música. En les gràfiques 2 i 3 es poden observar els arguments a favor o en contra de la matèria de música.

GRÀFICA 2 Arguments a favor de la matèria de música

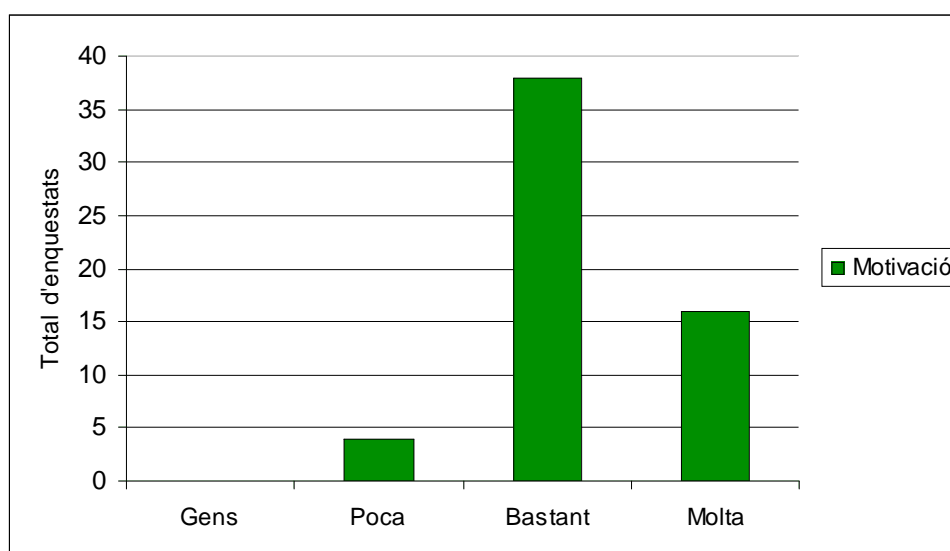

GRÀFICA 3 Arguments en contra de la matèria de música

b) Resultats sobre les activitats realitzades en la matèria de música en cursos anteriors i la motivació dels alumnes cap a aquestes.

En línies generals, les dades obtingudes en la pregunta on es demana als alumnes que responguin amb quina freqüència realitzaven un seguit d'activitats, ha estat força igualada en els dos grups. Així, trobem que durant el curs anterior cantaven, escoltaven música, tocaven la flauta i estudiaven tant els instruments, com els compositors i les diferents èpoques de la història de la música amb certa freqüència. En els pols més oposats, els alumnes assenyalen que no tocaven cap instrument diferent a la flauta, no feien exercicis de creació o improvisació, no ballaven i no feien servir mai l'ordinador, mentre que sí tenen la sensació d'haver participat amb molta freqüència en concerts a les festes

escolars. Aquestes activitats, entre d'altres factors, conformen la concepció que cada alumne té sobre la matèria de música i l'actitud amb què afronta aquesta matèria depèn en bona part d'aquestes activitats. És per aquest motiu que, seguidament, se'ls qüestiona per la seva motivació a la classe de música. Així, 38 alumnes opinen estar bastant motivats per la matèria, seguit de 16 que afirmen estar-ho molt. Només 4 alumnes assenyalen sentir-se poc motivats per la música, però cap alumne afirma no sentir cap motivació per la matèria. Aquests últims resultats es representen en la gràfica 4.

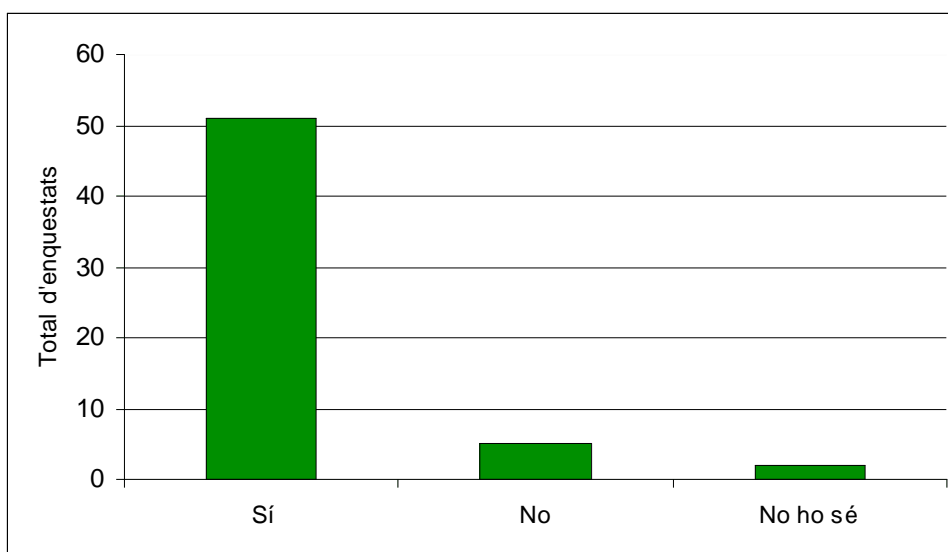

GRÀFICA 4 Motivació dels alumnes de música

c) Resultats de les opinions dels alumnes sobre les activitats que els agradaria treballar durant el curs i com aquestes podrien condicionar la seva motivació cap a la matèria de música.

Al demanar-los per les activitats que els agradaria treballar durant el curs, els alumnes assenyalen en primer lloc els instruments Orff, seguit de cantar cançons, escoltar música i ballar. Tocar la flauta i fer sortides relacionades amb la música també figuren entre les opcions preferides pels alumnes en la matèria de música. En canvi, entre les activitats per les que expressen menys interès trobem l'estudi de les anècdotes de les vides dels compositors, o bé, conèixer les èpoques de la història de la música. Entre les activitats que menys els agrada també assenyalen la lectura de partitures o aprendre a diferenciar els instruments musicals.

Respecte a la manera com aquestes activitats podrien condicionar la motivació dels alumnes cap a la matèria de música, 51 dels 58 enquestats creu que sí estaria més motivat al realitzar les activitats marcades com a favorites a la pregunta anterior, mentre que 5 alumnes pensen que la seva motivació no variaria per aquest motiu. Encara que pot semblar molt obvi demanar que els alumnes opinin si estarien més motivats per la música al treballar les activitats assenyalades com a preferents a la pregunta anterior, les dades obtingudes demostren que això no sembla s'acompleix i que, per tant, en la motivació dels alumnes cap a una matèria concreta intervenen també altres factors diferents als seus gustos cap a unes activitats determinades. A partir d'aquestes respostes s'ha realitzat la gràfica 5, que recull les opinions dels alumnes sobre la manera com les activitats preferides pels alumnes condicionarà la seva motivació cap a la matèria de música.

GRÀFICA 5 Influència de les activitats preferides pels alumnes en la seva motivació per la matèria de música

Així doncs, els resultats obtinguts al qüestionari es podrien resumir de la següent manera:

- Més de la meitat dels alumnes que han respost el qüestionari afirmen que els agrada la matèria de música; en canvi, gairebé el 100% dels enquestats assegura que els agrada escoltar música.
- Els alumnes opinen que els agrada la matèria de música perquè s'ho passen bé a classe i és interessant, mentre que el que menys els agrada és tocar i cantar davant els companys.

- Entre les activitats musicals realitzades amb més freqüència en cursos anteriors els alumnes assenyalen cantar i tocar la flauta, mentre que entre les activitats menys habituals trobem ballar i fer exercicis de creació o improvisació.
- Més de la meitat dels alumnes afirmen estar bastant motivats per la matèria de música, un quart d'ells diuen estar molt motivats i només 4 assenyalen que se senten poc motivats per la música.
- Entre les activitats musicals que els agradaria treballar més durant el curs figuren tocar els instruments Orff, cantar, escoltar música i ballar. A l'extrem oposat trobem l'estudi de la vida dels compositors o de les èpoques de la història de la música.
- Gairebé tots els nois i noies opinen que estarien més motivats si realitzessin les activitats assenyalades com a preferents al punt anterior.

5.5 Diari

5.5.1 Procés d'elaboració

Per elaborar aquest diari s'ha realitzat un seguiment sistemàtic de totes les classes de música de 1r d'ESO-A i 1r d'ESO-B des de l'inici de l'escola, el dia 13 de setembre de 2006, fins el 28 de març de 2007, l'últim dia de classe abans de Setmana Santa. Durant aquest temps, s'ha intentat recollir en el diari les descripcions i reflexions de tot allò que els meus sentits han permès captar sobre el que ha succeït a l'aula de música, tenint sempre present el propòsit del diari de donar resposta als objectius plantejats en el treball (v. cap. 2).

5.5.2 Estructura i continguts

Com es pot observar a l'annex 5, el diari conté les descripcions i reflexions sobre el que succeeix a cada classe de música, ordenades per sessions, 52 en total. Les descripcions dels dos grups es presenten conjuntament, tot i que de cadascun d'ells es destaquen els aspectes que han estat diferents al llarg del transcurs de cada classe.

5.5.3 Tractament de dades

L'anàlisi del diari s'ha realitzat manualment, tot seguint els passos següents:

- Lectura exploratòria de tot el text, sense realitzar anotacions.

- Segona lectura d'anotacions al marge i de selecció d'afirmacions i dades rellevants de les grans temàtiques a explorar (codificació).
- Classificació i interpretació del material reunit en cada secció, obrint, en alguns casos, noves categories relacionades amb els principals temes d'interès.
- Organització de totes les seccions de forma coherent, d'acord amb els objectius.

El gran tema a analitzar per mitjà del diari ha estat la motivació, tot i que també s'ha pogut destacar alguna opinió dels alumnes sobre la matèria de música i sobre l'activitat de conjunt instrumental Orff. Malgrat tot, la motivació ha estat l'aspecte més explorat per mitjà del diari. Els codis emprats per indicar l'adscripció de cada fragment són:

- Motivació (MOTIVACIÓ).
- Opinions sobre la matèria de música (OPINIONS).
- Opinions sobre el conjunt instrumental Orff (ORFF).

Una vegada classificat i interpretat el material de cada secció, s'han obert dues categories d'anàlisi de la motivació partint de la informació exposada al marc teòric (v. cap. 4.2):

- *Significat* que suposa pels alumnes aconseguir aprendre el que se'ls proposa, que varia en funció dels objectius perseguits per aquests a l'hora d'afrontar l'activitat escolar. De tots els objectius que s'exposen al marc teòric (v. cap. 4.2), aquí només s'analitzaran les fites relacionades amb l'activitat, ja que aquestes permeten ser observades sistemàticament a l'aula de música i constitueixen, per tant, un dels punts sobre el que s'ha pogut recopilar més informació (SIGNIFICAT).
- Les possibilitats de superar les *dificultats* dels aprenentatges proposats, amb el mínim cost en temps i esforç (DIFICULTATS).

5.5.4 Resultats

Tot i que en aquest apartat només es destaquen els resultats més significatius, a l'annex 6 s'exposa tot el material recollit en el procés d'anàlisi del diari.

a) Resultats sobre les opinions de la matèria de música

Malgrat que s'han recollit molt poques opinions sobre la matèria de música per mitjà del diari, en el capítol 5.6.4 es tractaran de forma més àmplia per mitjà del grup de discussió. Tot i amb això, a continuació es comenten breument algunes dades en referència a aquest tema.

Per començar, els alumnes valoren que se'ls *jutgi* no només pel que saben, sinó pel que fan. Així, a l'explicar-los a principis de curs que els procediments i l'actitud tindrien un pes d'un 70% de la nota final, hi va haver una resposta molt positiva de l'alumnat, que sentia que es desprenia de les pressions que genera centrar el pes de l'avaluació sobre els conceptes. Aquesta va ser la meua impressió:

Tenint en compte que en la majoria de les matèries s'avalua posant un major èmfasi en els conceptes, percebo que els agrada la idea que actitud i procediments siguin el més important a la matèria de música.

13 de setembre de 2006

Dies després els vaig demanar pels seus gustos musicals i vaig poder constatar que, malauradament, els alumnes tenen una percepció de la matèria de música com a quelcom allunyat de la seva realitat:

Comencem la classe parlant del que és per a ells la música i dels tipus de música que els agrada. Sorgeix molt sovint la idea que els agrada tot tipus de música menys la clàssica, "la que s'estudia a l'escola".

18 de setembre de 2006

En la seva opinió, hi ha un desfasament entre els seus gustos musicals i el que s'aprèn a la matèria de música. Però si aquesta opinió era recollida durant el primer dia de curs, més endavant algun comentari com "aquest any sí que *mola* la música" (v. diari 15/11/06) deixaven entreveure que les percepcions dels alumnes sobre la matèria de música estaven canviant.

Més endavant, al demanar-los un dia sobre les seves opinions i propostes per millorar la matèria, força noies afirmaven trobar a faltar cantar amb més freqüència, però no

individualment com feien a primària, sinó en grup. A més d'això, vaig anotar aquestes altres propostes:

(...) hi havia força alumnes, especialment les noies, que trobaven a faltar cantar més, ja que durant la primària cantaven cada dia; alguns deien que els agradaria tocar més la flauta els dies que no fem Orff i, en menor proporció, comentaven que els agradaria percutir sèries rítmiques amb més freqüència (especialment els nois).

14 de febrer de 2007

b) Resultats sobre les opinions del conjunt instrumental Orff

Les dades recopilades en relació a les opinions dels alumnes sobre el conjunt instrumental Orff també són poques, ja que aquest aspecte es tractarà amb més profunditat amb el grup de discussió (v. cap. 5.6.5). Amb tot, ara se n'exposen algunes.

El primer dia de classe, al parlar als alumnes sobre l'activitat de conjunt instrumental Orff (CIO) que realitzarien durant el curs, tots es mostraven molt entusiasmats, encara que els costava concebre el fet de poder tocar alhora, com si fossin una orquestra. Al diari vaig anotar el següent:

La meua impressió, veient les cares i comentaris dels alumnes, és que els excita la idea de tocar els instruments Orff i més sent en conjunt, tot i que no entenen com serà possible que soni alguna cosa tocant tots alhora.

13 de setembre de 2007

El que semblava excitant va ser-ho, almenys, el primer dia de classe. Així vaig reflectir al diari l'entusiasme dels alumnes al tocar per primera vegada en conjunt amb els instruments Orff:

Tothom es sorprèn del resultat sonor dels exercicis tècnics. Aprenen una petita part d'una cançó, però de seguida sona el timbre i...ningú vol deixar de tocar!!!

4 d'octubre de 2006

A més d'aquesta mostra d'interès cap el conjunt instrumental Orff, al llarg del temps en què s'ha dut a terme el diari hi ha hagut altres tipus d'indicadors que han deixat entreveure la bona predisposició dels alumnes cap a l'activitat: des de queixar-se perquè

un grup tocava més sovint que l'altre, fins a fer canviar una activitat extraescolar per no saltar-se la sessió de conjunt instrumental Orff:

Abans d'entrar a classe m'he trobat a la tutora de 1rB i m'ha comentat que l'activitat del proper dimecres, dia en què els alumnes de 1rA i 1rB havien de fer uns tallers que cada any organitza l'Ajuntament d'Esplugues, l'han aplaçada a petició dels mateixos alumnes, que no volien perdre's la classe de Conjunt Instrumental Orff.

26 de febrer de 2007

Una crítica força comú al CIO –no directament a aquesta activitat sinó a l'alternativa que s'ofereix als alumnes que no poden tocar cap instrument de placa perquè no hi ha instruments d'aquests tipus per a tots– és que els avorreix tocar la flauta el dia que es queden sense instruments de placa. Aquest va ser el meu comentari al respecte:

(...) els anava demanant la seva opinió sobre les classes de música en general i sobre la classe de conjunt instrumental Orff, més particularment. Els preguntava què hi trobaven a faltar, què els agradava, què podíem fer per millorar la classe de música i també els deixava la porta oberta per a futures suggerències. Tothom estava d'acord que les classes de conjunt instrumental Orff els agradava molt, però era força comú l'opinió que resulta avorrit el dia que els toca (...) la flauta.

14 de febrer de 2007

c) Resultats sobre la motivació cap a la matèria de música

A continuació s'analitzarà la motivació dels alumnes per la matèria de música a partir de les dues perspectives exposades al capítol 5.5.3.

- *Significat* que suposa pels alumnes aconseguir aprendre el que se'ls proposa: objectius relacionats amb l'activitat.

Com es podrà veure al llarg d'aquest apartat, les meves impressions entorn a la motivació dels alumnes cap a les activitats realitzades a l'aula de música són força nombroses. En aquest sentit, que hi hagi un gran nombre de persones motivades pel significat que els proporciona la realització de l'activitat és un fet molt positiu perquè els objectius referents a l'activitat es relacionen directament amb el tipus de motivació intrínseca, on l'alumnat es motiva per l'aprenentatge, i pel plaer i la satisfacció que els proporciona participar en aquesta activitat.

Durant els primers dies de classe, tothom es mostrava molt predisposat a realitzar les activitats proposades l'aula; fins i tot aquells que venien d'altres centres feien un sobre esforç per posar-se al nivell dels altres: "La majoria d'alumnes que provenen d'altres centres no saben tocar la flauta, però hi posen molt d'interès" (v. diari 18/09/07). Així mateix, des del moment que vam començar a treballar la interpretació per mitjà dels instruments Orff –a principis de curs, quan només disposàvem de dos instruments de placa– vaig notar com les ganes i l'excitació per tocar aquests instruments eren generals.

Més endavant, al rebre tots els instruments Orff i poder començar a realitzar l'activitat de conjunt instrumental Orff (CIO), els alumnes van poder experimentar allò que els semblava increïble; poder tocar tots junts alhora.

Dies després vaig portar una gravadora per enregistrar la cançó que havien après durant les primeres sessions i vaig poder comprovar com "els alumnes posen més atenció a l'hora d'interpretar una cançó per ser gravada i els encanta la idea de saber que després podran escoltar allò que han estat enregistrant" (v. diari 15/11/06). A més d'incrementar l'atenció en el procés d'ensenyament-aprenentatge, les gravacions entusiasmen els alumnes i donen un sentit al treball diari realitzat a l'aula:

A l'acabar d'aprendre la cançó, els he ensenyat les gravacions amb el conjunt instrumental Orff realitzades durant els últims dies, i tots dos cursos s'han excitat moltíssim, com és freqüent, a l'escoltar-se: mentre sonava el cd, hi havia un silenci sepulcral, però al finalitzar cada obra, els alumnes explotaven en aplaudiments i crits.

12 de març de 2007

Independentment de les gravacions, al llarg del curs hi ha hagut força senyals que han demostrat que els alumnes es trobaven motivats per la matèria de música i, en especial, per l'activitat de CIO. Pel concert de Nadal, per exemple, vaig estar assajant amb un grup d'alumnes un acompanyament instrumental per les cançons. Com que algunes noies em van comentar que els hauria agradat cantar a més de tocar els instruments Orff, els vaig oferir l'opció de canviar d'activitat, però cap d'elles va renunciar a fer l'acompanyament instrumental. Finalment, al diari vaig anotar com la seva insistència va permetre que poguessin arribar a fer les dues coses:

Les noies que tocaven el carilló s'han après molt bé l'acompanyament...tant que fins i tot hi havia persones que tocaven i cantaven alhora.

20 de desembre de 2007

Que als alumnes els agrada tocar en conjunt per mitjà del CIO també ho vaig constatar en aquelles ocasions en què els vaig preparar sessions sorpresa:

La sessió sorpresa de conjunt instrumental Orff d'avui ha agradat a tothom: a l'entrar a l'aula i donar la notícia, tots han exclamats entusiasmsats *que bé!!!*

22 de gener de 2007

La motivació dels alumnes pel CIO no només es va demostrar per un gran entusiasme a les classes, sinó també per un elevat grau d'implicació en el procés d'ensenyament aprenentatge: l'interès excepcional d'alguns nois i noies per aquesta activitat els van portar a formular propostes per estructurar de l'obra que estaven interpretant. Així ho vaig reflectir al meu diari:

Alguns alumnes també participaven per dir si en lloc d'acabar-la així la podíem acabar d'una altra manera.

7 de febrer de 2007

Aquesta voluntat de fer-ho bé i implicar-se més enllà de l'estrictament necessari també s'ha fet explícit en els moments d'enregistrar les interpretacions:

Com sempre, s'han mostrat molt entusiasmsats de poder gravar el que toquen i hi ha hagut gent que anava posant una mica d'ordre (amb senyals) cada vegada que algú s'avançava o tocava alguna cosa fora de l'ordre establert.

28 de febrer de 2007

Malgrat que el CIO és el protagonista a l'hora de parlar de la motivació dels alumnes cap a la matèria de música, les meves impressions sobre la intensitat amb què els alumnes han viscut les classes també es reflexa en altres activitats musicals. Així, en la realització d'exercicis d'interpretació o de creació per mitjà de la veu o la flauta, l'entusiasme per

participar o la voluntat de persistir realitzant una activitat inclús quan ja no cal, han deixat entreveure l'elevat grau de motivació dels alumnes cap a aquestes activitats:

Tot i que amb 1rA al principi tothom es mirava com volent dir "quina cançó tan avorrida", al final tots s'hi afegien i anàvem alternant els solos de flauta i veu amb fragments on cantava tothom (...). Entre interpretació i interpretació de Plou i fa sol amb les flautes i les veus, o amb les veus soles, anàvem incorporant improvisacions dels alumnes amb el xilofon utilitzant l'escala pentatònica. Així, de forma arbitrària anava cridant els alumnes durant la interpretació de la cançó i havien de venir ràpidament al lloc on es trobava el xilofon per interpretar una improvisació de 8 compassos (entre tots anàvem marcant les pulsacions perquè sabessin quan acabar). Els ha encantat l'invent perquè tots cantaven entusiasmats la cançó de Plou i fa sol i tothom aixecava la mà per oferir-se a fer la improvisació. Al sonar el timbre hi havia alumnes que encara s'oferien per sortir i demanaven poder continuar realitzant l'activitat.

26 de març de 2007

- Possibilitats de superar les *dificultats* dels aprenentatges proposats, amb el mínim cost en temps i esforç.

Les afirmacions seleccionades en el diari respecte a la influència de les dificultats en la motivació dels alumnes a l'hora d'afrontar una activitat deixen entreveure que la motivació augmenta en aquells casos on els alumnes perceben que tenen possibilitats d'assimilar l'aprenentatge que se'ls proposa sense gaires dificultats. Aquestes van ser les meves impressions al respecte:

(...) a l'haver treballat una peça força més difícil amb el curs A (ja que és normalment amb el que tinc una major facilitat a l'hora de treballar el conjunt instrumental Orff) que amb el curs B, ha fet que els de la B estessin més motivats al veure que la peça sortia de principi a fi sense massa entrebancs. Fins i tot, tenint 10 minuts menys de classe amb el grup B que amb l'A, amb el primer hem pogut estructurar l'obra com si es tractés ja d'una peça semi-acabada pel concert.

10 de gener de 2007

Superant tot un seguit de dificultats que requereixen un cost relativament baix en temps i esforç es poden arribar a assolir aprenentatges que, realitzats de cop, haurien pogut semblar inassolibles:

Els alumnes de 1rA s'han mostrat molt motivats, especialment al tocar la cançó per primera vegada amb 5 veus diferents i de forma ja estructurada (amb inicis esglaonats i altres recursos que han donat un toc interessant a l'obra), ja que a l'acabar de tocar l'obra sencera tothom aplaudia i cridava.

22 de gener de 2007

En canvi, en el diari també es poden observar casos que demostren el contrari: si la dificultat els impedeix aconseguir un aprenentatge, els alumnes es distreuen amb més facilitat i acaben per desistir. Al diari vaig anotar aquesta experiència:

Una vegada tot funcionava, he intentat introduir l'obstinat en un grup reduït de flutes, però al voler ajuntar-ho tot ha estat bastant catastròfic de forma que després d'intentar-ho unes tres vegades sense èxit, ho he deixat estar perquè la classe es començava a desbordar.

8 de gener de 2007

Si el cost per assolir un aprenentatge és molt elevat, no se'n ressent tan sols el procés d'ensenyament-aprenentatge, sinó també l'actitud. Així ho vaig reflectir en el diari:

Els costava molt anar a *tempo* i solien accelerar. A més, entre repetició i repetició es posaven a xerrar i passava una estona fins que callaven i podíem començar de nou.

17 de gener de 2007

Un cost excessiu per superar una dificultat, doncs, pot fer disminuir l'atenció en el procés d'ensenyament-aprenentatge, pot influir en l'actitud dels alumnes i, en definitiva, això pot provocar una disminució de la motivació dels alumnes cap a la matèria de música. Aquest comentari n'és un bon exemple:

Hem hagut de fer més d'una gravació de la mateixa cançó perquè sempre hi havia algú que en feia alguna d'aquelles tan grosses que són difícils de corregir sobre la marxa i això ha provocat que un parell de noies bufessin i protestessin perquè no volien tornar a repetir la peça, sinó que en volien fer una de nova (...). El fet que l'acompanyament fos difícil i que, per tant, hagi hagut d'estar una bona estona amb el grup de 6 persones que el tocaven per tal d'ensenyar-los-hi bé, també ha provocat un augment generalitzat del soroll, perquè tothom ha començat a parlar i a tocar...com per tornar-se boig!

28 de març de 2007

Els resultats obtinguts per mitjà del diari es podrien resumir de la següent manera:

- Els alumnes aprecien que, en una matèria tan procedimental com la música, se'ls valori no només pel que saben (conceptes), sinó pel que fan i pel com ho fan (procediments i actitud).
- Sobre la percepció de la matèria de música, els nois i noies de 1r d'ESO creuen que existeix un desfasament entre els seus gustos musicals i el que s'aprèn a la matèria.
- Alguns alumnes, sobretot les noies, troben a faltar cantar amb més freqüència.
- Els nois i noies de 1r d'ESO han demostrat i comentat en nombroses ocasions que tocar en CIO els agrada molt; critiquen, però, que els avorreix tocar la flauta el dia que es queden sense instrument de placa.
- Tocar en CIO els motiva: la intensitat amb què treballen, la insistència per assolir uns determinats coneixements, l'entusiasme per tocar i la implicació excepcional d'alguns alumnes en són bons exemples.
- L'enregistrament i l'audició de les pròpies gravacions constitueixen dues activitats altament motivadores pels alumnes.
- Tot i que el CIO és el protagonista al parlar de motivació, l'entusiasme i la implicació dels alumnes per les activitats proposades a l'aula de música també s'ha posat de manifest al llarg del curs en altres activitats interpretatives i de creació.
- La motivació augmenta quan els alumnes perceben que tenen possibilitats d'assimilar els aprenentatges que se'ls proposa sense gaires dificultats i, al contrari, disminueix quan el cost per assolir un coneixement és molt elevat. Quan això succeeix, se'n ressent tant el procés d'ensenyament-aprenentatge com l'actitud.
- És possible arribar a adquirir un aprenentatge que requereix un cost elevat si per superar aquesta gran dificultat es proposen petites metes "fàcilment" assolibles.

5.6 Grups de discussió

5.6.1 Procés d'elaboració

En aquest apartat s'exposen els continguts relacionats amb la selecció de la mostra, el context en què es desenvolupen els diferents grups de discussió i la confecció del guió.

S'han constituït un total de dos grups de 6 persones, un per cada classe estudiada (1r d'ESO-A i 1r d'ESO-B). Aquest nombre de participants és suficientment gran com per obtenir diversitat d'opinions i, a la vegada, el suficientment petit com perquè els seus membres puguin implicar-se en el discurs. Per donar cabuda als mínims d'homogeneïtat i d'heterogeneïtat (v. cap. 4.1.2.3), s'ha format un grup per classe, respectant així el referent grupal i el sentit de comunitat de cada grup (criteri d'homogeneïtat), mentre que pel que fa al criteri d'heterogeneïtat, s'ha intentat buscar una representativitat en quant a la variable gènere i implicació personal en el procés d'ensenyament-aprenentatge, a més d'un equilibri entre alumnes passius/tímids i actius/extrovertits. Una vegada seleccionades les dues mostres, s'ha demanat l'opinió als tutors dels dos grups de 1r d'ESO per tal de contrastar la informació i aconseguir una major objectivitat en el procés de selecció de les mateixes.

El lloc de celebració del grup de discussió ha estat la classe on els alumnes realitzen la major part de matèries, i no l'aula de tecnologia on practiquem el conjunt instrumental Orff, per tal d'evitar reaccions estereotipades que afectin el discurs i aconseguir així una major neutralitat en les dades recollides. Així mateix, s'han col·locat les cadires i les taules formant un quadrat per permetre la comunicació entre iguals i afavorir la interacció grupal.

Pel que fa al guió del GD, es van establir una sèrie de temes i subtemes a tractar, seguint els objectius proposats capítol 2:

1. La classe de música

- 1.1 *Opinió sobre la matèria de música.*
- 1.2 *La motivació per la matèria de música.*
- 1.3 *Concepte de motivació.*

2. El conjunt instrumental Orff

- 2.1 *Opinió sobre el conjunt instrumental Orff (CIO).*
- 2.2 *Influència del CIO en la motivació cap a la matèria música.*
- 2.3 *Opinió materials.*

3. Expectatives i propostes de futur

- 3.1 *Expectatives de la matèria música prèvies a la intervenció amb el CIO.*
- 3.2 *Opinions posteriors a la intervenció amb el CIO.*

3.3 Propostes de millora de la classe de música.

3.4 Propostes de millora del conjunt instrumental Orff

Aquest guió ha permès estructurar i agrupar les intervencions del grup de discussió de forma més clara per afavorir l'anàlisi de dades posterior.

5.6.2 Estructura i continguts del grup de discussió

L'estructura i els continguts del GD vénen determinats pel guió de temes i subtemes exposat anteriorment. Com es pot observar a la transcripció dels grups de discussió (v. annex 7), al voltant dels esmentats aspectes s'alternen un seguit de dades que no sempre respecten l'ordre proposat al guió; en algunes ocasions, les opinions emeses pels participants fan referència a temes comentats anteriorment, o bé, s'anticipen a altres elements posteriors. A l'annex 9 s'exposen algunes de les opinions més rellevants dels alumnes sobre els temes d'estudi.

5.6.3 Tractament de dades

L'anàlisi del grup de discussió s'ha realitzat manualment, seguint l'estructura següent:

- Transcripció de la informació produïda en els grups, tot identificant els participants i fent referència a altres informacions diferents a les estrictament verbals.
- Reducció de la informació per mitjà de la codificació, classificant les unitats textuais conforme a un criteri significatiu. En aquest cas, s'han establert diferents categories entorn a la matèria de música, el conjunt instrumental Orff, les expectatives i les propostes de futur (v. annex 9).
- Disposició de dades de forma senzilla, utilitzant un sistema de categories que estableixi una jerarquia en la informació i que permeti descriure el contingut de cadascuna d'aquestes categories. Com es pot observar a l'annex 9, per mitjà d'una taula s'exposen les dades més rellevants, codificades i ordenades per temes i grups, referents als resultats dels grans aspectes a explorar per mitjà del grup de discussió.
- Extracció de conclusions rellevants de les dades analitzades, que aportin informació entorn a la problemàtica d'estudi, tot revisant i interpretant el contingut de les categories.

A continuació es comenten algunes d'aquestes dades, tot agrupant-les sota les categories utilitzades en la codificació de la informació (v. annex 9). Així mateix, els resultats que s'exposen a continuació es presenten de forma conjunta i només s'aporten les dades particulars de cada grup quan aquestes varien significativament.

5.6.4 Resultats sobre la matèria de música

a) Resultats sobre les opinions de la matèria de música

Els alumnes donen la seva opinió sobre la matèria de música sempre prenent com a referència les activitats treballades a l'aula de música durant el curs anterior, a primària. En aquesta línia, la major part dels participants afirmen agradar-los la música perquè les classes no són avorrides com l'any passat, sinó que ho passen bé. Inclús la *teoria*, comenten, també els agrada perquè "abans era més d'estudiar del llibre i ara és més d'entendre" (GD 1rB, línia 51) i perquè la professora explica fins que tots aconsegueixen assimilar-la, de tal manera que quasi no cal estudiar per l'examen:

I- I que si tu ho expliques i ja s'entén, a l'examen ja està! A vegades.

S- Clar. A mi m'agrada com expliques perquè no ens ho fas estudiar..."bueno" si ens ho fas estudiar del llibre però ens poses exemples per que ho entenguem i si expliques a l'examen el que entens ens ho comptes com bé i no perquè no ho expliques del llibre i per una cosa que t'equivoquis ja està...

M- I que et pares a la pissarra a explicar-ho...no una professora que diu subratlleu això i a estudiar.

U- L'any passat ens deien tema 4 i 5 i no ens deien les pàgines.

M- O no es paraven a explicar a la pissarra.

I- I, per exemple, tu quan no ho entens, dius qui no ho ha entès...abans deien estudeu això, això i això i ja està.

[GD 1r B, línies 158-173]

En general, comenten que els agrada perquè fan més pràctica que l'any passat i perquè també s'aprèn sense "estar tot el *rato* fent coses de teoria" (GD 1rA, línia 54).

Fins aquí es pot observar com els alumnes associen el gust per la matèria amb el fet de passar-ho bé i no avorrir-se. La teoria, entesa com els moments en què el professor explica i ells es limiten a escoltar, no els agrada. Per gaudir de la matèria, els alumnes han d'assumir un paper actiu a classe. D'aquí que entre les activitats que més els agrada figurin el conjunt instrumental Orff, l'audició de les pròpies gravacions i la realització de

treballs en grup i que, entre les activitats que més troben a faltar assenyalin cantar, ballar i tocar més la flauta.

b) Resultats sobre la motivació cap a la matèria de música

De nou, els alumnes comenten que es troben motivats per la matèria de música perquè els agrada, perquè no és avorrida i perquè fan més pràctica que a la resta d'assignatures. Al parlar de motivació, doncs, els nois i noies de 1r d'ESO tornen a identificar *agradar* amb *passar-ho bé*, *no avorrir-se* i *participar activament* a la classe. També relacionen la novetat d' haver introduït el conjunt instrumental Orff amb la seva major motivació per la música.

A tot això cal sumar el comentari d'una noia que destaca la importància de la professora a l'hora de suscitar l'interès dels seus alumnes per la matèria:

I- És una assignatura que pots anar dient tu i que pots dir què t'agrada més i què t'agrada menys i que...no sé, tu vas preguntant què trobem a faltar i això ens agrada. Que els professors estiguin per nosaltres ens agrada.

[GD 1r B, línies 129-131]

A més de les aportacions del professor per intentar incrementar la motivació dels seus alumnes, aquests també demostren un interès intrínsec per l'assignatura:

M- I també com ens agrada tot, ho fem amb ganes.

S- A mi, no sé, potser abans tenim una classe que no ens ha agradat i clar, dius després música, que bé!

[GD 1r B, línies 133-136]

c) Resultats sobre el concepte que els alumnes tenen de la motivació

Pels alumnes de 1r d'ESO, estar motivat és: estar atent, trobar-se a gust, que agradi, passar-ho bé, estar content, estar natural o com és un mateix, fer-ho amb ganes i voler-ho fer bé. A més dels elements que intervenen en la motivació dels alumnes cap a la matèria de música i que s'han esmentat fins ara al llarg d'aquest capítol (v. cap. 5.6.4), els nois i noies assenyalen estar atent, content, natural i amb ganes de fer-ho bé en els comportaments que indiquen que existeix un interès per allò que es fa.

5.6.5 Resultats sobre el conjunt instrumental Orff

d) Resultats sobre les opinions del conjunt instrumental Orff

Els alumnes defineixen la classe amb instrumental Orff com un *canvi d'estat* perquè canvien d'aula i és una classe totalment diferent a la resta de matèries. Assenyalen també que els agrada perquè és una activitat en la que fan coses noves i s'ho passen bé.

Fins aquí tot coincideix bastant amb les dades comentades al llarg de l'apartat 5.6.1 al parlar sobre la matèria de música: els agrada la novetat i ho passen bé. En canvi, aquí apareixen alguns elements nous: els motiva aprendre les cançons amb certa facilitat degut a la tècnica tan senzilla dels instruments Orff, els agrada gravar les cançons perquè es senten importants i els entusiasma la idea de fer un concert amb conjunt instrumental Orff pels pares. En el primer comentari s'observa que –tal com succeeix al parlar sobre els exàmens d'aquest any respecte els del curs passat– les expectatives de superar les dificultats o de realitzar una determinada activitat sense que el cost de superar-la sigui molt elevat, és un element que incideix positivament en l'opinió dels alumnes cap a la matèria. Les gravacions aporten un valor afegit a la feina que realitzen els alumnes, proporcionant un major grau d'involucració dels alumnes en el procés d'ensenyament-aprenentatge de l'obra, mentre que proposar un objectiu final que culmini aquest procés –realitzar un concert davant els pares– motiva als alumnes a treballar amb més intensitat.

És interessant destacar també el comentari d'una alumna sobre la possibilitat que ofereix el conjunt instrumental Orff d'aprendre a escoltar-se uns als altres:

A- A mi m'agrada perquè és una cosa nova i això de tocar instruments en conjunt et fa saber escoltar uns als altres.

[GD 1r B, línies 206-207]

e) Resultats sobre la influència que exerceix el conjunt instrumental Orff en la motivació dels alumnes cap a la matèria de música

Segons les opinions recollides en els grups de discussió, el conjunt instrumental Orff condiona la motivació dels nois i noies de 1r d'ESO cap a la matèria de música: els alumnes comenten que si no realitzessin aquesta activitat estarien menys motivats però els seguiria agradant perquè "les classes no són avorrides" (GD 1rA, línia 225).

En la mateixa línia, alguns alumnes posen molt d'èmfasi en el pes de les gravacions i sobretot del concert de conjunt instrumental Orff en la seva motivació cap a la matèria de música perquè permet mostrar als companys, professors i familiars, allò que fan a la classe de música:

I- Jo crec que el concert és el que ens motiva més.

K- I gravar-lo també.

S- Perquè fer-ho per altres persones està molt bé perquè així veuen el que has après i és la primera vegada que ho fem. Està molt bé.

I- I el que fan aprendre els professors i del que serveix el cole i per què t'agrada aquesta matèria.

[GD 1r B, línies 255-263]

f) Resultats sobre les opinions dels materials

Sobre els materials a partir dels quals es treballa el conjunt instrumental Orff els alumnes opinen que no els utilitzen gaire, però que els serveixen de referència. Critiquen que els resulta complicat trobar les cançons per la manera desordenada com estan presentades i perquè es fan un *embolic* amb els números de pàgina:

A- Està bé, però et fas una mica d'embolic perquè hi ha pàgines, potser, de flauta de l'1 al 13, i d'un altre apartat de l'1 al 13, també. Llavors, quan diem pàgina 4 comences a buscar i és una mica...

D- Fins que la trobes...

[GD 1r A, línies 263-267]

5.6.6 Resultats sobre les expectatives i propostes de futur

g) Resultats sobre les expectatives de la matèria de música prèvies a la introducció del conjunt instrumental Orff

Mentre que els alumnes de 1r d'ESO-A pensaven que les classes de música durant aquest curs serien més entretingudes i divertides que les de l'any anterior, els de 1r B s'esperaven que la matèria de música seria més avorrida, difícil, i d'estudiar i fer més exàmens:

Professora- Quines expectatives teníeu abans de començar la matèria de música, abans que comencés el primer dia a explicar el que seria la matèria de música. Què pensàveu llavors?

M- Jo me'n recordo que em sembla que vam fer "lo" de les "palmades" i el ritme amb les "palmades"...pensava que anava a ser una mica més avorrit. Però el primer dia va ser divertit.

I- Jo venia amb la intenció que, amb la música de l'any passat, perquè és un canvi de professors i un canvi de tot i no sabem com són els professors i al veure com es fa música pues...

A- Estudiar més compositors...i que seria més difícil.

K- Com que deien "ui la ESO, la ESO"...ens pensàvem que seria molt difícil, d'estudiar i que ens posarien molts exàmens.

[GD 1r B, línies 334-349]

h) Resultats sobre les opinions posteriors a la intervenció amb el conjunt instrumental Orff

Així com les expectatives sobre la matèria de música eren diferents en els dos grups de 1r d'ESO, les opinions posteriors a la intervenció amb el conjunt instrumental Orff –que busquen conèixer si aquestes expectatives s'han acomplert o no– també varien. Els alumnes de 1r d'ESO-A creuen que s'han acomplert les seves expectatives, i mostra d'això és que el dia que més els agrada és el que toca conjunt instrumental Orff, però troben a faltar cantar amb més freqüència. En canvi, els nois i noies de 1r B opinen que la realitat ha superat les expectatives:

Professora- I creieu que aquestes expectatives que teníeu a principis de curs, sobre el que us esperàveu a la matèria de música s'han acomplert?

I- Sí.

Professora- És a dir, han estat a l'alçada?

M- Han estat millor.

S- Han estat millor del que pensàvem.

I- Han estat a l'alçada i molt millor perquè és un canvi...

K- Perquè, com hem dit abans, pensàvem que seria tot un "rotllo" i no.

I- Pensàvem que seria d'estudi, i d'estudi no té quasi res...bé, els exàmens tenen alguna cosa que estudiar, però la majoria no.

M- No fem coses d'estudiar molt. Que ho fem amb pràctica, però que també s'aprèn. S'aprèn de vegades més amb pràctica que estudiant.

[GD 1r B, línies 374-393]

i) Resultats sobre les propostes de millora a la matèria de música

Moltes de les propostes que s'exposen a continuació s'han anat esmentant al llarg dels tres capítols dedicats a l'anàlisi de resultats: els alumnes troben a faltar ballar i cantar més, i realitzar més treballs en grup. Alguns alumnes comenten també que els agradaria fer més exercicis de ritmes, alguna *manualitat* de música i tocar altres instruments.

Pel que fa a la flauta, als alumnes de 1r A els agradaria tocar-la menys, mentre que els de 1r B troben que caldria treballar-la més sovint:

Professora- Quines propostes faríeu per la matèria de música en general?

K- Tocar una mica més la flauta, potser, perquè jo encara tocar una mica més la flauta la trobo a faltar...

I- I sinó se m'obliden les notes...

[GD 1r B, línies 404-409]

j) Resultats sobre les propostes de millora a les classes de conjunt instrumental Orff

Tenint en compte que no hi ha prou instruments de placa per tots els alumnes (24 instruments i 31 alumnes) i que cada setmana diferents persones han de tocar la flauta, els nois i noies de 1r A proposen que aquesta pugui ser substituïda per instruments de percussió indeterminada:

Professora- I propostes pel conjunt instrumental Orff?

H- Doncs que les persones que estan tocant la flauta doncs que toquin altres instruments...la pandereta i això.

[GD 1r A, línies 363-366]

Els alumnes de 1r B afegixen que caldria fer un esforç per part seva per tal que hi hagués més silenci i poguessin treballar més a gust.

Els resultats obtinguts als grups de discussió es podrien resumir de la següent manera:

- Els alumnes diuen que la matèria de música els agrada perquè és pràctica i s'ho passen bé a classe, perquè aquest curs la matèria és més d'entendre que d'estudiar i perquè quasi no cal estudiar pels exàmens ja que la professora explica fins que tots assimilen els continguts. Entre les activitats que més els agrada figuren el conjunt instrumental Orff, l'audició de les pròpies gravacions i la realització de treballs en grup, mentre que les activitats que més troben a faltar són cantar, ballar i tocar la flauta.
- Els nois i noies de 1r d'ESO es troben motivats per la matèria de música perquè els agrada, perquè no és avorrida i perquè és més pràctica que la resta de matèries. Remarquen també el paper clau del conjunt instrumental Orff en la seva motivació cap a la matèria de música, així com la importància de la professora a l'hora de suscitar l'interès dels alumnes per la matèria. Pels alumnes, estar motivats significa estar atent, trobar-se a gust, que els agradi el que fan, passar-ho bé, estar content, natural, fer-ho amb ganes i voler-ho fer bé.
- Entre els arguments a favor del conjunt instrumental Orff els alumnes assenyalen que és una cosa nova i que s'ho passen bé, que els motiva aprendre a interpretar obres amb certa facilitat, que els agrada gravar-les i que els entusiasma la idea de fer concerts davant els pares. També opinen que el conjunt instrumental Orff condiciona la seva motivació cap a la matèria de música.
- Els alumnes pensen que el dossier de conjunt instrumental Orff no l'utilitzen gaire, però que els serveix de referència. Malgrat tot, critiquen que els resulta complicat trobar les cançons per la manera desordenada com estan disposades i perquè es fan un embolic amb els números de pàgina.
- Els alumnes de 1r d'ESO-A pensaven que la matèria de música seria més entretinguda i divertida que durant el curs anterior, mentre que els de 1r B creien que la matèria seria més avorrida i difícil. Gairebé tots els alumnes afirmen que s'han acomplert les seves expectatives; tot i això, un grup de nois i noies de 1r A diuen que els agradaria cantar amb més freqüència.
- Al demanar-los que facin propostes de millora per la matèria, els alumnes comenten que els agradaria cantar, ballar i fer més activitats en grup; mentre que respecte el conjunt instrumental Orff els nois i noies de 1r A proposen que aquells que es queden sense instrument de placa puguin tocar un instrument de percussió indeterminada en el lloc de la flauta.

6. Síntesi de resultats

En el quadre següent (v. quadre 4) es resumeixen els principals resultats recollits per mitjà dels diferents instruments de recollida de dades:

QUADRE 4 Síntesi de resultats

	Resultats	Qüestionari	Diari	Grup de discussió
Sobre la matèria de música	Opinions prèvies a la introducció del CIO	<ul style="list-style-type: none"> - Més de la meitat dels alumnes que han respost el qüestionari afirmen que els agrada la matèria de música; en canvi, gairebé el 100% dels enquestats assegura que els agrada escoltar música. - Els alumnes opinen que els agrada la matèria de música perquè s'ho passen bé a classe i és interessant, mentre que el que menys els agrada és tocar i cantar davant els companys. 		
	Opinions posteriors a la introducció del CIO		<ul style="list-style-type: none"> - Els alumnes aprecien que, en una matèria tan procedimental com la música, se'ls valori no només pel que saben (conceptes), sinó pel que fan i pel com ho fan (procediments i actitud). - Sobre la percepció de la matèria de música, els nois i noies de 1r d'ESO creuen que existeix un desfasament entre els seus gustos musicals i el que s'aprèn a la matèria. - Els alumnes troben a faltar cantar amb més freqüència. 	<ul style="list-style-type: none"> - Els alumnes diuen que la matèria de música els agrada pels següents motius: perquè és pràctica i s'ho passen bé a classe, perquè aquest curs la matèria és més d'entendre que d'estudiar i perquè la professora explica fins que tots assimilen els continguts. - Entre les activitats que més els agrada figuren el conjunt instrumental Orff, l'audició de les pròpies gravacions i la realització de treballs en grup, mentre que les activitats que més troben a faltar són cantar, ballar i tocar la flauta.

Descripció de les expectatives	A l'inici de curs	- Entre les activitats musicals que els agradaria treballar més durant el curs figuren tocar els instruments Orff, cantar, escoltar música i ballar, mentre que entre les que menys trobem l'estudi de la vida dels compositors o de les èpoques de la història de la música.	- Els alumnes de 1r d'ESO- A pensaven que la matèria de música seria més entretinguda i divertida que durant el curs anterior, mentre que els de 1r B esperaven que la matèria fos més avorrida i difícil.	
	A mitjans de curs			- Pràcticament tothom està d'acord a afirmar que s'han acomplert positivament les seves expectatives sobre la matèria de música. Amb tot, els nois i noies de 1r A diuen que els agradaria cantar amb més freqüència.
	Propostes de millora			- Al demanar-los que facin propostes de millora per la matèria, els alumnes comenten que els agradaria cantar, ballar i fer més activitats en grup, mentre que respecte el conjunt instrumental Orff els nois i noies de 1r A proposen que els que es queden sense instrument de placa i han de tocar la flauta, se'ls ofereixi la possibilitat de substituir-la per un instrument de percussió indeterminada.

Sobre el conjunt instrumental Orff	Opinions sobre el CIO		- Els alumnes han demostrat i comentat en nombroses ocasions que tocar en CIO els agrada molt; critiquen, però, que els avorreix tocar la flauta el dia que es queden sense instrument de placa.	- Entre els arguments a favor del conjunt instrumental Orff els alumnes assenyalen que és una cosa nova i que s'ho passen bé, que els motiva aprendre a interpretar obres amb certa facilitat, que els agrada gravar-les i que els entusiasma la idea de fer concerts davant els pares.
	Influència del CIO en el concepte dels alumnes de la matèria			- Segons els alumnes, el conjunt instrumental Orff condiciona la seva motivació cap a la matèria de música, però si no realitzessin aquesta activitat la matèria els seguiria agradant perquè les classes no són avorrides.
	Opinions sobre els materials			- Els alumnes opinen que els materials de conjunt instrumental Orff els serveixen de referència, tot i que no els utilitzen gaire. Critiquen, però, que els resulta complicat trobar les cançons per la manera desordenada com estan presentades i perquè és fan un embolic amb els números de pàgina.

Sobre la motivació	Prèvia a la introducció del CIO	- Més de la meitat dels alumnes enquestats afirmen estar bastant motivats per la matèria de música, una quarta part diuen estar molt motivats i només 4 assenyalen que es senten poc motivats per la matèria.		
	Posterior a la introducció del CIO		<p>- Al llarg del diari s'ha fet palès que tocar en CIO agrada i motiva els alumnes: la intensitat amb què treballen, la insistència per assolir uns determinats coneixements, l'entusiasme per tocar i la implicació excepcional d'alguns alumnes en són bons exemples.</p> <p>- L'enregistrament i l'audició de les pròpies gravacions són dues activitats altament motivadores pels alumnes.</p> <p>- Tot i que el CIO és el protagonista al parlar de motivació, l'entusiasme i la implicació dels alumnes per les activitats proposades a l'aula de música també s'ha posat de manifest al llarg del curs en altres activitats interpretatives i de creació.</p> <p>- La motivació augmenta quan els alumnes perceben que tenen possibilitats d'assimilar els aprenentatges que se'ls proposa sense gaires dificultats i, al contrari, disminueix quan el cost per assolir un coneixement és molt elevat. Quan això succeeix, se'n ressent tant el procés d'ensenyament-aprenentatge com l'actitud.</p> <p>- És possible arribar a adquirir un aprenentatge que requereix un cost elevat si per superar aquesta gran dificultat es proposen petites metes "fàcilment" assolibles.</p>	- Els alumnes es troben motivats per la matèria de música perquè els agrada, perquè no és avorrida i perquè és més pràctica que la resta de matèries. Remarquen també el paper del conjunt instrumental Orff en la seva major motivació cap a la matèria de música, així com la importància de la professora a l'hora de suscitar l'interès dels alumnes per la matèria.

Triangulant els resultats exposats en el quadre 4 podem arribar a les següents conclusions:

a) Sobre la matèria de música:

- Els agrada la matèria de música perquè és molt pràctica i divertida, però la veuen com una cosa allunyada de la seva realitat.
- Les activitats que més els agraden són el conjunt instrumental Orff i la realització de treballs en grup, mentre que troben a faltar cantar amb més freqüència.

b) Sobre les expectatives:

- Gairebé tothom està d'acord a afirmar que les seves expectatives s'han acomplert i que, fins i tot, la realitat les ha superades.

c) Sobre el conjunt instrumental Orff:

- Als alumnes els agrada el CIO perquè és una activitat nova, és fàcil de tocar i és divertida. També remarquen el paper de les gravacions i dels concerts en la seva opinió sobre el CIO i subratllen la influència d'aquest en la concepció que els alumnes tenen sobre la matèria de música.
- Sobre els materials opinen que els serveixen de referència, tot i que no els utilitzen gaire. Critiquen, però, que les obres no estan ordenades de forma clara i entenedora.

d) Sobre la motivació:

- Els alumnes estan motivats per la matèria de música perquè els agrada, la troben divertida, és pràctica i perquè no és gaire complicada.
- La motivació augmenta quan els alumnes perceben que poden assimilar els aprenentatges proposats sense gaire dificultats, i disminueix quan el cost per assolir un aprenentatge és molt elevat. Tot i amb això, és possible adquirir un aprenentatge que requereix un gran esforç si per superar aquesta dificultat es proposen petites metes "fàcilment" assolibles.
- Gairebé totes les opinions dels nois i noies de 1r d'ESO posen especial èmfasi en el paper important que juga el conjunt instrumental Orff en la seva motivació cap a la matèria de música.

7. Conclusions

a) En relació amb l'objectiu específic 1: els materials de l'activitat de CIO

Tots els alumnes estan d'acord a destacar que el dossier de CIO no l'utilitzen gaire, però que els serveix de referència. Malgrat tot, critiquen que els resulta difícil trobar les obres perquè estan exposades de forma desordenada.

b) En relació amb l'objectiu específic 2: les expectatives dels alumnes prèvies a la introducció del CIO

Tot i que les expectatives sobre la matèria de música variaven en funció del grup de 1r d'ESO a qui es preguntava, en tots dos casos els alumnes comentaven que aquestes s'havien acomplert. Les dades recollides demostren que les expectatives dels alumnes han condicionat la seva opinió posterior: a 1r A, que estaven segurs que la música a secundària seria més entretinguda i divertida que al curs anterior, la realitat ha estat a l'alçada de les expectatives, tot i que algunes noies han trobat a faltar cantar amb més freqüència; en canvi, com que els nois i noies de 1r B esperaven que la música a secundària fos més avorrida i difícil que durant el curs anterior, per a aquests les expectatives no només s'han acomplert, sinó que la realitat les ha superades.

c) En relació amb l'objectiu específic 3: les opinions posteriors a la intervenció amb el CIO

L'opinió posterior a la intervenció amb el CIO ve determinada per les expectatives dels alumnes prèvies a la introducció d'aquesta activitat. Així, si en el qüestionari inicial els alumnes assenyalaven que les activitats que més els agradaria realitzar durant el curs era tocar els instruments Orff, cantar, escoltar música i ballar, al realitzar el grup de discussió es va poder comprovar com els alumnes comentaven que els havia agradat la música perquè havien tocat en CIO i perquè havien escoltat les gravacions de les seves interpretacions, mentre que algunes noies deien que, malgrat tot, trobaven a faltar cantar amb més freqüència.

A més d'aquesta, es pot establir una altra relació entre les opinions prèvies i posteriors a la introducció del CIO: mentre que a principis de curs més de la meitat dels alumnes afirmaven agradar-los la matèria de música perquè s'ho passaven bé a classe i perquè la trobaven interessant, al realitzar més endavant els grups de discussió, tots els alumnes –

sense excepció— van dir que els havia agradat la música perquè no tan sols ho havien passat bé a classe sinó també perquè la trobaven molt pràctica. En aquestes opinions s'observa com l'element "diversió" juga un paper molt important en el concepte que els alumnes desenvolupen sobre la matèria.

d) En relació amb l'objectiu específic 4: la influència que exerceix el CIO en la concepció que els alumnes tenen sobre la matèria de música

La influència que exerceix el CIO en la concepció que els alumnes tenen de la matèria de música ha estat visible tant en l'opinió que els alumnes tenen de la matèria de música com en les meves anotacions al diari, on pràcticament totes les mostres de motivació dels alumnes cap a la matèria de música tenien a veure amb el CIO. D'aquí que els alumnes parlin del CIO, i més concretament de les gravacions i del concert, com les activitats que més influeixen en la seva motivació cap a la matèria de música.

e) En relació amb l'objectiu específic 5: la comparació entre les opinions sobre la matèria de música dels alumnes del curs 2005-06 i els del 2006-07

Que la intervenció amb el CIO ha influït en l'opinió que els alumnes tenen de la matèria de música també s'ha posat de manifest al comparar les opinions sobre la matèria de música dels alumnes del curs 2005-06 amb les del 2006-07. Mentre que els nois i noies de 1r d'ESO del curs 2005-06 opinaven que les classes eren massa teòriques, els alumnes del 2006-07 han afirmat que els agrada la matèria perquè és molt pràctica i ho passen bé a classe. A més, si entre els aspectes negatius de la matèria els nois i noies del 2005-06 destacaven el mal comportament d'alguns alumnes, els del curs 2006-07 només assenyalen que a l'activitat de CIO tothom hauria d'estar més atent i callat, tot i que justifiquen aquesta actitud atribuint-la a que el CIO és una activitat que els motiva molt. Entre els punts en comú podríem destacar que en tots dos casos els aspectes indicats pels alumnes com a positius tenen relació amb activitats interpretatives (ja sigui amb la flauta, la veu o els instruments Orff) o amb els treballs en grup. Per tant, tot i l'existència de diferents opinions sobre la matèria de música entre els alumnes dels dos cursos, tots els nois i noies coincideixen a afirmar que les activitats que més els ha agradat són aquelles que posen a l'alumne en situació de fer i experimentar.

f) En relació amb l'objectiu principal: l'efecte de la intervenció amb el conjunt instrumental Orff en la motivació dels alumnes per la matèria de música

Tal com s'ha comentat al comparar les opinions sobre la matèria de música dels alumnes del curs 2005-06 i els del 2006-07, i a l'exposar les opinions posteriors a la intervenció amb aquest material, la introducció del CIO a la classe de música ha tingut un efecte molt positiu en la manera dels nois i noies de 1r d'ESO d'afrontar la matèria i de ser participants en el procés d'ensenyament-aprenentatge. El CIO ha estat una manera senzilla d'accedir al llenguatge musical i això ha contribuït tant a augmentar la motivació dels alumnes per la matèria com a fer de la música un vehicle d'expressió més proper a les seves realitats. Així mateix, que pràcticament la totalitat de les mostres de motivació recollides al diari tinguessin a veure amb el CIO ha posat de manifest la influència que exerceix el CIO en la motivació dels alumnes per la matèria de música.

Per tant, després de respondre a les diferents qüestions plantejades en els objectius específics (v. cap. 2), podem concloure que la introducció del CIO a la classe de música de 1r d'ESO ha influït en la motivació general dels alumnes cap a la matèria, ja que en totes les dades analitzades al llarg d'aquest treball de recerca s'observa el pes decisiu del CIO en la concepció i opinió dels nois i noies de 1r d'ESO sobre la matèria de música.

8. Valoració i propostes de futur

L'elaboració d'aquest treball ha estat una experiència molt positiva tant en el vessant didàctic com en el de la recerca: com a professora he pogut experimentar l'orgull de viure des de molt a prop el canvi d'actitud dels meus alumnes com a conseqüència de modificar i reflexionar sobre la meua pràctica docent, i com a investigadora he tingut l'oportunitat d'ampliar els meus coneixements i de tenir un primer contacte amb el món de la recerca.

Pel que fa a les propostes de futur, des del vessant didàctic l'ensenyament del repertori del CIO per mitjà de la imitació ha limitat les possibilitats d'aprenentatge musical en els alumnes, ja que aquest tipus de tècniques fomenten l'aprenentatge mecànic i memorístic. En aquest cas, el treball cooperatiu podria ser una forma de superar aquestes limitacions i aconseguir un paper més actiu dels alumnes en el procés d'ensenyament-aprenentatge.

En segon lloc, penso que la proposta didàctica s'ha centrat massa en la interpretació, deixant de banda aspectes tan fonamentals com la creació o la improvisació. La idea inicial de fer de la creació un dels blocs més importants de l'activitat de CIO (v. cap. 5.2) ha quedat sovint oblidada o relegada a un segon pla, moltes vegades per la manca de temps derivada de l'haver de preparar el repertori pel concert. Independentment d'això, convindria potenciar la creació de cara al futur per oferir als alumnes la possibilitat d'expressar-se lliurement per mitjà del llenguatge musical.

Pel que fa als materials, les crítiques dels alumnes a la manera desordenada com estan disposades les diferents obres indiquen que caldria introduir algunes esmenes formals. També seria necessari fer un major ús del dossier de CIO per treballar aquesta activitat: en aquest sentit, un procés d'ensenyament-aprenentatge basat en la cooperació, més que en la imitació, podria ser útil per potenciar la utilització d'aquests materials.

Centrant-nos ja en la recerca, trobo que l'elaboració i extracció dels resultats per mitjà del diari ha estat un procés massa laboriós tenint en compte la informació obtinguda – escassa en relació amb el cost de realitzar-lo. En aquest aspecte, hauria estat millor analitzar només les dades recopilades en el qüestionari i en els grups de discussió –tal com em va proposar la tutora–, o bé, pensar en un altre instrument a través del qual s'hagués pogut accedir al mateix tipus d'informació recollida per mitjà del diari.

9. Referències bibliogràfiques

- ALONSO, J. (1996). "El grupo de discusión en su práctica: memoria social, intertextualidad y acción comunicativa". *Revista Internacional de Sociología*, 13: 5-36.
- ALONSO, J.; MONTERO, I. (2002). "Orientación motivacional y estrategias motivadoras en el aprendizaje escolar". A: *Desarrollo psicológico y educación*. Vol. 2: Psicología de la educación escolar, ed. per C. Coll, J. Palacios i A. Marchesi. Madrid: Alianza. P. 259-283.
- ASMUS, E. P. (1986). "Student beliefs about the causes of success and failure in music: a study of achievement motivation". *Journal of Research in Music Education*, 34(4): 262-278.
- ASMUS, E. P.; HARRISON, C. S. (1990). "Characteristics of motivation for music and musical aptitude of undergraduate nonmusic majors". *Journal of Research in Music Education*, 38(4): 258-269.
- BERMELL, M. A.; BRULL, V. (2006). "Las agrupaciones musicales como reforzadores del rendimiento musical". *Música y Educación*, 19(2): 33-49.
- BOLÍVAR, A.; DOMINGO, J. (2006). "La investigación biográfica y narrativa en Iberoamérica: campos de desarrollo y estado actual". *Forum: Qualitative Social Research*, 7(4), art.12. <<http://www.qualitative-research.net/fqs-texte/4-06/06-4-12-s.htm>> [Consulta: 18 maig 2007].
- BOLÍVAR, A.; DOMINGO, J. y FERNÁNDEZ CRUZ, M. (2001). *La investigación biográfico-narrativa en educación. Enfoque y metodología*. Madrid: La Muralla.
- BOLÍVAR, A.; FERNÁNDEZ CRUZ, M.; MOLINA, E. (2005). "Investigar la identidad profesional del profesorado: una triangulación secuencial". *Forum: Qualitative Social Research*, 6(1), art.12. < <http://www.qualitative-research.net/fqs-texte/1-05/05-1-12-s.htm>> [Consulta: 18 maig 2007].
- BOURGEOIS, E.; GALLAND, B. (2006). *(Se) motiver à apprendre*. París: Presses Universitaires de France.
- COHEN, L.; MANION, L. (1990). *Métodos de investigación educativa*. Madrid: La Muralla.
- DEL RINCÓN, D. i altres (1995). *Técnicas de investigación en ciencias sociales*. Madrid: Dykinson.
- ELLIOT, J. (1991). *Action Research for Educational Change*. Milton Keynes: Open University Press.

- GABINET DE LLENGUA CALANA (1994). *Les referències i les citacions bibliogràfiques, les notes i els índexs*. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona.
- GENERALITAT DE CATALUNYA. DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT (1993). *Currículum Educació Secundària Obligatòria. Àrea de Música*. Barcelona.
- GINÉ, N.; MARUNY, L.; MUÑOZ, E. (1997). *Una Canya o un pal? El pensament de l'alumnat sobre l'ESO*. Barcelona: Institut de Ciències de l'Educació de la UAB. Societat i Educació, 6.
- KEMMIS, S.; McTAGGART, R. (1992). *Cómo planificar la investigación acción*. Barcelona: Laertes.
- KVET, E. J.; WATKINS, R. C. (1993). "Success attributes in teaching music as perceived by elementary education majors". *Journal of Research in Music Education*, 41(1): 70-80.
- LATORRE, A. (2004). *La investigación-acción. Conocer y cambiar la práctica educativa*. Barcelona: Graó.
- LEWIN, K. (1946). "Action research and minority problems". *Journal of Social Issues*, 2(4): 34-46.
- MAEHR, M. L.; PINTRICH, P. R.; LINNENBRINK, E. A. (2002). "Motivation and achievement". A: *The new handbook of research on music teaching and learning*, ed. per R. Colwell i C. Richardson. Oxford: Oxford University Press. P. 348-372.
- MOLAS, S.; HERRERA, A. (1992). *Baquetes, percussió per a mestres Lleida*: ICE Universitat de Lleida.
- OLIVERAS, I. (2001). "Conjunto instrumental Orff". A: *Guías Praxis para el profesorado de la ESO. Educación musical: contenidos, actividades y recursos*. Barcelona: Praxis.
- OLIVERAS, I.; TAIXÉS, I.; TELL, R. (1999). *El conjunt instrumental Orff. Crèdit variable tipificat 12/16*. Vic: Eumo.
- REARICK, J. (2006). *How adolescents perceive achievement in music education*. <<http://www.oberlin.edu/faculty/ndarling/adach3.htm>> [Consulta: 23 abril 2007].
- REYNOLDS, J. W. (1992). *Music education and student self-concept: A review of the literature*. <<http://music.arts.usf.edu/rpme/rpmereyn.htm>> [Consulta: 23 abril 2007].
- RIGO, A.; GENESCÀ, G. (2000). *Tesis i treballs. Aspectes formals*. Vic: Eumo.
- SANUY, M.; GONZÁLEZ SARMIENTO, L. (1969). *Orff-Schulwerk: Introducción*. Madrid: Unión Musical Española.

- SCHÖN, D. A. (2002). *La formación de profesionales reflexivos. Hacia un nuevo diseño de la enseñanza y el aprendizaje en las profesiones*. Barcelona: Paidós.
- STENHOUSE, L. (2004). *La investigación como base de la enseñanza*. Madrid: Morata.
- SUÁREZ, M. (2005). *El grupo de discusión. Una herramienta para la investigación cualitativa*. Barcelona: Laertes.
- VALLES, M. S. (2003). *Técnicas cualitativas de investigación social. Reflexión metodológica y práctica profesional*. Madrid: Síntesis.
- VILAR MONMANY, M. (2001). *De la formació inicial dels mestres d'Educació Musical a la pràctica professional: anàlisi i avaluació*. Tesi Doctoral. Universitat Autònoma de Barcelona: Bellaterra.
- WALKER, R. (1989). *Métodos de investigación para el profesorado*. Madrid: Morata.
- WEINER, B. (1986). *An attributional theory of motivation and emotion*. New York: Springer-Verlag.
- WOODS, P. (1993). *La escuela por dentro: la etnografía en la investigación educativa*. Barcelona: Paidós/MEC.
- ZABALZA, M. A. (2004). *Diarios de clase: un instrumento de investigación y desarrollo profesional*. Madrid: Narcea.

10. Índex de quadres i gràfiques

QUADRE 1 Disseny de la recerca.....	10
QUADRE 2 Temporalització del treball	10
QUADRE 3 Relació entre els tipus de motivació i els objectius perseguits en la realització d'una activitat	20
GRÀFICA 1 Opinions sobre la música i la matèria de música.....	40
GRÀFICA 2 Arguments a favor de la matèria de música.....	41
GRÀFICA 3 Arguments en contra de la matèria de música.....	41
GRÀFICA 4 Motivació dels alumnes de música	42
GRÀFICA 5 Influència de les activitats preferides pels alumnes en la seva motivació per la matèria de música	43

11. Índex general

0.	Sumari	3
1.	Motivació i justificació de la recerca	5
2.	Objectius	8
3.	Esquema metodològic	9
4.	Marc teòric	11
4.1.	Metodologia	11
4.1.1	La investigació-acció (IA)	11
4.1.2	Instruments de recollida de dades	13
4.2	La motivació	18
4.3	Les aportacions del conjunt instrumental Orff a l'educació musical	22
4.4	La pràctica instrumental al currículum de música de l'Educació Secundària Obligatoria	24
4.4.1	Introducció	24
4.4.2	Objectius generals	25
4.4.3	Continguts	26
4.4.4	Objectius terminals	26
4.4.5	Orientacions didàctiques	28
5.	Marc experimental	29
5.1	Context de la recerca	29
5.1.1	Descripció de l'entorn escolar	29
5.1.2	Plantejament de la matèria de música a l'escola	30
5.1.3	Plantejament del conjunt instrumental Orff	31
5.2	Descripció i justificació dels materials	33
5.3	Punt de partida: qüestionari previ a la intervenció amb el conjunt instrumental Orff	34
5.4	Qüestionari inicial	36
5.4.1	Procés d'elaboració	36
5.4.2	Estructura i continguts	37
5.4.3	Tractament de dades	38
5.4.4	Resultats	39
5.5	Diari	44
5.5.1	Procés d'elaboració	44
5.5.2	Estructura i continguts	44
5.5.3	Tractament de dades	44
5.5.4	Resultats	45
5.6	Grups de discussió	53
5.6.1	Procés d'elaboració	53
5.6.2	Estructura i continguts del grup de discussió	55
5.6.3	Tractament de dades	55
5.6.4	Resultats sobre la matèria de música	56
5.6.5	Resultats sobre el conjunt instrumental Orff	58
5.6.6	Resultats sobre les expectatives i propostes de futur	60

6.	Síntesi de resultats	63
7.	Conclusions.....	68
8.	Valoració i propostes de futur	71
9.	Referències bibliogràfiques	72
10.	Índex de quadres i gràfiques.....	76
11.	Índex general	77
12.	Índex dels annexos.....	79

12. Índex dels annexos

Els annexos es poden consultar al cd adjunt, en un document de Word de la versió 2002.

ANNEX 1. Resultats del qüestionari previ a la intervenció amb el conjunt instrumental Orff (alumnes 1rESO curs 2005-2006)	81
1.1 Aspectes negatius de la matèria de música.....	81
1.2 Aspectes positius de la matèria de música	82
ANNEX 2. Qüestionari inicial	83
ANNEX 3. Opinions dels experts sobre el qüestionari inicial	85
ANNEX 4. Resultats del qüestionari inicial.....	88
4.1 Resultats generals (respostes de tots els alumnes de 1r d'ESO- 58 alumnes)	88
4.2 Resultats 1r d'ESO-A (31 alumnes).....	95
4.3 Resultats 1r d'ESO-B (27 alumnes).....	99
ANNEX 5. Diari de la classe de música de 1r d'ESO (setembre-abril curs 2006-2007)	103
ANNEX 6. Resultats del diari.....	131
ANNEX 7. Transcripció dels grups de discussió.....	140
7.1 Grup de discussió 1rA	140
7.2 Grup de discussió 1rB	154
ANNEX 8. Gravació dels grups de discussió	169
ANNEX 9. Resultats del grup de discussió	170

ANNEX 1. Resultats del qüestionari previ a la intervenció amb el conjunt instrumental Orff (alumnes 1rESO curs 2005-2006)

1.1 Aspectes negatius de la matèria de música

Aspectes esmentats pels alumnes	Nombre de respostes
Negatius	7
Pujar poc a l'aula d'informàtica	1
Mal comportament dels alumnes	25
Escoltar poca música	1
Exàmens difícils	1
Classes avorrides/teòriques	22
Tocar només un instrument	5
No fer sortides	4
Tocar la flauta	3
Fer exàmens	4
Cantar poc	3
Tenir poc temps de música	1
Els càstigs generals	13
Realitzar poques activitats en grup	2
No entendre la lliçó	6
Tocar poc la flauta	5
Teoria feta en poc temps	1
Pujar poc a l'aula de música	5
Molts deures	1
Cridar molt la professora	6
Cantar massa	3

Fer poc temari	2
Fer exercicis al quadern	3
No poder parlar	3
La professora	1

1.2 Aspectes positius de la matèria de música

Aspectes esmentats pels alumnes	Nombre de respostes
Treballar en grup	12
Tocar la flauta	26
Les classes pràctiques	13
Pujar a l'aula de música	13
Tenir dues classes per setmana	1
Les audicions	7
Activitats a la pissarra o a classe	6
Cantar	15
La mecànica dels exàmens	9
És divertida	8
Pujar a la sala d'informàtica	8
Aprendre	10
Pocs deures	3
La professora	11

ANNEX 2. Qüestionari inicial

OPINIONS DELS ALUMNES D'ESO SOBRE LA MATÈRIA DE MÚSICA

Curs:

Edat:

Marca amb una creu les respostes amb què t'identifiquis més, o bé, escriu la teva opinió si creus que cap resposta et convé:

1. Escoltar música (a casa, amb el mp3, als concerts...)

- M'agrada
 No m'agrada
 Escriu la teva opinió si no pots contestar amb cap de les 2 respostes anteriors:

2. La matèria de música

- M'agrada (passa a la pregunta següent)
 No m'agrada (passa a la pregunta 4)
 Ni m'agrada ni em desagrada (passa a la pregunta següent)

3. La matèria de música m'agrada perquè (pots assenyalar més d'una resposta)

- M'ho passo bé a classe
 No és gaire difícil
 Se'm dona bé
 La música és important a la meua vida
 És interessant i diferent de les altres matèries
 Faig coses que m'interessen
 Em pot ser útil en el futur
 És molt pràctica i hi participo de forma activa
 M'agrada com el professor/a explica i com fa les classes
 A casa hi ha una gran tradició musical
 L'ambient a classe és molt positiu
 Altres motius:.....

-Si a la pregunta 2 has respost que la música t'agrada, passa a la pregunta 5

-Si a la pregunta 2 has respost que la música ni t'agrada ni et desagrada, passa a la pregunta següent

4. La matèria de música no m'agrada perquè (pots assenyalar més d'una resposta)

- És molt difícil
 No se'm dona bé
 Em fa vergonya cantar o tocar els instruments davant dels meus companys
 La música no és important a la meua vida
 Les coses que fem no m'interessen
 No em serà útil en el futur
 Les classes són massa teòriques
 Estudio música fora de l'escola i a classe m'avorreixo
 El professor no explica bé
 A casa creuen que la música treu temps a altres matèries més importants
 Ens portem malament i perdem el temps
 Altres motius:.....

5. En cursos anteriors

	Gens	Poc	Bastant	Molt
a) Cantaves cançons?	☐	☐	☐	☐
b) Escoltaves música?	☐	☐	☐	☐
c) Ballaves?	☐	☐	☐	☐
d) Llegies partitures?	☐	☐	☐	☐
e) Feies dictats de notes i ritmes?	☐	☐	☐	☐
f) Tocaves la flauta?	☐	☐	☐	☐
g) Tocaves instruments Orff (xilòfons, triangles...)?	☐	☐	☐	☐

	Gens	Poc	Bastant	Molt
h) Tocaves algun altre instrument?	☐	☐	☐	☐
i) Tocaves algun instrument alhora amb els companys?	☐	☐	☐	☐
j) T'ensenyaven a reconèixer els diferents instruments?	☐	☐	☐	☐
k) Improvisaves ritmes o melodies amb els instruments o la veu?	☐	☐	☐	☐
l) Composaves cançons i després les interpretaves?	☐	☐	☐	☐
m) T'ensenyaven la vida dels compositors?	☐	☐	☐	☐
n) T'explicaven les diferents èpoques de la història de la música?	☐	☐	☐	☐
o) Editaves i escoltaves les teves pròpies partitures amb l'ordinador?	☐	☐	☐	☐
p) Participaves en concerts a les festes escolars (Nadal, Setmana de la Família...)?	☐	☐	☐	☐
q) Feies sortides amb la professora de música?	☐	☐	☐	☐
r) Altres:	☐	☐	☐	☐
s) Altres:	☐	☐	☐	☐

6. A la classe de música estic motivat

- Gens
- Poc
- Bastant
- Molt

7. Quina de les següents activitats t'agradaria treballar més durant aquest curs? Ordena-les de major (número 1) a menor preferència (número 18)

- Cantar cançons
- Escoltar música
- Ballar
- Llegir partitures
- Fer dictats de notes i ritmes
- Tocar la flauta
- Tocar els instruments Orff (xilòfons, triangle...)
- Tocar altres instruments:.....
- Tocar instruments alhora amb els companys
- Improvisar ritmes o melodies amb els instruments o la veu
- Composar cançons i després interpretar-les
- Aprendre a reconèixer els instruments musicals
- Saber les anècdotes de la vida dels compositors
- Conèixer les èpoques de la història de la música
- Editar i escoltar les pròpies partitures amb l'ordinador
- Participar en concerts a les festes escolars (Nadal, Setmana de la família...)
- Fer sortides de música
- Altres:

8. Estaries més motivat si treballassis les activitats que a la pregunta anterior has assenyalat amb els números 1, 2 i 3

- Sí
- No

Per què?.....

OPINIONS

Si vols, escriu altres idees i suggeriments que tinguis sobre la matèria de música.

.....

Moltes gràcies per la teva opinió!!!

ANNEX 3. Opinions dels experts sobre el qüestionari inicial

1 de setembre de 2006

Dra. Mercè Vilar:

- Amb respostes tan obertes et tornaràs “mico” per fer el buidat; hauries de buscar fórmules més tancades i deixar, si cal, l’opció “altres”. Per exemple, “m’agrada perquè: em fa sentir alegre, em fa oblidar les coses que em preocupen, m’ajuda a relaxar-me, altres motius...”. O per exemple, a la pregunta 4 per què no busques fórmules més simples? “A l’escola: cantaves? sí / no, escoltaves música? sí / no”.
- Alerta la pregunta 6, que després no tinguis problemes: imagina que ningú contesta que li agradaria tocar la flauta i tu has decidit que cal fer flauta! Com ho fas després? Has de trobar una altra manera de fer la pregunta.
- Algunes preguntes, pensant en adolescents, no veig que tinguin fàcil resposta. Fins i tot un adult, creus que contestaria fàcilment “perquè el deixa indiferent la música”? Has de preveure que sigui fàcil de respondre, que no calgui passar-hi massa estona. Has mirat bibliografia que et doni pautes per elaborar enquestes? Algun llibre sobre investigació qualitativa o educativa o etnogràfica.
- Fes una prova amb algun/a noi/a que tinguis a prop a veure què respon: a partir d’aquí tindràs molts més elements per construir la teva eina. Quan estigui més polida, anirà bé consultar a algun altre expert i passar-ne un parell de prova abans de tenir l’enquesta definitiva.
- Cal pensar també en el format.

13 de setembre de 2006

Dra. Mercè Vilar:

- No demanis el nom quan demanes opinions que poden comprometre; al contrari, has de garantir que ningú no sabrà què ha contestat cadascú.
- L’enunciat podria anar per aquí: marca amb una creu les respostes amb la teva opinió o bé, escriu-la si creus que cap resposta et convé.
- Pregunta 1: a l’apartat *altres* potser seria convenient que fossis més explícita: escriu la teva opinió si no pots contestar amb cap de les 2 respostes
- Pregunta 3: renunciis al gènere femení a “m’agrada com el professor explica i fa les classes”?

- Pregunta 6: caldria afegir alguna pregunta sobre compondre o crear.
- Jo invertiria l'ordre entre les 5 i la 6; em sembla que és millor que recordi què feia abans de respondre si estava motivat o no.
- Pregunta 7: és un embolic. Intenta redactar-la d'una altra manera.

19 de setembre de 2006

Dra. Mayra Fa:

- Potser caldria afegir més punts en els espais on ells han d'escriure ja que alguns tenen la lletra molt grossa.
- Afegir edat allà on posa curs.
- Pregunta 3: afegir perquè m'ho passo bé.
- Preguntes 3 i 4: dir que es poden contestar amb més d'una opció.

- Pregunta 4: possibilitat d'afegir les opcions següents: vergonya al cantar o tocar un instrument; ens portem malament i perdem el temps; estudio música fora l'escola i a classe m'avorreixo.
- Pregunta 5: especificar a quins cursos et refereixes al dir escola. També afegir si feien sortides i si participaven en les festes escolars.
- En algun lloc potser caldria preguntar si trobaven a faltar alguna activitat.
- Pregunta 6: preguntar el per què.
- Tant a la pregunta 5 com a la 7 afegir aspectes relacionats amb la informàtica musical.
- Pregunta 7: afegir opcions (sortides i concerts a les festes escolars).
- Pregunta 8: preguntar el per què per tal que la resposta no sigui tan rotunda.
- Caldria afegir alguna pregunta sobre si coneixen o havien utilitzat instruments Orff?

20 de setembre de 2006

Dr. Pere Godall:

- El primer de tot és que cal provar les coses per veure com funcionen. Ho dic perquè podries fer-lo servir i podria anar molt bé. Per tant agafa't els meus comentaris com opinions perquè et reafirmis en el que has fet o trobis que quelcom del que diré et reforça algun dubte que ja tenies.
- Jo no posaria per evident:
-Si a la pregunta 2 has respost que la música t'agrada, passa a la pregunta 5

-Si a la pregunta 2 has respost que la música ni t'agrada ni et desagrada, passa a la pregunta següent

També estaria bé veure que algun despistat contesta contradient l'afirmació de la pregunta 2 (però també es pot deixar perquè precisa l'itinerari).

- Quan a la 5 dius a l'escola et refereixes a primària suposo. Com hi ha escoles, instituts i escoles que ho tenen tot, potser parlaria de primària (si et refereixes a la primària).
- La pregunta 8 em costa d'entendre (clar que és tard i estic cansat... però podries plantejar-la d'una manera més senzilla?).

ANNEX 4. Resultats del qüestionari inicial

4.1 Resultats generals (respostes de tots els alumnes de 1r d'ESO- 58 alumnes)

Pregunta 1. Escoltar música (a casa, amb el mp3, als concerts...)

Resposta	Nombre de respostes
M'agrada	57
No m'agrada	1

Pregunta 2. La matèria de música

Resposta	Nombre de respostes
M'agrada	37
No m'agrada	0
Ni m'agrada ni em desagrada	21

Pregunta 3. La matèria de música m'agrada perquè

Resposta	Nombre de respostes
M'ho passo bé a classe	30
No és gaire difícil	22
Se'm dóna bé	21
La música és important a la meva vida	17
És interessant i diferents de les altres matèries	27
Faig coses que m'interessen	13
Em pot ser útil en el futur	15
És molt pràctica i hi participo de forma activa	15

M'agrada com el professor/a explica i com fa les classes	21
A casa hi ha una gran tradició musical	3
L'ambient a classe és molt positiu	19
Altres motius:	
Treball en grup	1
Les explicacions són amenes	1
M'identifico amb la música	1
M'agrada tocar la flauta	1
En el futur vull ser cantant	1

Pregunta 4. La matèria de música no m'agrada perquè

Resposta	Nombre de respostes
És molt difícil	1
No se'm dóna bé	4
Em fa vergonya cantar o tocar els instruments davant dels meus companys	11
La música no és important a la meua vida	2
Les coses que fem no m'interessen	1
No em serà útil en el futur	3
Les classes són massa teòriques	2
Estudio música fora de l'escola i a classe m'avorreixo	1
El professor no explica bé	0
A casa creuen que la música treu temps a altres matèries més importants	0
Ens portem malament i perdem el temps	1
Altres motius:	

M'agraden més altres matèries més importants	1
--	---

Pregunta 5. En cursos anteriors

Resposta	Nombre de respostes			
	Gens	Poc	Bastant	Molt
Cantaves cançons?	0	11	31	16
Escoltaves música?	3	12	27	16
Ballaves?	34	18	4	2
Llegies partitures?	8	23	21	5
Feies dictats de notes i ritmes?	37	12	7	1
Tocaves la flauta?	3	2	18	32
Tocaves instruments Orff?	33	19	2	3
Tocaves algun altre instrument?	38	11	4	4
Tocaves algun instrument alhora amb els companys?	15	26	10	7
T'ensenyaven a reconèixer els diferents instruments?	4	4	39	10
Improvísaves ritmes o melodies amb els instruments o la veu?	20	19	8	9
Composaves cançons i després les interpretaves?	50	5	3	0
T'ensenyaven la vida dels compositors?	3	8	26	20
T'explicaven les diferents èpoques de la història de la música?	2	6	25	22
Editaves o escoltaves les teves pròpies partitures amb l'ordinador?	48	4	3	3
Participaves en concerts a les festes	2	9	15	31

escolars?				
Feies sortides amb la professora de música?	4	21	19	13

Pregunta 6. A la classe de música estic motivat

Resposta	Nombre de respostes
Gens	0
Poc	4
Bastant	38
Molt	16

Pregunta 7. Quina de les següents activitats t'agradaria treballar més durant aquest curs? Ordena-les de major (número 1) a menor preferència (número 18)

Resposta	Nombre de respostes en funció de la preferència																	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Cantar cançons	10	6	3	7	2	3	7	4	2	2	0	1	2	1	1	2	0	2
Escoltar música	6	6	8	7	3	3	0	5	6	1	1	4	2	1	1	2	0	0
Ballar	6	10	8	1	4	3	4	4	2	4	2	1	1	2	1	1	1	0
Llegir partitures	0	0	0	1	3	6	3	2	3	4	4	3	4	8	3	4	5	0
Fer dictats de notes i ritmes	0	0	0	0	0	0	5	4	2	5	3	3	7	5	7	7	4	2
Tocar la flauta	4	9	1	5	5	3	6	4	2	2	3	3	1	1	3	3	0	0
Tocar els instruments Orff	14	9	4	7	5	4	2	1	1	2	1	3	1	0	1	0	0	0
Tocar altres instruments	2	4	9	8	4	3	3	3	3	2	3	0	0	0	2	4	1	2
Tocar instruments alhora amb els companys	1	5	5	2	12	5	4	3	3	4	6	0	0	2	0	0	1	0
Improvisar ritmes o melodies amb els instruments o la veu	0	3	3	0	0	4	3	4	3	1	6	4	4	7	5	5	2	0
Composar cançons i després interpretar-les	4	0	3	2	0	4	4	4	8	2	4	6	5	4	1	3	0	1
Aprendre a reconèixer els instruments musicals	0	0	0	1	1	0	3	3	2	2	2	9	8	6	6	5	6	0

ANNEX: El conjunt instrumental Orff com a dinamitzador de la motivació

Saber les anècdotes de la vida dels compositors	0	0	0	1	1	0	3	1	4	4	2	5	6	2	5	7	7	5
Conèixer les èpoques de la història de la música	0	0	0	1	0	3	1	3	0	4	2	1	1	5	11	4	12	5
Editar i escoltar les pròpies partitures amb l'ordinador	4	0	1	1	4	1	3	3	2	7	2	4	5	4	8	1	3	1
Participar en concerts a les festes escolars	1	3	0	8	4	6	7	2	4	3	6	3	3	1	0	2	3	0
Fer sortides de música	5	1	11	3	7	7	2	3	6	3	2	1	2	0	0	1	1	0
Altres:																		
Fer un grup i oferir concerts	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Fer jocs	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Veure vídeos de compositors	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Escoltar la música que ens agrada	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0
Cantar òpera	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Cantar en una coral	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Realitzar activitats en grup	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0

Pregunta 8. Estaries més motivat si treballassis les activitats que a la pregunta anterior has assenyalat amb els números 1, 2 i 3

Resposta	Nombre de respostes
Sí	51
No	2

OPINIONS

Si vols, escriu altres idees i suggeriments que tinguis sobre la matèria de música.

- Dedicar cada mes a una activitat diferent (mes de la dansa, per exemple).
- Escriure més cançons als pentagrames.
- Aprendre més instruments.
- Repartir més la teoria i la pràctica.
- Cantar tots alhora.
- Que hi hagi una classe més dedicada al piano.
- Tocar altres instruments i fer-ho davant els companys.
- No fer teoria.
- Tocar la flauta davant els pares.

4.2 Resultats 1r d'ESO-A (31 alumnes)

Pregunta 1. Escoltar música (a casa, amb el mp3, als concerts...)

Resposta	Nombre de respostes
M'agrada	31
No m'agrada	0

Pregunta 2. La matèria de música

Resposta	Nombre de respostes
M'agrada	23
No m'agrada	0
Ni m'agrada ni em desagrada	8

Pregunta 3. La matèria de música m'agrada perquè

Resposta	Nombre de respostes
M'ho passo bé a classe	18
No és gaire difícil	10
Se'm dóna bé	7
La música és important a la meva vida	11
És interessant i diferents de les altres matèries	16
Faig coses que m'interessen	8
Em pot ser útil en el futur	11
És molt pràctica i hi participo de forma activa	8
M'agrada com el professor/a explica i com fa les classes	15
A casa hi ha una gran tradició musical	1

L'ambient a classe és molt positiu	12
Altres motius:	
Treball en grup	1
Les explicacions són amenes	1

Pregunta 4. La matèria de música no m'agrada perquè

Resposta	Nombre de respostes
És molt difícil	1
No se'm dóna bé	4
Em fa vergonya cantar o tocar els instruments davant dels meus companys	5
La música no és important a la meua vida	0
Les coses que fem no m'interessen	1
No em serà útil en el futur	0
Les classes són massa teòriques	1
Estudio música fora de l'escola i a classe m'avorreixo	0
El professor no explica bé	0
A casa creuen que la música treu temps a altres matèries més importants	0
Ens portem malament i perdem el temps	1

Pregunta 5. En cursos anteriors

Resposta	Nombre de respostes			
	Gens	Poc	Bastant	Molt
Cantaves cançons?	0	9	14	8

Escoltaves música?	2	6	15	8
Ballaves?	21	7	2	1
Llegies partitures?	4	14	10	2
Feies dictats de notes i ritmes?	21	4	5	0
Tocaves la flauta?	2	2	12	14
Tocaves instruments Orff?	18	10	1	1
Tocaves algun altre instrument?	22	5	3	1
Tocaves algun instrument alhora amb els companys?	11	14	4	3
T'ensenyaven a reconèixer els diferents instruments?	3	2	19	7
Improvísaves ritmes o melodies amb els instruments o la veu?	12	9	5	4
Composaves cançons i després les interpretaves?	27	3	1	0
T'ensenyaven la vida dels compositors?	2	5	12	12
T'explicaven les diferents èpoques de la història de la música?	1	4	11	13
Editaves o escoltaves les teves pròpies partitures amb l'ordinador?	24	4	2	1
Participaves en concerts a les festes escolars?	0	6	9	16
Feies sortides amb la professora de música?	4	15	8	4

Pregunta 6. A la classe de música estic motivat

Resposta	Nombre de respostes
----------	---------------------

Gens	0
Poc	2
Bastant	18
Molt	10

Pregunta 7. Quina de les següents activitats t'agradaria treballar més durant aquest curs? Ordena-les de major (número 1) a menor preferència (número 18)
(v. pregunta 5 capítol 1.3)

Pregunta 8. Estaries més motivat si treballassis les activitats que a la pregunta anterior has assenyalat amb els números 1, 2 i 3

Resposta	Nombre de respostes
Sí	27
No	3

OPINIONS

Si vols, escriu altres idees i suggeriments que tinguis sobre la matèria de música.

- Dedicar cada mes a una activitat diferent (mes de la dansa, p.e.).
- Escriure més cançons als pentagrames.
- Aprendre més instruments.
- Repartir més la teoria i la pràctica.
- Cantar tots alhora.

4.3 Resultats 1r d'ESO-B (27 alumnes)

Pregunta 1. Escoltar música (a casa, amb el mp3, als concerts...)

Resposta	Nombre de respostes
M'agrada	26
No m'agrada	1

Pregunta 2. La matèria de música

Resposta	Nombre de respostes
M'agrada	14
No m'agrada	0
Ni m'agrada ni em desagrada	13

Pregunta 3. La matèria de música m'agrada perquè

Resposta	Nombre de respostes
M'ho passo bé a classe	12
No és gaire difícil	12
Se'm dóna bé	14
La música és important a la meva vida	6
És interessant i diferents de les altres matèries	11
Faig coses que m'interessen	5
Em pot ser útil en el futur	4
És molt pràctica i hi participo de forma activa	7
M'agrada com el professor/a explica i com fa les classes	6
A casa hi ha una gran tradició musical	2

L'ambient a classe és molt positiu	7
Altres motius:	
M'identifico amb la música	1
M'agrada tocar la flauta	1
En el futur vull ser cantant	1

Pregunta 4. La matèria de música no m'agrada perquè

Resposta	Nombre de respostes
És molt difícil	0
No se'm dóna bé	0
Em fa vergonya cantar o tocar els instruments davant dels meus companys	6
La música no és important a la meua vida	2
Les coses que fem no m'interessen	0
No em serà útil en el futur	3
Les classes són massa teòriques	1
Estudio música fora de l'escola i a classe m'avorreixo	1
El professor no explica bé	0
A casa creuen que la música treu temps a altres matèries més importants	0
Ens portem malament i perdem el temps	0
Altres motius:	
M'agraden més altres matèries més importants	1

Pregunta 5. En cursos anteriors

Resposta	Nombre de respostes			
	Gens	Poc	Bastant	Molt
Cantaves cançons?	0	2	17	8
Escoltaves música?	1	6	12	8
Ballaves?	13	11	2	1
Llegies partitures?	4	9	11	3
Feies dictats de notes i ritmes?	16	8	2	1
Tocaves la flauta?	1	0	6	18
Tocaves instruments Orff?	15	9	1	2
Tocaves algun altre instrument?	16	6	1	3
Tocaves algun instrument alhora amb els companys?	4	12	6	4
T'ensenyaven a reconèixer els diferents instruments?	1	2	20	3
Improvísaves ritmes o melodies amb els instruments o la veu?	8	10	3	5
Composaves cançons i després les interpretaves?	23	2	2	0
T'ensenyaven la vida dels compositors?	1	3	14	8
T'explicaven les diferents èpoques de la història de la música?	1	2	14	9
Editaves o escoltaves les teves pròpies partitures amb l'ordinador?	24	0	1	2
Participaves en concerts a les festes escolars?	2	3	6	15
Feies sortides amb la professora de música?	0	6	11	9

Pregunta 6. A la classe de música estic motivat

Resposta	Nombre de respostes
Gens	0
Poc	2
Bastant	19
Molt	6

Pregunta 7. Quina de les següents activitats t'agradaria treballar més durant aquest curs? Ordena-les de major (número 1) a menor preferència (número 18)

(v. pregunta 5 capítol 1.3)

Pregunta 8. Estaries més motivat si treballassis les activitats que a la pregunta anterior has assenyalat amb els números 1, 2 i 3

Resposta	Nombre de respostes
Sí	24
No	2

OPINIONS

Si vols, escriu altres idees i suggeriments que tinguis sobre la matèria de música.

- Que hi hagi una classe més dedicada al piano.
- Tocar altres instruments i fer-ho davant els companys.
- No fer teoria.
- Tocar la flauta davant els pares.

ANNEX 5. Diari de la classe de música de 1r d'ESO (setembre-abril curs 2006-2007)

Dimecres 13 de setembre

Presentació del programa de música que realitzarem al llarg del curs, amb especial èmfasi en la nova dinàmica de la classe de música i en el treball amb instruments Orff. Els explico com avaluaré (40% Procediments, 30% Conceptes i 30% Actitud):

- Procediments: avaluo les activitats d'interpretació i, en menor proporció, els exercicis de llenguatge musical que realitzen a l'aula i a casa.
- Conceptes: tinc en compte, bàsicament, els exàmens i treballs.
- Actitud: valoro l'interès, la predisposició, i el comportament dels alumnes en i cap a la matèria de música.

Tenint en compte que en la majoria de les matèries s'avalua posant un major èmfasi en els conceptes, percebo que els agrada la idea que actitud i procediments siguin el més important a la matèria de música.

Al final de la classe fem una activitat de polirrítmies amb instruments de percussió indeterminada. Els alumnes estan molt callats i segueixen amb moltíssima atenció tota la sessió.

La meva impressió, veient les cares i comentaris dels alumnes, és que els excita la idea de tocar els instruments Orff i més sent en conjunt, tot i que no entenen com serà possible que soni alguna cosa tocant tots alhora. Gairebé ningú coneixia què eren els instruments Orff (l'escola només disposava d'un carilló i un xilofon, i de diversos instruments de percussió indeterminada).

Dilluns 18 de setembre

Comencem la classe parlant del que és per a ells la música i dels tipus de música que els agrada. Sorgeix molt sovint la idea que els agrada tot tipus de música menys la clàssica, "la que s'estudia a l'escola". Després realitzem exercicis bàsics de llenguatge musical i els explico la tècnica bàsica per tocar la flauta. La majoria dels alumnes que vénen d'altres centres no saben tocar la flauta, però hi posen força interès. Fem pràctiques de flauta "tots alhora".

Dimecres 20 de setembre

Dediquem el 100% de la sessió al muntatge d'una peça molt senzilla per a flutes, algun instrument de percussió indeterminada, un carilló soprano i un xilofon contralt. La majoria d'alumnes posa moltíssima atenció per tal de tocar alhora. El grup A aconsegueix un millor resultat sonor que amb el grup B. La meva impressió és que el grup A posa més interès i ho passa millor tocant que el grup B. El grup A sembla més motivat que el B. O potser té alguna cosa a veure que amb el grup A la classe de música sigui a 2a hora del matí i amb el grup B a última hora del matí?

Dilluns 25 de setembre

Els explico alguns conceptes de llenguatge musical i després practiquem amb exercicis pràctics. Els faig copiar la partitura que interpretaran amb flauta pel proper dimecres i l'assagem a classe (cantant-la amb les notes) per tal que la memoritzin i no hagin de fer un esforç tan gran de lectura a l'hora de posar-se amb l'instrument. Finalment fem uns exercicis de polirrítmies amb percussió corporal. La tònica és l'atenció i el bon ambient a classe.

Dimecres 27 de setembre

Fem el muntatge de la cançó "Baixant de la font del gat", amb un carilló, un xilofon, les flutes i alguns instruments de percussió determinada. De nou, la majoria d'alumnes posa moltíssima atenció per tal de tocar alhora. Una altra vegada el grup A aconsegueix un millor resultat sonor que el grup B. Tothom vol tocar el xilofon i el carilló, però només n'hi ha dos. Quan els que toquen aquests instruments s'equivoquen, tothom s'ofereix per posar-se al seu lloc (però jo em mantinc ferma amb la persona designada i triada a l'atzar!),

Dilluns 2 d'octubre

Els passo la primera enquesta pel meu treball de recerca per tal que em donin la seva opinió sobre la classe de música del que han fet fins llavors. En general molts alumnes es sorprenen al demanar-los la seva opinió de la classe de música i pregunten per què vull les enquestes (tot i que anteriorment els he fet una petita introducció sobre el propòsit de les mateixes i alguns aclariments per contestar el més fidelment les preguntes proposades). S'allarga més del previst i només queda temps per fer algun exercici de llenguatge musical, així que els poso algun deure per casa per dilluns vinent (recordem que els dimecres els dediquem a aspectes exclusivament pràctics!).

Dimecres 4 d'octubre

Comencem la pràctica amb instruments Orff i amb quasi instrument per nen (hi ha 24 instruments i són 29 i 31 alumnes per classe, respectivament). Els faig una petita introducció teòrica per tal que vagin familiaritzant-se amb la tècnica dels instruments i amb la manera que s'han de tractar. Els costa mantenir l'atenció i tothom està molt expectant per posar-se mans a l'obra. Comencem amb exercicis pràctics de tècnica basant-nos en l'escala pentatònica. Tothom se sorprèn del resultat sonor dels exercicis tècnics. Aprenen una petita part d'una cançó, però de seguida sona el timbre i...ningú vol deixar de tocar!!!

Dilluns 9 d'octubre

Treballem l'audició amb peces escollides del Carnaval dels Animals. Han de relacionar aquestes peces amb els animals que representen i fixar-se amb alguns aspectes relacionats amb les qualitats del so. Després corregim els exercicis que els vaig posar el dia passat i fem un repàs del que entrarà per l'examen "teòric" (conceptes més exercicis de llenguatge musical) del proper dilluns.

Dimecres 11 d'octubre

Tal com vam fer el passat dimecres, repassem alguns exercicis tècnics i després els ensenyo Carmina Burana per mitjà de la imitació. De moment sempre sóc jo a les timbales per tal de guiar-los rítmicament

Dilluns 16 d'octubre

1r examen "teòric" de la segona avaluació. A l'acabar tothom té la sensació que els ha anat molt bé. Excepte 3 o 4 alumnes de cada classe (són 29 i 31 per aula), tothom l'aprova (la majoria d'exercicis són de caràcter pràctic i els hem practicat sovint a l'aula), però les notes tampoc són massa altes.

Dimecres 18 d'octubre

Fem uns exercicis de tècnica (normalment són molt semblants amb els de les sessions anteriors per tal de "perdre" poc temps i passar aviat a "l'acció") i després acabem de muntar Carmina Burana.

Dilluns 23 d'octubre

Treballem l'audició, fem uns dictats rítmics i després reparteixo i comentem els exàmens de dilluns passat. Vaig passant d'un en un per aclarir dubtes. Acabem parlant de la prova de flauta del 27 de novembre i del repertori que entrarà.

Dimecres 25 d'octubre

Com sol ser usual els dimecres, comencem amb exercicis tècnics i fem una cançó de repertori. Ja perdem menys temps, tot i que més del que jo voldria, en organitzar els alumnes en els instruments que els toca (recordem que utilitzem un sistema de rotació perquè tothom provi tots els instruments) i en treure els instruments i les seves baquetes. Tot i que en les primeres sessions els alumnes que es quedaven sense instrument (hi ha més alumnes que instruments- carillons, xilofons i metal·lòfons!!!) els posava a tocar en parella amb els instruments més grans (xilofons i metal·lòfons), ara aquests passen a tocar la flauta. Així, cada 4 setmanes hi ha un grup de 5 o 7 persones que toquen amb aquest instrument. També vaig veient que els va molt millor si, abans de tocar, solfegem unes quantes vegades la cançó i si, tot i que aprenen a tocar per imitació, els copio a la pissarra les notes de les cançons que estem interpretant.

Dilluns 31 d'octubre

Jo no hi sóc. Els deixo deures per realitzar a l'hora de classe: lectura de l'apartat presentació del dossier Orff on parla dels diferents tipus d'instruments i de la seva tècnica bàsica, activitats de classificació de instruments i una anàlisi d'una de les partitures que hem tocar en les classes de conjunt instrumental en dies anteriors.

Dimecres 1 de novembre

FESTA

Dilluns 6 de novembre

Són fora fent les "JORNADES DE REFLEXIÓ" i no hi ha classe amb 1r d'ESO.

Dimecres 8 de novembre

No fem classe perquè sóc a una sortida de música al Teatre del Liceu amb 3r d'ESO.

Dilluns 13 de novembre

Fem una audició d'una simfonia de Mahler (del moviment semblant a la cançó Frere Jacques) i la treballem mitjançant uns musicogrames. Després els explico alguns aspectes del llenguatge musical relacionats amb el tempo amb l'ajut del metrònom...sempre els agrada i els queda més els conceptes teòrics si ho associen amb algun objecte que han vist a l'aula (demostrat amb els futurs exàmens al preguntar sobre això!), fem uns exercicis per treballar aquest concepte per mitjà d'algunes audicions i al final corregim exercicis pendents.

Dimecres 15 de novembre

Exercicis tècnics i de repertori. Avui, però, abans de finalitzar la sessió gravo la cançó de repertori treballada durant la classe...amb tanta mala sort que resulta que el casset no grava sinó és per mitjà d'un micròfon del que no dispo en aquells moments...*mea culpa!!!* Tot i l'intent de gravació frustrat, els alumnes posen més atenció a l'hora d'interpretar una cançó per ser gravada i els encanta la idea de saber que després podran escoltar allò que han estat enregistrant. A més sento un comentari d'un nen que diu "aquest any la música sí que mola!". Una professora de primària també em comenta que van venir a saludar-la uns alumnes de primer d'ESO que tenia en la seva tutoria durant el curs passat i que li havien comentat que la matèria que més els agradava aquest any era la música perquè tocaven els instruments Orff.

Dilluns 20 de novembre

Avui dediquem el dia a corregir deures pendents i a repassar els aspectes que entraran a l'examen. Em proposen canviar la nadala que els vaig imposar després d'estar esperant 2 mesos a que em portessin una nadala que els fes il·lusió cantar i tot i que els explico que així no es fan les coses els acabo dient que m'ho pensaré (dies després accedeixo a canviar-la).

Dimecres 22 de novembre

Porto el meu mini-disc i aconseguim gravar la cançó de repertori que vam intentar enregistrar la setmana passada. Tothom s'excita moltíssim a l'escoltar el resultat sonor de la gravació i després d'un llarg silenci ve una explosió de crits i aplaudiments. Després comencem amb l'assaig de les nadales. Avui dediquem part del temps a aprendre a pronunciar la lletra de la cançó, en anglès. Tothom hi posa moltíssimes ganes, tot i l'esverament després d'escoltar la gravació.

Dilluns 27 de novembre

Examen de flauta: cada alumne interpreta en solitari i amb la flauta una de les cançons treballades al llarg del trimestre. En general, tots els alumnes han estudiat força, però els pressiona molt haver de tocar davant els seus companys. Noto que els alumnes de la classe A, els més calladets i aplicats, són els que ho passen pitjor a l'hora de tocar. Amb tot, sembla que toquen amb ganes.

Després de fer el control, assagem la cançó de Nadal, amb el cassette i sense. Es nota que és una nadala que han triat ells, ja que tothom canta amb energia, alegria i motivació.

Dimecres 29 de novembre

2n examen "teòric" de la primera avaluació. A l'acabar l'examen, els alumnes estan molt contents perquè els ha anat molt bé l'examen. Diuen que ha estat molt fàcil. Els remarco que el més important a classe de música no és tant saber molts conceptes teòrics sinó aprendre a fer i a gaudir de la música.

Dilluns 4 de desembre

Reparteixo els exàmens corregits i els comentem breument. En línies generals, tothom es mostra força content amb la seva nota i acabem ràpid perquè no hi ha gaires comentaris. Després els ensenyo la nadala "obligada" (la que cantarà tota la secundària al finalitzar la missa de Nadal) i el 1r d'ESO-A l'aprèn molt ràpid- molts d'ells ja la sabien-, mentre que amb el B costa una mica més. Com amb el A acabem força ràpid la cançó, baixem a l'aula de tecnologia a fer una pràctica amb instruments Orff: intento que aprenguin la melodia de la cançó que cantarà 1rESO (Jingle Bell Rock), però és força més difícil del que havia previst i no aconsegueixo que toquin alhora. Amb 1rESO B no dóna temps per baixar a assajar la melodia amb instruments Orff i l'assagem "a capella" a l'aula. Com que l'horari de l'escola està organitzat de forma que les matèries abans del pati són d'una hora mentre que les de després són de 50 minuts, amb el 1rA sempre fem més coses que amb el 1rB. Hi ha un parell de noies del 1rB que es queixen que el 1rA fa coses que ells no fan (avui diuen que han baixat a tocar els instruments Orff, mentre que ells no han pogut!). Pot ser això un factor que condicioni la major motivació del curs A front a la del B?

Dilluns 11 de desembre

Avui he continuat assajant les Nades amb els dos grups per separat, però amb una dinàmica molt semblant. Tothom cantava amb ganes i, a més, hi hem afegit tant els instruments de percussió indeterminada com diversos carillons. Com és usual en mi, les partitures que havia preparat per aquests eren molt difícils de tocar, per la qual cosa he hagut d'agafar a aquestes persones en una hora lliure, per tal d'ensenyar-los a tocar l'acompanyament per la nadala.

Tot i que les persones que tocaven els carillons eren els alumnes amb millors notes mitjanes (per tal d'evitar favoritismes), hi ha hagut un comentari d'un alumne molest amb les persones que havia triat (ha dit alguna cosa així com que hi ha gent amb notes similars que no està tocant cap instrument). En general, però, tothom s'ha mostrat molt disposat a cantar i a tocar (tot i que a tots els hagués agradat tocar instruments).

Dimecres 13 de desembre

El concert de nades a la Basílica de Sta. Maria del Mar s'apropa i només he tingut classe amb els dos grups de 1r durant una hora, ja que he hagut d'assajar amb tots els cursos de secundària i el batxillerat. Juntament amb una altra professora, hem assajat les nades amb els 61 alumnes de 1r, introduint ja tots els instruments, inclosos carillons. Es pot dir que l'assaig ha sortit molt bé. Hi havia força concentració, ganes i l'únic que ha costat més ha estat assajar les entrades i sortides, i la posició a l'escenari. Tot i que he assajat durant una altra hora que tenia lliure amb les 9 persones que toquen el carilló, durant l'assaig els costava seguir l'acompanyament. Alguna de les persones que toquen aquest instrument deien que els hagués agradat cantar al mateix temps que tocaven, ja que els encanta cantar, però que els és molt difícil. Jo els he donat l'opció de només cantar, sempre que no ho fessin totes (és a dir, que algú toqués el carilló), però tampoc estaven convençudes de voler només cantar i no tocar!

Dilluns 18 de desembre

La classe d'avui podria ser gairebé un "calc" del que vaig comentar sobre la classe de dimecres passat. La única cosa a remarcar potser és que avui ja no hi havia tanta concentració...potser la proximitat amb les vacances de Nadal els excita massa! Els carillons encara els costava seguir la nadala i havia d'estar dirigint-los perquè no

acceleressin. Ara, però, ja no diuen voler deixar de tocar per cantar (tot i que els vaig oferir la possibilitat)!

Dimecres 20 de desembre

De nou avui hem tornat a assajar tots junts les nades durant una hora. Els alumnes tornaven a estar concentrats, no com dilluns passat, i finalment els nois que tocaven el carilló s'han après molt bé l'acompanyament...tant que fins i tot hi havia persones que tocaven i cantaven alhora. Tots estaven molt entusiasmats, especialment els que tocaven algun instrument, i llestos pel concert de demà. Personalment penso que ho porten molt bé (més si ho comparem amb el grup de 1r d'ESO del curs passat...el 1r d'aquest any és molt més participatiu...i jo també tinc "algo" més d'experiència!!!) i que demà quedarà molt bé (a més, crec que la meva opinió és força generalitzada!).

Dilluns 8 de gener

He entrat a classe i els alumnes estaven força exaltats; les vacances, la tornada al cole...però he intentat sobreposar-me a la cridòria dels nens i he aconseguit, uns 5 minuts després d'entrar a classe, que els nois i noies callessin per desitjar-los un bon any i una benvinguda. Els he dit que esperava que les vacances els haguessin anat molt bé i que haguessin agafat forces per aquest trimestre.

Després d'aquesta breu benvinguda els he parlat del que em va semblar el concert de Nadal, ja per quasi tothom oblidat, i els he comentat que em va agradar molt en general i que els animava a seguir amb aquestes ganes de participar en tot al llarg d'aquest trimestre. Els he explicat que a les classes dedicades a Orff treballaríem el repertori per un concert que farem durant l'abril, obert als pares i a la resta d'alumnes. Tothom ha fet cara de "què fort", algun comentari de "què guai" i altres han començat a fer preguntes de tot tipus. Els he dit que ja els aniria parlant més concretament quan tingués més informació (dates, lloc...). Després els he comentat les dates dels exàmens i finalment hem començat a treballar.

La lliçó d'avui feia referència al ritme, fent especial èmfasi en les figures musicals, que hem repassat molt ràpidament i després hem parlat del compàs. Els he explicat una mica què era el compàs, els tipus de compàs que havíem treballat i que seguiríem treballant, i què significaven els números dels que estaven compostos els compassos (el numerador i el denominador). Seguidament els he posat algunes audicions per tal

que em diguessin els compassos de les obres que estaven escoltant i han endevinat els compassos de les audicions gairebé a la primera. Primer els feia marcar la pulsació picant els dits sobre les mans i després els feia assenyalar els temps més forts per tal que així deduïssin els compassos de les obres. Això els ha fet entusiasmar-se bastant en quant a soroll, ja que les audicions eren de músiques modernes i roqueres.

Aprofitant que estaven molt actius, els he explicat què era un obstinat perquè interpretàrem una cançó que en tenia un. A 1r A els que havien portat la flauta (que eren molt pocs perquè no havia avisat), han après a tocar la melodia de "la cançó del blanquer", mentre que amb la resta hem après a cantar-la, primer solfejant-la i després amb la lletra. Una vegada tot funcionava, he intentat introduir l'obstinat en un grup reduït de flautes, però al voler ajuntar-ho tot ha estat bastant catastròfic de forma que després d'intentar-ho unes tres vegades sense èxit, ho he deixat estar perquè la classe es començava a desbordar. Seguidament hem fet un joc d'improvisació consistent en cantar aquesta cançó (veus més flauta) i entre repetició i repetició introduir una improvisació de 8 compassos, els mateixos que contenia la cançó, interpretant-la amb diferents parts del cos. La meva impressió és que els ha agradat l'experiment, ja que a l'acabar el conjunt de l'exercici tothom s'ha posat a aplaudir...espero que això signifiqués motivació i no desbordament de la classe...Abans que sonés el timbre els he posat uns exercicis de llenguatge pel proper dia.

A 1r B, i vista l'experiència de com havia anat aquest últim exercici, he començat amb les idees més clares i no he els he fet tocar amb flauta la cançó sinó cantar-la directament (ho he fet, especialment, perquè aquest curs té quasi 15 minuts menys de classe per tractar-se de l'hora després del pati!!!!), per estalviar-me temps i enrenou, bàsicament. I l'obstinat, en lloc d'interpretar-lo amb la flauta, ha consistit en interpretar uns ritmes sobre el propi cos al mateix temps que cantaven. Així, mentre realitzaven la improvisació una part dels alumnes, la resta continuava interpretant l'obstinat rítmic i se'ls feia molt més fàcil saber quan acabava la improvisació i quan havien de començar de nou a cantar la cançó. Amb el 1r B la classe ha estat força més ben estructurada! I això s'ha traduït en menys enrenou!!!

Dimecres 10 de gener

Com cada dimecres, avui hem baixat a l'aula de tecnologia per realitzar la classe de música amb instruments Orff. Per començar, després de situar-nos (sobretot amb 1r A hem tardat una estona a començar ja que hem hagut de col·locar instruments, repartir baquetes i recordar després de tant de temps a qui tocava anar a cada fila; mentre que amb el B ha estat tot més àgil ja que només calia fer aquest últim pas!) hem començat fent exercicis de tècnica d'escala amb notes repetides (per agilitzar la interpretació combinant les dues mans) i exercicis de tècnica basats en la imitació i repetició. Avui, contràriament al que sol succeir sempre, ha estat molt més fàcil treballar amb el grup B. Semblaven estar molt més atents i potser el fet que faltessin 5 persones i que només fossin 24 alumnes, fet que ha fet possible disposar d'instrument de placa per persona, ha ajudat a que aquest curs treballés amb més atenció. I no només això. Pel que fa al repertori, avui hem començat les classes d'Orff destinades a preparar les obres que interpretarem en el concert previst per finals d'abril, i això significa que cada curs aprèn unes peces diferents (per tal que no toquessin el mateix al concert!), escollides en funció de l'atenció i les aptituds musicals de cada curs. El fet que cada curs interpreti unes obres diferents també repercuteix en l'atenció i motivació dels nens; amb això em refereixo a que l'haver treballat una peça força més difícil amb el curs A (ja que és normalment amb el que tinc una major facilitat a l'hora de treballar el conjunt instrumental Orff) que amb el curs B, ha fet que els de la B estessin més motivats al veure que la peça sortia de principi a fi sense massa entrebancs. Fins i tot, tot i tenint 10 minuts menys de classe amb el grup B que amb l'A, amb el primer hem pogut estructurar l'obra com si es tractés ja d'una peça semi-acabada pel concert (i al final de l'obra, en què hem fet un diminuendo, tothom ha aplaudit), mentre que amb el grup A només ha donat temps per treballar la melodia principal. Amb tot, penso que la motivació per tocar ha estat alta, constato que hi ha hagut força més silenci i atenció que en ocasions anteriors (potser pot influir el fet que estiguin treballant per a una fita concreta: el concert), i que el fet que a mi se m'hagi fet molt més lleugera i curta aquesta classe (respecte a la de dilluns), donen a pensar que el treball 100% pràctic també pugui motivar més als alumnes.

Dilluns 15 de gener

Cada dia sembla que els nois i noies agafen més confiança amb la seva nova situació com a alumnes de secundària i cada dia és major el xivarri a classe, tot i que encara se suporta. El que durant el primer trimestre era ben clar- que quan la professora de

música entrava a classe tothom havia d'estar més o menys en silenci amb el material de música sobre la taula-, ara ja no ho és tant. I cada dia passa més temps entre que entro a classe i puc començar a parlar sobre el que serà la sessió del dia. En fi, haig d'intentar que aquesta situació no se'm vagi de les mans.

Abans de començar-nos a posar amb matèria nova, he passat a veure un per un a veure si tothom havia fet els deures que vaig manar la setmana passada i mentre que a 1rA hi havia 5 persones que no havien fet o no havien acabat els deures, a 1rB eren 7 els alumnes que no els havien fet (déu n'hi do!!!). He comentat que cal fer-los i que els corregiríem força ràpids, jo dictant les respostes, per tal que no s'allargués fins a l'eternitat la correcció d'aquests exercicis de llenguatge musical (la majoria d'encertar el compàs i posar línies divisòries). I fins aquí tot força bé; en 10 minuts hem tingut enllestit el tema de la correcció dels deures (tot i que amb 1rA hi ha hagut una interrupció d'alguna gracieta d'algun alumne que ens ha fet allargar-nos més del que hagués volgut). Després els he explicat què eren les dinàmiques i el tipus de dinàmiques que podíem trobar a les partitures. Per practicar aquest "nou" concepte m'he servit d'algunes audicions musicals que proposava el llibre de text, de forma que els alumnes havien d'anar anotant les indicacions que creien que s'estaven fent servint, o bé havien d'escollir quina era la dinàmica, d'entre unes quantes que els hi venien donades, que representava millor el fragment d'una obra que estaven escoltant. Mentre hem fet això, els alumnes han treballat amb força atenció. Però especialment amb 1rA sentia que hi havia alguna cosa que no funcionava completament bé; badalls, gent despistada parlant amb el company...Pensava que o bé ells estaven començant a canviar i a desbordar-se respecte el trimestre passat, o bé jo havia d'intentar fer les coses de forma més amena (tot i que l'explicació ha estat només 1 minut del total de la classe i la resta han estat exercicis d'audició, interpretació i llenguatge musical).

Després amb 1rA hem percutit sobre la taula els ritmes juntament amb les dinàmiques d'una partitura per a violí de la tardor de Vivaldi (amb 1rB no hi ha hagut temps, ja que les classes són més curtes!!!!) i els costava bastant anar junts. Potser perquè només ho hem fet un parell de vegades...

Abans de finalitzar la classe hem interpretat uns obstinats rítmics sobre un acompanyament harmònic i, tot i que els ha agradat bastant aquesta activitat, ja que fins i tot després de sonar el timbre els alumnes volien repetir l'exercici, els costava

respectar els diferents ritmes dels obstinats que els havia reproduït a la pissarra. Amb 1rB, com no era usual fins ara però com comença a ser-ho, hi ha hagut més participació, atenció i han bordat més tots els exercicis pràctics en què han participat.

Dimecres 17 de gener

Avui la col·locació i el repartiment d'instruments a la classe de conjunt instrumental Orff ha estat molt més ràpida. Però la classe ha estat molt més "moguda" i "parladora" que la setmana passada. De vegades no entenc quines causes motiven aquests canvis, tenint en compte que l'estructura de la classe d'avui era pràcticament igual a la de la setmana passada: hem començat fent uns exercicis d'imitació relacionats amb aspectes tècnics que després treballaríem amb la cançó del repertori que estem preparant pel concert i de seguida ens hem posat a repassar les melodies assajades durant el dimecres passat...això que les classes siguin tan distants entre elles no ajuda gaire, ja que a la setmana d'haver après una cançó ja no recorden quasi res i cal tornar a començar des de zero (evidentment que després ho agafen més ràpid i toquen més clarament alhora, però és una llàstima que sempre haguem de passar una bona estona repassant). A més, avui amb 1rB el procés d'aprenentatge de l'obra ha estat molt més lent que l'altre dia, tant que quasi no ha donat temps a tocar-la sencera i ja estructurada, com la vam poder tocar la setmana passada. Els costava molt anar a tempo i solien accelerar. A més, entre repetició i repetició es posaven a xerrar i passava una estona fins que callaven i podíem començar de nou. Segurament ha influït el fet que mentre que la setmana passada van faltar 4 o 5 alumnes i tothom disposava d'un instrument de placa, cosa que no s'ha donat a la classe d'avui. Amb 1rA tampoc ha estat per tirar-hi massa flors. Potser el fet que ja més o menys tothom havia après la melodia principal i que havia d'anar passant per les taules a treballar per conjunt d'instruments (mentre la resta havia d'esperar "sense fer res", d'alguna manera) les diferents veus i acompanyaments, ha estat el fet que ha desbordat una mica la classe. És molt més fàcil treballar el mateix amb tots que haver d'ensenyar diferents melodies a cadascun dels grups d'instruments (carillons, metal·lòfons i xilofons sopranos i alts, i les flautes). Però deixant de banda el xivarri i el que ha costat muntar les peces, la motivació per tocar ha estat força bona (als descansos entre repetició i repetició, la major part dels alumnes aprofitava per assajar el que no els acabava de sortir). Una cosa que he observat ha estat l'actitud d'una alumna de 1r B que quan faltava 1 minut per que sonés el timbre i els he demanat que repetissin el que havien assajat, ha dit que "jo, que encara hem d'anar a la classe a buscar la

motxilla i se'ns farà tard"...Alguns estan molt més despistats i menys desmotivats del que estaven abans de Nadal, i això no m'agrada ja que durant el curs passat també vaig experimentar una desmotivació al passar aquestes vacances.

De moment, i per intentar tornar-los a motivar, he programat una sessió "sorpresa" d'Orff per dilluns. En lloc de romandre a l'aula i fer el que solem fer els dilluns, baixarem a l'aula de tecnologia per tocar els instruments Orff...a veure com actuen davant la notícia i, sobretot, a veure com afronten la sessió!

Dilluns 22 de gener

La sessió sorpresa d'avui, en què hem baixat a l'aula de tecnologia per treballar el conjunt instrumental Orff i no classe a l'aula normal, ha agradat a tothom (a l'entrar a l'aula i donar la notícia, tots han exclamat entusiasmats: "que bé!!!". Abans de baixar he apuntat a la pissarra els temes de l'examen de dilluns i als 5 minuts ja estàvem camí de l'aula de tecno. Abans de començar no hem realitzat exercicis de tècnica, però curiosament semblava que tenien més facilitat a l'hora de tocar de nou les melodies i acompanyaments apresos a la sessió anterior. Avui tot ha estat molt més ràpid i dinàmic que el dia passat i de seguida tothom s'ha posat en òrbita. Amb 1rB no ha fet falta ni tan sols un recordatori abans de tocar l'obra ja estructurada (el que sí que els he fet fer és cantar l'obra entonant les notes), i amb 1rA, que els vaig posar una obra més difícil, ja quasi hem aconseguit que soni tota sencera, ja estructurada. 1rB ha tornat ha estar de nou molt més motivat que el 1rA. Crec que, com ja dec haver comentat en anteriors ocasions, el fet que la cançó de 1rA sigui molt més difícil de tocar i que tingui més veus que la de 1rB dificulta la tasca d'ensenyament-aprenentatge i al final acaba "desanimant" molts alumnes. Però, independentment d'això, els alumnes de 1rA s'han mostrat molt motivats, especialment al tocar la cançó per primera vegada amb 5 veus diferents i de forma ja estructurada (amb inicis esglaonats i altres recursos que han donat un toc interessant a l'obra), ja que a l'acabar de tocar l'obra sencera tothom aplaudia i cridava per l'excitació. Ufffff....menys mal que de vegades no tot és negre!!!

Dimecres 24 de gener

No fem classe amb els alumnes de 1r d'ESO perquè estic en una sortida al Palau de la Música amb 3r d'ESO. Dilluns no els vaig posar deures per fer a l'hora de música, però

els vaig dir que portessin el material de música per estudiar a classe per l'examen de la propera setmana.

Dilluns 29 de gener

Els deixo repassar durant 5 minuts i de seguida reparteixo els exàmens de les últimes dues unitats sobre els ritmes, els compassos i les dinàmiques. Els explico totes les preguntes i els faig la pregunta de l'examen relativa al dictat de dinàmiques per tal que després puguin centrar-se en respondre la resta de preguntes. Gairebé tothom acaba molt abans de l'hora de recollida dels exàmens i les cares són de satisfacció. A tres alumnes de la classe de 1rA els haig de posar una nota negativa a l'examen perquè han estat "xerrant i fent-se rialles". Ells diuen que estan d'acord amb el meu càstig però que hi havia més persones que feien el mateix que ells. Els responc que me'ls crec però que no puc castigar a aquestes persones si no les he vistes amb els meus propis ulls.

Dimecres 31 de gener

Abans de baixar a l'aula de tecnologia a tocar, he fet apuntar a tots els alumnes als dossiers Orff els esquemes (l'estructura) de les cançons que estaven aprenent a tocar amb els instruments Orff, per tal que al reprendre les cançons, després d'acabar-les i de tocar repertori nou, tinguessin una referència de quin era l'ordre en què actuaven els diferents instruments. Fet això, cinc minuts després, hem baixat i s'han col·locat tots molt ràpid en les seves noves posicions, han agafat les baquetes i hem pogut començar la classe relativament ràpid. Des que no els faig fer exercicis de tècnica sembla que els alumnes estan molt més concentrats i no es despisten tant...què estrany! En fi, amb 1rA hem acabat de repassar la cançó anterior, i ha sortit més que bé, especialment la primera vegada que l'han interpretada tota estructurada (no tant la segona i tercera). Abans d'això, però, els he fet repassar les diferents melodies i acompanyaments dels diferents grups d'instruments.

Amb el grup A, que ara feia dies que no treballaven tan bé com de costum, avui he tingut la sensació que hi ha posat ganes i han tocat molt motivats (al finalitzar les obres es posaven a aplaudir i a xisclar de felicitat per com els havia sortit de bé!). Cal dir també que potser el fet que els hagués dit que si es portaven bé els diria les notes dels exàmens ha condicionat les actituds dels nois i noies. Després s'han col·locat en la nova posició per la nova cançó i l'hem començada, però de seguida ha sonat el timbre.

Amb 1rB, com que ja vam acabar la cançó la setmana passada, hem començat repertori nou des de l'inici de la classe i quasi han aconseguit aprendre tota la peça nova. De nou avui ha estat molt més difícil de portar aquesta classe, en quant a les actituds dels nens i nenes, tot i que els he dit el mateix de les notes dels exàmens (no perquè jo hi tingués especial interès, sinó perquè els torna bojos saber quina nota han "tret"). Però no es pot dir que no hagin treballat, ja que estic força contenta del resultat; més bé no paraven de xerrar entre repetició i repetició...Per cert, al final no els he dit la nota de l'examen, cosa que tots esperaven amb ànsia.

Dilluns 5 de febrer

A la classe d'avui hem treballat el timbre. Abans de començar la classe he demanat si algú se'n recordava del que era el timbre i poca gent ha sabut respondre correctament. I menys persones encara sabien definir amb les pròpies paraules aquesta qualitat del so. Alguns recordaven la definició exacte del llibre però no sabien què significava. Per això, de manera introductòria, els he parlat que cadascú té un timbre de veu diferenciat i hem fet un joc: tothom havia de tancar els ulls i endevinar la persona que estava parlant en cada moment. Els ha encantat això d'endevinar de quina persona es tractava en funció del seu timbre de veu i demanaven repetir-ho una i altra vegada. Després hem passat a realitzar un exercici sobre els timbres de veu de diferents cantants, que havien de relacionar amb l'adjectiu que els definia d'una manera més exacta. Els ha agradat especialment una cançó d'Ana Torroja i moltes noies han començat a cantar-la, mentre que s'han rigut bastant d'una cantant amb un timbre de veu nasal. Per enllestir aquesta primera part, els he explicat la classificació de les veus en funció de la seva tessitura i hem recordat el nom de les 4 famílies orquestrals.

Això ha servit d'introducció per la segona part de la classe d'avui, en què els alumnes s'han distribuït en grups de 4 persones per organitzar el tema de la logística pel treball que farien el proper dilluns a classe: cada grup ha de portar una cartolina i el material necessari per elaborar un mural sobre la família instrumental que li hagi tocat. Els grups els hem anat organitzant en veu alta i si hi havia algun alumne o alumna que quedava sol, els anava posant amb els grups que creia més convenients. D'aquesta manera tothom estava content amb les persones amb qui els tocava treballar. Les famílies instrumentals sí les he repartides de forma aleatòria.

Abans d'acabar la classe, els he posat uns deures per realitzar a l'aula mentre jo repartia els exàmens i anava aclarint els dubtes. En general, la classe d'avui ha estat participativa i dinàmica, especialment en la primera part.

Dimecres 7 de febrer

Fa dies que rumio que el fet d'haver d'orientar les classe de conjunt instrumental Orff cap al concert que tenim previst per l'abril, al qual em vaig comprometre amb els pares després que aquests haguessin d'aportar una petita quantitat per la compra dels instruments, em limita molt aquestes classes. Només tenim una sessió setmanal, que es converteix en una quinzenal quan hi ha alguna activitat extra, i hem de preparar un repertori amb condicions pel concert. M'agradaria treballar la improvisació, però no trobo el moment. Així mateix, els nens s'agobien de tant en tant quan veuen que passen tres o quatre setmanes i no canvien d'instrument, ja que necessito un mínim de tres sessions per preparar cada cançó (i cadascú ha d'estar en un lloc determinat a cada cançó). Què puc fer? De moment ja he començat a fer-los tocar cançons més senzilles. Un altre obstacle és que el fet que les classes siguin tan distanciades entre elles fa que al passar una setmana gairebé ningú se'n recordi de res i haguem de tornar a començar de nou a aprendre la cançó de la setmana anterior. Haig de buscar alguna manera per que no se n'oblidin!

Per tal que no s'oblidin de les cançons d'una setmana a l'altra, abans de baixar a l'aula de tecnologia a tocar els he dit que a partir d'avui seria obligatori agafar el dossier Orff i un bolígraf per tal d'anar seguint la partitura i fer les anotacions pertinents (fins ara, molts alumnes es feien els "longuis"- també *mea culpa* per no insistir massa-, i com toquem per imitació i no llegint directament de la partitura, hi havia molta gent que baixava sense el material). Així que, a veure com evolucionen aquests nois i noies insistint una mica més en el tema d'aprendre a llegir de la partitura.

En fi, després de comentar això hem baixat i ens hem col·locat en les noves posicions (les mateixes que la setmana passada), per tocar la segona cançó de repertori de cares al concert. En general, cal dir que el fet que els hagi fet aprendre peces més fàcils ha contribuït a mantenir la concentració i la motivació dels alumnes. També els faig solfejar la melodia, de forma que els ajuda a memoritzar el que després han de tocar i això els facilita la posterior interpretació. A l'acabar les dues sessions, tant amb

1rA com amb 1rB hem pogut tocar de dalt a baix tota l'obra, respectant inclús l'estructura amb què les tocarem el dia del concert.

Cada vegada que acabaven de tocar la peça sencera i estructurada, com ja acostuma a ser habitual, es posaven a aplaudir. Alguns alumnes també participaven per dir si en lloc d'acabar-la així la podíem acabar d'una altra manera. Amb 1rB hem canviat un apartat de l'estructura de l'obra perquè al tocar-la segons el que jo havia previst i, després segons les aportacions dels alumnes, crèiem que aquesta segona versió enriquia la interpretació. Abans d'acabar la sessió els he comentat que el proper dia portaria el mini-disc per gravar les peces del concert fetes fins ara i això ha provocat una reacció general de "que bé!".

Dilluns 12 de febrer

Com ja havia previst per la classe d'avui, els alumnes han treballat en grup per elaborar un mural sobre les diferents famílies instrumentals. Dilluns passat es van distribuir en grups i els vaig dir que portessin una cartolina i informació sobre la família instrumental que els havia tocat, per tal que poguessin treballar a classe.

Com acostuma a ser habitual, sempre hi ha gent que no porta el material o no busca la informació que se li requereix, com ha estat el cas de 4 alumnes de 1rA; en canvi, m'he sorprès al veure que a 1rB no eren quatre persones sinó la meitat dels grups i dels alumnes que no havien portat res de res. Així, els he obligat a fer un esquema de les diferents famílies instrumentals, a més del treball que els tocava fer.

Abans de posar-nos a treballar en el mural hem corregit en 5 minuts les 4 activitats que els vaig manar fer dilluns passat. Per cert, a 1rB també han estat moltes les persones que no havien fet els deures!

Mentre elaboraven el mural, m'anava passant per les taules per si havia algun dubte, o per anar avisant a algun alumne que de tant en tant es despistava. Al finalitzar la classe, i veient que molt pocs havien acabat el mural, els he fet escollir entre les possibilitats d'acabar-ho a casa i entregar-ho dilluns vinent, o d'acabar-ho dimecres a l'hora de conjunt instrumental Orff (no m'agrada treure'ls aquesta classe, però resulta que dilluns vinent estan d'excursió i no m'ha quedat més remei que oferir-los aquesta possibilitat d'acabar-ho en l'hora d'Orff i no en una de classe "normal"). La majoria han

escollit d'acabar-ho dimecres a l'hora de conjunt instrumental Orff...és una mala senyal o es veia venir tenint en compte que l'altra opció era acabar-ho a casa?

Dimecres 14 de febrer

Tal com vam quedar el passat dilluns, a la classe d'avui els alumnes acabarien d'elaborar el mural en grup sobre les famílies instrumentals. Així doncs, només arribar jo els nois i noies dels dos grups de 1r s'han posat a treballar, mentre jo anava passant per les diferents taules i supervisant la feina. Com els havia posat uns deures, anava demanant el dossier Orff per controlar que els deures estiguessin fets. Especialment a la classe de 1rB hi havia gent que ni tan sols l'havia portat. A mesura que anava mirant que els deures estiguessin fets, també els comentava que el proper dilluns 26 de febrer exposarien els treballs que estaven fent i els anava demanant la seva opinió sobre les classes de música en general i sobre la classe de conjunt instrumental Orff, més particularment. Els preguntava què hi trobaven a faltar, què els agradava, què podíem fer per millorar la classe de música i també els deixava la porta oberta per a futures suggerències. Tothom estava d'acord que les classes de conjunt instrumental Orff els agradava molt, però era força comú l'opinió que resulta avorrit el dia que els toca (pel sistema de rotació que adopto per tal que tothom toqui tots els instruments i també perquè no hi ha instruments per tots els alumnes) la flauta. Alguns van suggerir de tocar altres instruments de percussió indeterminada en lloc de la flauta. Respecte la resta de classes, hi havia força alumnes, especialment les noies, que trobaven a faltar cantar més, ja que durant la primària cantaven cada dia, alguns deien que els agradaria tocar més la flauta els dies que no fem Orff i en menor proporció, percutir sèries rítmiques amb més freqüència (especialment els nois).

Dilluns 19 de febrer

No fem classe perquè tenen una sortida al Museu de Zoologia.

Dimecres 21 de febrer

Abans de baixar a la classe de tecnologia, els he recordat que dilluns exposaran els murals en grup sobre les diferents famílies instrumentals, he revisat que tothom hagués portat el dossier Orff i finalment els he remarcat que avui gravaríem les dues últimes peces de conjunt instrumental, així que calia estar especialment atent.

Dit això hem baixat i després d'algun problema tècnic (hi ha dos laboratoris de tecnologia als quals s'accedeix per dues portes situades a certa distància i, com que l'únic laboratori que disposa d'armaris és el de primària, sempre hem d'estar traslladant els instruments d'una aula a l'altra a través d'una porta que els uneix, però que avui s'havia encallat. Finalment hem hagut d'agafar els instruments i donar una volta sencera.), que ha endarrerit bastant la classe amb 1rA (el primer grup del matí), hem repassat les diferents veus de la cançó de l'últim dia (d'ara farà dues setmanes) i l'hem tocada dues vegades senceres abans de gravar-la. Tot i que el procés de "recordar" la cançó no és fàcil i requereix cert temps (s'ha d'anar repassant veu per veu i és difícil que tothom calli i, encara més, que ningú toqui els instruments), es pot dir que tant a un curs com a l'altre ha estat força ràpid. Però amb tot i això, amb cap dels dos cursos ha donat temps de gravar les dues cançons fetes des de després de Nadal. Amb 1rA que tenen una hora de classe, sí que ha donat temps a repassar la segona cançó, però no a gravar-la. A més, el problema tècnic-logístic de la porta encallada ha provocat que hagués d'escurçar la classe, traient temps tant a principis com a finals de l'hora, per treure i plegar els instruments. Amb tot, no només avui sinó en general tots els dies que practiquem el conjunt instrumental Orff, el fet que no disposem d'una aula de música com "déu mana" (gran, amb armaris, exclusiva per a la matèria de música), ens provoca força perjudicis, ja que representa una pèrdua de temps considerable.

Tornant a recuperar el fil, les gravacions han ajudat a que tothom treballés de forma més acurada de l'habitual i amb més motivació. Inclús quan algú s'equivocava a l'hora de gravar, a l'acabar i prémer stop tothom el reprovava. A part del treball amb Orff, que avui ha estat molt satisfactori, tant en resultats com en actitud, una alumna de 1rA m'ha comentat que, recordant que l'altre dia els vaig dir que estava oberta a qualsevol tipus de suggeriment, ella en tenia un a fer-ne: l'agradaria que poguessin inventar una cançó per grups i després cantar-la davant la classe. Jo li he contestat que em semblava molt bé i que properament faríem alguna cosa de l'estil.

Dilluns 26 de febrer

Abans d'entrar a classe m'he trobat a la tutora de 1rB i m'ha comentat que l'activitat del proper dimecres, dia en què els alumnes de 1rA i 1rB havien de fer uns tallers que cada any organitza l'Ajuntament d'Esplugues, l'han aplaçada a petició dels mateixos

alumnes, que no volien perdre's la classe de Conjunt Instrumental Orff. Crec que a això es pot considerar una molt bona notícia.

Deixant de banda això, la classe d'avui ha consistit en exposar els murals sobre les famílies instrumentals que havien estat preparant ara fa dues setmanes. Amb 1rA ha costat que hi hagués silenci total mentre els companys exposaven cadascú el seu treball, cosa que no ha succeït amb 1rB. En canvi, a 1rB dos dels sis grups no havien portat el mural i no han pogut exposar-lo, mentre que a 1rA tothom l'ha portat i només ha faltat un grup per exposar. En general, i més a 1rA que al B, ha costat força que les explicacions fossin clares i entenedores, de forma que els anava formulant preguntes perquè tots els conceptes més importants quedessin clars. A part d'això, al final de cada exposició els remarcava la informació més rellevant.

Hi ha hagut treballs molt bons i també cal remarcar alguna exposició realment bona, tractant-se d'alumnes de 1r d'ESO. Tot i que potser tota una hora d'exposicions acaba sent pesat, penso que ha estat positiu traslladar el protagonisme de les classes de dilluns als alumnes, ja que en general l'actitud dels alumnes ha estat molt bona.

Dimecres 28 de febrer

Els alumnes que quedaven per exposar el mural ho han fet abans de baixar a l'aula de tecnologia per practicar amb els instruments Orff. No ha estat fàcil aconseguir que callessin per escoltar les exposicions que faltaven (1 a la classe A i 2 a la B), però els que exposaven ho han fet molt ràpid, així que hem pogut acabar en poca estona.

Després d'exposar (5-10 minuts) he copiat a la pissarra els continguts que entraven a l'examen teòric de dilluns, he revisat que tothom tingués els dossier Orff i els he fet baixar un bolígraf juntament amb el dossier, per tal que tothom s'anés fent la idea que el concert és a prop: els he demanat que a mesura que anem repassant les diferents obres que hem fet, apuntin tota la informació que creguin rellevant per tal d'agilitzar el procés de "reprendre" les obres (és a dir, els he dit que el dia del concert tocarem tot de dalt a baix i no podem perdre ni un segon en repassar veu per veu, així que calia que s'anotessin quin instrument tocaven a cada cançó, les notes, les plaques que havien de treure, l'estructura global de la cançó i qualsevol altra cosa que els fos útil). Dit això i ja un cop a baix, gairebé no ha calgut repassar les obres perquè gairebé tothom se'n recordava de la penúltima peça que havíem tocat, i que quedava pendent

de gravació. Així, hem tocat la peça una vegada sencera i en la segona repetició ja l'hem poguda gravar.

Com sempre, s'han mostrat molt entusiasmats de poder gravar el que toquen i hi ha hagut gent que anava posant una mica d'ordre (amb senyals) cada vegada que algú s'avançava o tocava alguna cosa fora de l'ordre establert. Amb 1rA la gravació ha estat molt bona, tenint en compte la dificultat de l'obra; en canvi amb 1rB, que tenien una peça molt més fàcil, hi ha hagut força errors.

Dilluns 5 de març

Avui hem fet el segon examen teòric del trimestre. Abans de començar els he deixat estudiar cinc minuts (sempre m'ho demanen, i com que els exàmens són molt curts i els solen acabar en menys de mitja hora, gairebé sempre accedeixo) i després he repartit els exàmens, els he comentat i han començat a respondre'ls. A l'acabar, els he dit les notes dels murals i de les exposicions dels murals. Això ha provocat un petit conflicte a la classe de 1rA perquè hi ha alguns grups que se sentien molestos perquè hi havia gent del grup que no havia fet res i que havia obtingut una nota semblant a la resta dels alumnes del grup. Jo els he respost que això s'havia de solucionar abans, parlant amb aquestes persones perquè es "posessin les piles" i treballessin tant com la resta d'alumnes i no quan ja havia donat les notes. De totes formes, m'he apuntat els nom d'aquestes persones i els he dit que ho tindria en compte.

Dimecres 7 de març

Abans de baixar a l'aula de tecnologia, he passat llista per assegurar-me que tothom havia portat el dossier Orff (i tothom l'havia portat excepte els dos de sempre de la classe de 1rA) i els he fet baixar el dossier juntament amb el llapis, seguint la dinàmica iniciada fa un parell de classes. Amb la classe A hi ha hagut un petit problema amb dues alumnes que no van venir dilluns a l'examen i que volien fer-lo avui, sense haver-ho parlat anteriorment, ja que dilluns vinent tenien un altre examen. En un principi no hagués tingut cap problema, tot i que no havíem parlat de la nova data d'examen, a no ser d'una tercera persona que tampoc el va fer dilluns i que no havia estudiat per fer l'examen avui. Després d'argumentar-lo de la mateixa manera que ho estic fent aquí, aquestes dues noies han començat a plorar i al demanar-los si podia ajudar-les, no m'han volgut comentar res, tot i que imaginava per quin motiu podien estar plorant.

Fora d'aquesta petita incidència amb el grup A, amb els dos cursos hem començat repertori nou (amb el grup B abans hem gravat la cançó de Mahler que l'altre dia vam intentar gravar però que va sortir literalment com un "xurro") i tot i que tots dos grups estan força xerrameques, encara s'han sortit prou bé. Per sort, sempre hi ha alguns alumnes a cada grup que m'ajuden a posar ordre i demanen a la resta de companys que es comportin. Normalment coincideix amb les persones que demostren un major interès i motivació per la matèria.

Abans de començar l'obra nova l'hem estada solfejant i cantant per tal d'agilitzar el procés d'aprenentatge, la qual cosa sol funcionar força bé. Al començar cançó nova i aplicar el sistema de rotació, algunes persones a les que tocava la flauta em demanaven per tocar les timbales (ja que sempre la toca un dels o les alumnes a qui tocava la flauta) –ho han demanat dos alumnes que no tenen massa aptituds musicals ni rítmiques-, però he acabat posant a una altra persona amb més bon sentit rítmic, essencial per ocupar aquest lloc.

Dilluns 12 de març

A l'arribar a les classes de 1r d'ESO, especialment amb el grup A, els alumnes estaven molt revoltosos i ha costat bastant que hi hagués silenci. Els he explicat que avui faríem una classe força amena i que si tothom posava de la seva part, ens ho passaríem bé. Com dimecres tenim una sortida al Palau de la Música per veure el concert "Jazz en viu...swing", els he explicat breument (10 minuts) què era el jazz, quins eren els seus antecedents i les característiques més importants. Després d'aquesta petita explicació he repartit la lletra d'una cançó en anglès i l'hem escoltada un parell de vegades perquè tothom s'anés familiaritzant abans de començar-la a cantar. L'han cantada 2 o 3 vegades més amb l'ajut del cd, i després sense, amb la introducció de la percussió corporal. Amb 1rA, on aquesta activitat ha ocupat la primera part de la classe, cantar la cançó els ha esverat molt i després ha costat calmar-los (amb 1rB he procurat deixar aquesta activitat pel final i tot ha anat molt millor).

A l'acabar d'aprendre la cançó, els he ensenyat les gravacions amb el conjunt instrumental Orff realitzades durant els últims dies, i tots dos cursos s'han excitat moltíssim, com és freqüent, a l'escoltar-se: mentre sonava el cd, hi havia un silenci sepulcral, però al finalitzar cada obra, els alumnes explotaven a aplaudiments i crits.

Després els he felicitat pel treball ben fet i els he animat a seguir pel bon camí, el de participar i tenir iniciativa, però també el d'estar atent i callat quan toca. Els he dit que si continuaven pel "bon camí" i gravaven altres cançons, probablement obriríem un apartat a la web del col·legi amb tots aquests enregistraments. A tothom li ha encantat aquesta idea (molts han comentat que els encantaria poder tenir aquest cd amb les seves interpretacions), i fins i tot hi ha hagut un alumne que ha dit que podrien vendre cd's amb les seves gravacions.

A 1rA, com a càstig per l'actitud "millorable" que han mantingut durant la classe, no els he donat les notes de l'últim examen, ja que això els molesta molt. A 1rB, amb qui últimament treballa molt millor, sí els he donat.

Dimecres 14 de març

Com vaig comentar dilluns passat, avui hem anat al Palau de la Música a escoltar el concert "Jazz en viu...swing". Hem anat a Barcelona amb autocars i jo he pujat amb un grup de 14 noies a l'autocar més petit (una espècie de mini-bus). Hem parlat de diferents coses, entre les quals em comentaven que els agradaria cantar cançons de diferents intèrprets coneguts. Jo, com solc fer, les he animat a que em portin les lletres i els cd's de les cançons que els agradava. Així, si veig que es poden fer amb tot el grup, les podríem cantar a classe. Comentaven que el curs passat cantaven cançons populars gairebé cada setmana, encara que els feia força vergonya a sortir a cantar davant els companys.

L'espectacle ha anat bé; a mi m'ha encantat i els alumnes semblaven entusiasmats, tot i que sempre n'hi ha uns quants que troben "pegues" (alguns deien que al final era una mica avorrit, altres que només els agradava quan cantava la noia,...però amb tot, penso que ha sigut interessant i que els alumnes poden haver après força coses sobre el jazz). Aquest entusiasme l'atribueixo als moviments corporals i les palmes que feien la majoria d'alumnes quan el presentador donava els senyals perquè tothom hi participés.

Dilluns 29 de març

Com ve sent normal des de fa unes setmanes, els alumnes de 1r d'ESO cada vegada se senten més propers a la dita "la primavera, la sang altera". Amb 1r d'ESO els costa

callar, especialment amb el grup A. Això es nota especialment a l'inici de la classe, quan passa el seu temps abans d'aconseguir que tothom calli.

La classe, malgrat tot, ha començat bé. Hem estat repassant el que va ser la sortida del dia passat: els preguntava sobre conceptes relacionats amb el jazz que s'havien tractat al concert "explicat". A 1rA ningú ha sabut respondre a algunes preguntes que anava formulant, mentre que a 1rB sí. Així mateix, al demanar-los què els va semblar el concert, la major part dels alumnes del curs B deien haver-ho passat molt bé, mentre que l'actitud de la classe A ha estat molt més passiva, i no han mostrat cap sentiment al respecte.

Fet aquest petit repàs, hem començat a entrar en matèria: avui parlariem de la melodia. Els he explicat què era una melodia i després hem treballat aquest concepte per mitjà d'un exercici. Els alumnes havien de relacionar unes melodies amb unes frases que les definien i després havien de reconèixer auditivament quina de les melodies estava interpretant. Aquest exercici sembla haver agradat bastant: mentre tocava les melodies amb el xilofon, tothom restava atent, esperant el final de la mateixa per donar la seva opinió. Després, he parlat de les escales i dels intervals i els he posat uns exemples a la pissarra. Per treballar-ho, els anava preguntant oralment que em construïssin una o altra escala de Do, Re, Mi...i els anava posant exemples d'interval perquè em diguessin de quin interval es tractava (2a, 3a, 4a...).

Finalment hem solfejat una cançó que els he demanat que me la portessin amb flauta de deures pel proper dilluns. Fins aquí tot bé. Bona actitud i participació.

Abans de passar a la última part de la lliçó d'avui, consistent a cantar una cançó en forma de cànon i a seguir amb moviment corporal el "Cigne", del Carnaval dels animals, els he repartit els exàmens, ja que el dia passat no va donar temps. He resultat ràpidament alguns dubtes que tenien i després els he demanat que es col·loquessin ajupits al terra per tal de desplegar-se totalment com si fossin cignes, per després tornar-se a arronsar. Cadascuna d'aquestes accions les havien de realitzar al llarg de 8 compassos.

Tot i que pensava que els agradaria fer una activitat amb moviment corporal, encara que fos lleu, ha resultat que molts alumnes feien cara d'avorriment, com deixant entreveure la ridícula de l'activitat que estàvem realitzant.

Dimecres 21 de març

Com sempre, abans de baixar a la classe de tecnologia a tocar els instruments de Conjunt Instrumental Orff he controlat que tothom hagués portat el dossier d'Orff.

Una vegada a l'aula els he recordat que a part de la sessió d'avui ja només quedarien dues classes abans del concert, que seria el 26 d'abril, dins la Setmana de la Família. Per això els he animat a treballar amb moltes ganes. Alguns alumnes han preguntat si, a part del concert pels pares, hi hauria un altre per a la resta d'alumnes, ja que els agradaria tocar davant la resta del col·legi. Els he respost que ho preguntaria a direcció.

La veritat és que, no sé si pel comentari d'aprofitar el temps al màxim o per quina raó, avui hi he hagut força bona predisposició, especialment a la classe de 1rA, amb els que hem pogut acabar la cançó que vam començar 15 dies enrere. Amb 1rB ha estat més difícil, també en part degut a que la dificultat de l'obra també era major i la seva obra requeria ensenyar més veus a un nombre major d'instruments, cosa que provoca que hi hagi més xivarri.

Amb 1rA, però, m'he enfadat bastant perquè a l'explicar l'estructura de la cançó hi havia molta gent parlant i a l'hora d'interpretar-la d'inici a fi molts alumnes no sabien quan havien d'entrar. També li he hagut de cridar l'atenció a una noia que ha trencat una baqueta mentre anava a buscar el mini-disc que m'havia deixat a la sala de professors. Segons ella, estava tocant tan tranquil·la quan s'ha trencat, però una noia que hi havia al seu costat feia cara de circumstàncies, com volent dir que no estava tan "tranquil·la" quan ha trencat la baqueta.

Deixant de banda aquests petits incidents amb 1rA, tot ha estat força positiu i amb 1rB puc destacar que el procés de recollida de l'aula (tant dels instruments com del mobiliari) ha estat força més ràpid i més efectiu que el d'altres dies, tot i que últimament ja semblen més mentalitzats amb la idea que cal deixar-ho tot endreçat abans de sortir.

Dilluns 26 de març

Es nota que venen les vacances de Setmana Santa perquè cada vegada costa més mantenir el silenci a les classes de primer d'ESO. Amb tot, avui no ha estat un mal dia en aquest sentit. Com ve sent normal, és amb primer d'ESO amb qui costa més mantenir el silenci. Per avui els havia fet aprendre l'himne de l'alegria de Beethoven i mentre els anava preguntant un per un, els he donat feina per fer (posar nom a les notes de Plou i fa sol, que interpretariem posteriorment amb flauta, i un exercici de creació amb parelles consistent a inventar una melodia constituïda per una pregunta i una resposta a partir d'uns esquemes rítmics i d'unes notes que no podien variar- la tònica del final, per exemple). En general tothom se sabia bé la cançó, però amb 1rA m'he trobat que 12 persones d'un total de 30 no havien portat la flauta. M'he enfadat amb ells i els he fet redactar una nota per que la signessin els pares. Alguns han protestat, especialment aquells que sí solen portar-la sempre, però els he recordat que havien baixat molt el rendiment durant el 2n trimestre (dimecres passat vam tenir l'avaluació i aquest curs ha experimentat un descens de notes considerable) i que avui que començava el tercer trimestre havien de posar-se les piles des del primer moment i no podien deixar escapar ni una oportunitat.

Després d'escoltar tots els alumnes, hem solfejat "Plou i fa sol" i després l'han tocada amb la flauta. Els alumnes que no havien portat la flauta els feia cantar la cançó. Tot i que amb 1rA al principi tothom es mirava com volent dir "quina cançó tan avorrida", al final tothom s'hi afegia, perquè anàvem alternant els solos de flauta amb la veu i amb fragments on cantava tothom. Amb el curs A ha donat temps d'interpretar els fragments de creació d'una melodia que havien estat preparant durant l'estona que escoltava la cançó que havia demanat per deures. Amb 1rB no ha donat temps, però com ja ho havia previst (recordem que 1rB només té 50 minuts de classe perquè tenim música després del pati), he pujat un xilofon i entre interpretació i interpretació de Plou i fa sol amb les flautes i les veus, o amb les veus soles, anàvem incorporant improvisacions dels alumnes amb el xilofon utilitzant l'escala pentatònica. Així, de forma arbitrària anava cridant els alumnes durant la interpretació de la cançó i havien de venir ràpidament al lloc on es trobava el xilofon per interpretar una improvisació de 8 compassos (entre tots anàvem marcant les pulsacions perquè sabessin quan acabar). Els ha encantat l'invent perquè tothom cantava entusiasmat la cançó de Plou i fa sol i tothom aixecava la mà per oferir-se a fer la improvisació. Al sonar el timbre hi

havia alumnes que encara s'oferien per sortir i demanaven poder continuar realitzant l'activitat.

Dimecres 28 de març

Només entrar a la classe de 1rA he demanat l'agenda als 12 alumnes que el dia passat no van portar la flauta i que els havia posat una nota a l'agenda. D'aquests 12 només l'han portada signada 8! Així que he delegat aquest assumpte al tutor d'aquest curs que està molt enfadat amb ells pel descens tan brusc de notes que han tingut durant aquest segon trimestre respecte el primer. Ho he intentat enfocar de la millor manera, però els he dit que no poden permetre el "luxe" de malgastar les oportunitats que se'ls ofereix per superar satisfactòriament la matèria, així que si no la portaven signada demà al tutor tindrien un 0 (no m'agrada anar per la via de l'amenaça, però arribats a aquest punt ja no saps què més pots fer!). Fins i tot així hi ha hagut algun alumne que ha protestat i jo li he intentat explicar que ja eren bastant "grandets" com per eludir responsabilitats d'aquest tipus.

Fet això, tant a 1rA com al B els he donat la data definitiva del concert de Conjunt Instrumental Orff, he revisat que tothom hagués portat el dossier Orff (cada dia són més persones que el porten!!!) i de seguida hem baixat a l'aula de tecnologia (on sempre fem la classe; l'aula de música és tan petita i es troba en un lloc tan poc idoni – entre classes de batxillerat i sense insonoritzar-, que és impossible fer-la allà). Amb 1rA hem acabat la cançó que portem fent des de fa un parell de setmanes i tot i que hem aconseguit gravar-la (això significa que tothom toca més o menys a temps i sap quan ha d'entrar), diguem que estan molt espessos (o que xerren massa) i si no estic molt a sobre d'ells no saben quan ni on han d'entrar! Hem hagut de fer més d'una gravació de la mateixa cançó perquè sempre hi havia algú que feia alguna d'aquelles tan grosses que són difícils de corregir sobre la marxa i això ha provocat que un parell de noies bufessin i protestessin perquè no volien tornar a repetir la peça, sinó que en volien fer una de nova. Jo els he argumentat que aquestes gravacions serien penjades a la web, així que necessitàvem la màxima qualitat interpretativa. Tot i aquestes petites coses, he notat que el tutor els ha tocat la cresta per la baixada generalitzada de notes en totes les matèries perquè no estaven tan esverats com altres dies. Al final de la classe els he desitjat unes bones vacances i tothom ha respost eufòric: igual per tu!

Amb 1rB hem continuat amb la cançó de la Flauta Màgica de Mozart que vam començar setmanes enrere i ha costat una mica més que hi hagués concentració i que tothom toqués el que havia de tocar. El fet que l'acompanyament fos difícil i que, per tant, hagi hagut d'estar una bona estona amb el grup de 6 persones que el tocaven per tal d'ensenyar-los-hi bé, també ha provocat un augment generalitzat del soroll, perquè tothom ha començat a parlar i a tocar...com per tornar-se boig! Després de posar una mica d'ordre, hem gravat la peça que, per cert, ha sortit bastant malament.

ANNEX 6. Resultats del diari

A continuació s'exposen les afirmacions més rellevants referents als tres grans temes a explorar per mitjà del diari: l'opinió dels alumnes sobre la matèria de música i el conjunt instrumental, i la seva motivació cap a la matèria de música (els codis que identifiquen cada temàtica són les paraules situades entre parèntesi).

- Opinions sobre la matèria de música (OPINIONS).
- Opinions sobre el conjunt instrumental Orff (ORFF).
- Motivació (MOTIVACIÓ):
 1. *Significat* que suposa aprendre el que se'ls proposa: objectius relacionats amb l'activitat (SIGNIFICAT).
 2. Possibilitats de superar les *dificultats* dels aprenentatges proposats, amb el mínim cost en temps i esforç (DIFICULTATS).

Data	Informació	Tema i codi
13/09/06	“Tenint en compte que en la majoria de les matèries s’avalua posant un major èmfasi en els conceptes, percebo que els agrada la idea que actitud i procediments siguin el més important a la matèria de música”	OPINIONS
13/09/06	“La meva impressió, veient les cares i comentaris dels alumnes, és que els excita la idea de tocar els instruments Orff i més sent en conjunt, tot i que no entenen com serà possible que soni alguna cosa tocant tots alhora”	ORFF
18/09/06	“Sorgeix molt sovint la idea que els agrada tot tipus de música menys la clàssica, <i>la que s’estudia a l’escola</i> ”	OPINIONS
18/09/06	“La majoria d’alumnes que provenen d’altres centres no saben tocar la flauta, però hi posen molt d’interès”	MOTIVACIÓ: significat
20/09/06	“El grup A aconsegueix un millor resultat sonor que el grup B. La meva impressió és que el grup A posa més interès i ho passa millor tocant que el grup B. El grup A sembla més motivat que el B”	MOTIVACIÓ: significat
27/09/06	“Tothom posa moltíssima atenció per tocar alhora”	MOTIVACIÓ: significat
27/09/06	“Tothom vol tocar el xilòfon i el carilló, però només n’hi ha dos. Quan els que toquen aquests instruments s’equivoquen, tothom s’ofereix per posar-se al seu lloc”	MOTIVACIÓ: significat
04/10/06	“Tothom es sorprèn del resultat sonor dels exercicis tècnics. Aprenen una petita part d’una cançó, però de seguida sona el timbre i...ningú vol deixar de tocar!!!”	ORFF-MOTIVACIÓ: significat
15/11/06	“Tot i l’intent de gravació frustrat, els alumnes	MOTIVACIÓ:

	posen més atenció a l'hora d'interpretar una cançó per ser gravada i els encanta la idea de saber que després podran escoltar allò que han estat enregistrant"	significat
15/11/06	Comentari d'un alumne: "Aquest any la música sí que mola!"	OPINIONS
22/11/06	"Tothom s'excita moltíssim a l'escoltar el resultat sonor de la gravació i després d'un llarg silenci ve una explosió de crits i aplaudiments"	MOTIVACIÓ: significat
27/11/06	"Es nota que és una nadala que han triat ells, ja que tothom canta amb energia, alegria i motivació"	MOTIVACIÓ: significat
04/12/06 ¹	"Intento que aprenguin la melodia de la cançó (...), però és força més difícil del que havia previst i no aconseguixo que toquin alhora"	MOTIVACIÓ: dificultats
04/12/06	"Hi ha un parell de noies de 1r d'ESO-B que es queixen que el 1rA fa coses que ells no fan: per exemple, baixar a tocar els instruments Orff amb més freqüència"	ORFF-MOTIVACIÓ: significat
13/12/06	"Jo els he donat l'opció de només cantar (...), però tampoc estaven convençudes de voler només cantar, sense tocar"	ORFF-MOTIVACIÓ: significat
20/12/06	"Les noies que tocaven el carilló s'han après molt bé l'acompanyament...tant que fins i tot hi havia persones que tocaven i cantaven alhora"	MOTIVACIÓ: significat
08/01/07	"Una vegada tot funcionava, he intentat introduir l'obstinat en un grup reduït de flautes, però al voler ajuntar-ho tot ha estat bastant catastròfic de forma que després d'intentar-ho unes tres vegades sense èxit, ho he deixat estar perquè la classe es començava a desbordar"	MOTIVACIÓ: dificultats
08/01/07	"La meva impressió és que els ha agradat	MOTIVACIÓ:

¹ Les dades ombrejades corresponen a comentaris negatius sobre la categoria en qüestió.

	l'experiment, ja que a l'acabar l'exercici tothom s'ha posat a aplaudir"	significat
10/01/07	"amb això em refereixo a que l'haver treballat una peça força més difícil amb el curs A (ja que és normalment amb el que tinc una major facilitat a l'hora de treballar el conjunt instrumental Orff) que amb el curs B, ha fet que els de la B estessin més motivats al veure que la peça sortia de principi a fi sense massa entrebancs. Fins i tot, tot i tenint 10 minuts menys de classe amb el grup B que amb l'A, amb el primer hem pogut estructurar l'obra com si es tractés ja d'una peça semi-acabada pel concert (i al final de l'obra, en què hem fet un <i>diminuendo</i> , tothom ha aplaudit"	MOTIVACIÓ: dificultats
10/01/07	"Amb tot, penso que la motivació per tocar ha estat alta: constato que hi ha hagut força més silenci i atenció que en ocasions anteriors (potser pot influir el fet que estiguin treballant per a una fita concreta: el concert"	MOTIVACIÓ: significat
15/01/07	"(...) tot i que els ha agradat bastant aquesta activitat, ja que fins i tot després de sonar el timbre els alumnes volien repetir l'exercici"	MOTIVACIÓ: significat
17/01/07	"Els costava molt anar a <i>tempo</i> i solien accelerar. A més, entre repetició i repetició es posaven a xerrar i passava una estona fins que callaven i podíem començar de nou"	MOTIVACIÓ: 1.2
17/01/07	"Però deixant de banda el xivarri i el que ha costat muntar les peces, la motivació per tocar ha estat força bona (als descansos entre repetició i repetició, la major part dels alumnes aprofitava per assajar el que no els acabava de sortir)"	MOTIVACIÓ: dificultats
22/01/07	"La sessió sorpresa de conjunt instrumental Orff d'avui ha agradat a tothom: a l'entrar a l'aula i	ORFF

	donar la notícia, tots han exclamats entusiasmats: <i>que bé!!!</i> ”	
22./01/07	“Però, independentment d’això, els alumnes de 1rA s’han mostrat molt motivats, especialment al tocar la cançó per primera vegada amb 5 veus diferents i de forma ja estructurada (amb inicis esglaonats i altres recursos que han donat un toc interessant a l’obra), ja que a l’acabar de tocar l’obra sencera tothom aplaudia i cridava excitat”	MOTIVACIÓ: significat i dificultats
31/01/07	“Amb el grup A, que ara feia dies que no treballaven tan bé com de costum, avui he tingut la sensació que hi ha posat ganes i han tocat molt motivats (al finalitzar les obres es posaven a aplaudir i a xisclar de felicitat per com els havia sortit de bé!)”	MOTIVACIÓ: significat
05/02/07	“Els ha encantat això d’endevinar de quina persona es tractava en funció del seu timbre de veu i demanaven repetir-ho una i altra vegada”	MOTIVACIÓ: significat
07/02/07	Pensament: <i>“Fa dies que rumio que el fet d’haver d’orientar les classe de conjunt instrumental Orff cap al concert que tenim previst per l’abril (...).. Només tenim una sessió setmanal, que es converteix en una quinzenal quan hi ha alguna activitat extra, i hem de preparar un repertori amb condicions pel concert. M’agradaria treballar la improvisació, però no trobo el moment. Així mateix, els nens s’agobien quan veuen que passen tres o quatre setmanes i no canvien d’instrument, ja que necessito un mínim de tres sessions per preparar cada cançó (i cadascú ha d’estar en un lloc determinat a cada cançó)”</i>	ORFF
07/02/07	“En general, cal dir que el fet que els hagi fet aprendre peces més fàcil ha contribuït a mantenir	MOTIVACIÓ: dificultats

	la concentració i la motivació dels alumnes”	
07/02/07	“Cada vegada que acabaven de tocar la peça sencera i estructurada, com ja acostuma a ser habitual, es posaven a aplaudir. Alguns alumnes també participaven per dir si en lloc d'acabar-la així la podíem acabar d'una altra manera”	MOTIVACIÓ: significat
07/02/07	“Abans d'acabar la sessió els he comentat que el proper dia portaria el mini-disc per gravar les peces del concert fetes fins ara i això ha provocat una reacció general de <i>que bé!</i> ”	MOTIVACIÓ: significat
14/02/07	“(…) els anava demanant la seva opinió sobre les classes de música en general i sobre la classe de conjunt instrumental Orff, més particularment. Els preguntava què hi trobaven a faltar, què els agradava, què podíem fer per millorar la classe de música i també els deixava la porta oberta per a futures suggerències. Tothom estava d'acord que les classes de conjunt instrumental Orff els agradava molt, però era força comú l'opinió que resulta avorrit el dia que els toca (...) la flauta”	ORFF
14/02/07	“Respecte la resta de classes, hi havia força alumnes, especialment les noies, que trobaven a faltar cantar més, ja que durant la primària cantaven cada dia; alguns deien que els agradaria tocar més la flauta els dies que no fem Orff i, en menor proporció, comentaven que els agradaria percutir sèries rítmiques amb més freqüència (especialment els nois)”	OPINIONS
21/02/07	“Amb tot, no només avui sinó en general tots els dies que practiquem el conjunt instrumental Orff, el fet que no disposem d'una aula de música com <i>déu mana</i> (gran, amb armaris, exclusiva per a la matèria de música), ens provoca força perjudicis, ja	ORFF

	que representa una pèrdua de temps considerable”	
21/02/07	“Inclús quan algú s’equivocava a l’hora de gravar, a l’acabar i prémer <i>stop</i> , tothom el reprovava”	MOTIVACIÓ: significat
26/02/07	“Abans d’entrar a classe m’he trobat a la tutora de 1rB i m’ha comentat que l’activitat del proper dimecres, dia en què els alumnes de 1rA i 1rB havien de fer uns tallers que cada any organitza l’Ajuntament d’Esplugues, l’han aplaçada a petició dels mateixos alumnes, que no volien perdre’s la classe de Conjunt Instrumental Orff”	ORFF
28/02/07	“Com sempre, s’han mostrat molt entusiasmats de poder gravar el que toquen i hi ha hagut gent que anava posant una mica d’ordre (amb senyals) cada vegada que algú s’avançava o tocava alguna cosa fora de l’ordre establert”	MOTIVACIÓ: significat
07/03/07	“Al començar cançó nova i aplicar el sistema de rotació, algunes persones a les que tocava la flauta em demanaven per tocar les timbales”	MOTIVACIÓ: significat
12/03/07	“A l’acabar d’aprendre la cançó, els he ensenyat les gravacions amb el conjunt instrumental Orff realitzades durant els últims dies, i tots dos cursos s’han excitat moltíssim, com és freqüent, a l’escoltar-se: mentre sonava el cd, hi havia un silenci sepulcral, però al finalitzar cada obra, els alumnes explotaven en aplaudiments i crits”	MOTIVACIÓ: significat
14/03/07	“Comentaven que el curs passat cantaven cançons populars gairebé cada setmana, encara que els feia força vergonya sortir a cantar davant els companys”	OPINIONS
14/03/07	“Aquest entusiasme l’atribueixo als moviments corporals i les palmes que feien la majoria d’alumnes quan el presentador donava els senyals perquè tothom hi participés”	MOTIVACIÓ: significat

19/03/07	“Aquest exercici sembla haver agradat bastant: mentre tocava les melodies amb el xilofon, tothom restava atent, esperant el final de la mateixa per donar la seva opinió”	MOTIVACIÓ: significat
19/03/07	“Tot i que pensava que els agradaria fer una activitat amb moviment corporal (...) ha resultat que molts alumnes feien cara d'avorriment, com deixant entreveure la ridícula de l'activitat que estàvem realitzant”	MOTIVACIÓ: significat
21/03/07	“Amb 1rB ha estat més difícil, també en part degut a que la dificultat de l'obra també era major i la seva obra requeria ensenyar més veus a un nombre major d'instruments, cosa que provoca que hi hagi més xivarri”	MOTIVACIÓ: dificultats
21/03/07	“Amb 1rA, però, m'he enfadat bastant perquè a l'explicar l'estructura de la cançó hi havia molta gent parlant i a l'hora d'interpretar-la d'inici a fi molts alumnes no sabien quan havien d'entrar”	MOTIVACIÓ: significat
26/03/07	“Tot i que amb 1rA al principi tothom es mirava com volent dir "quina cançó tan avorrida", al final tothom s'hi afegia, perquè anàvem alternant els solos de flauta amb la veu i amb fragments on cantava tothom”	MOTIVACIÓ: significat
26/03/07	“(...) Els ha encantat l'invent perquè tothom cantava entusiasmat la cançó de Plou i fa sol i tothom aixecava la mà per oferir-se a fer la improvisació. Al sonar el timbre hi havia alumnes que encara s'oferien per sortir i demanaven poder continuar realitzant l'activitat.”	MOTIVACIÓ: significat
28/03/07	“Hem hagut de fer més d'una gravació de la mateixa cançó perquè sempre hi havia algú que feia alguna d'aquelles tan grosses que són difícils de corregir sobre la marxa i això ha provocat que	MOTIVACIÓ: dificultats

	<p>un parell de noies bufessin i protestessin perquè no volien tornar a repetir la peça, sinó que en volien fer una de nova (...). El fet que l'acompanyament fos difícil i que, per tant, hagi hagut d'estar una bona estona amb el grup de 6 persones que el tocaven per tal d'ensenyar-los-hi bé, també ha provocat un augment generalitzat del soroll, perquè tothom ha començat a parlar i a tocar...com per tornar-se boig!"</p>	
--	--	--

ANNEX 7. Transcripció dels grups de discussió

7.1 Grup de discussió 1rA

Participants:

Aroa Ruíz (A)

Helena Calvo (H)

Sandra Jiménez (S)

Samuel Crespo (U)

Adrià Delgado (D)

Esther Ribas (E)

Moderador- Carme Carrillo (C)

1 C- Bon dia. Gràcies per venir. Us he reunit aquí perquè us voldria preguntar les vostres
2 opinions sobre la matèria de música. Estic fent un treball de doctorat a la Universitat i,
3 bé, m'agradaria saber les vostres opinions generals sobre la matèria de música.
4 Intenteu parlar com si tinguéssiu una conversa entre vosaltres al pati, jo com si quasi
5 no hi fos. No tingueu por de dir coses negatives o crítiques, que no comptarà per res a
6 la nota de la matèria i les opinions que expresseu són totalment confidencials; queden
7 gravades, però només les escoltaré jo i els profes de la Universitat. Però no tingueu
8 por, parleu com si estiguéssim al pati, d'acord? Bé, per començar m'agradaria saber la
9 vostra opinió sobre la matèria de música. Parleu amb total naturalitat, l'únic que us
10 demano és que us respecteu entre vosaltres i que no parleu tots alhora. Quan volgueu:
11 opinions de música. La música em sembla que...

12

13 H- A mi m'agrada perquè no sempre és el mateix d'estar estudiant a classe, sinó que
14 "lo" d'Orff m'agrada...no sé.

15

16 A- A mi també, perquè, per exemple, l'any passat amb la Sònia sempre fèiem teoria i
17 cançons, però una mica avorrides i...

18

19 D- Es feia molt pesat.

20

21 A- I...fem...no sé.

22

23 D- I també toquem instruments que no havíem tocat mai.

24

25 H- I "lo" dels concerts m'agrada.

26

27 S- A mí també.

28

29 U- I a mi.

30

31 A- I tocar també.

32

33 C- Deixant de banda els instruments Orff, que ja en parlarem més endavant,
34 m'agradaria que entréssim a parlar de la resta de coses que fem a la matèria de
35 música.

36

37 E- Això de fer murals està molt bé.

38

39 A- Jo mai havia fet murals a música.

40

41 S- A música jo tampoc.

42

43 A- A mi l'ESO m'agrada molt més que l'any passat.

44

45 H- Les classes no es fan tan avorrides perquè són...

46

47 A- Molt més dinàmiques, molt més...

48

49 H- Fem teoria al principi, després corregim, fem exercicis d'aquests que no són
50 d'escriure...

51

52 D- I abans escoltàvem només música clàssica...i ara no tant.

53

54 A- I, a part, pots aprendre sense estar tot el "rato" fent coses de teoria.

55

56 C- Quines coses us agraden més i quines menys?

57

58 A- És que menys...

59

60 H- La teoria...(riu)

61

62 A- "Bueno" sí, la teoria és molt...

63

64 H- No és difícil...

65

66 D- I no hi ha molta cosa.

67

68 A- No...fem teoria però molt...

69

70 C- Què enteneu vosaltres per teoria?

- 71
- 72 H- El llibre.
- 73
- 74 A- Sí, el llibre, i llegir, i subratllar...i...no sé.
- 75
- 76 C- Més aspectes negatius...una mica de crítica, va!
- 77
- 78 H- Que fem poques cançons.
- 79
- 80 D- I no ballem mai.
- 81
- 82 A- L'altre dia vam estar fent...
- 83
- 84 S- "Bueno" sí, però més balls...
- 85
- 86 C- I les coses que us agraden més?
- 87 A- És que negatives...si em preguntessis per naturals, encara, però música!
- 88
- 89 C- I de positives, què és el que més us agrada?
- 90
- 91 A- Orff.
- 92
- 93 S- Escoltar les cançons que fem.
- 94
- 95 A- Quan les gravem.
- 96
- 97 C- Però a part de l'Orff?
- 98
- 99 A- Les activitats aquestes de...
- 100
- 101 Tots- Ritme!
- 102
- 103 H- "Lo" dels murals.
- 104
- 105 A- A mi m'agradaria fer més murals però el que vam fer va estar...

- 106
- 107 Tots- Bé!
- 108
- 109 C- Esteu motivats a la matèria de música?
- 110
- 111 Tots- Sí!
- 112
- 113 A- A mi és una de les que més m'agraden.
- 114
- 115 S- A mi també!
- 116
- 117 C- Per què esteu motivats?
- 118
- 119 E- Perquè no és avorrida.
- 120
- 121 H- Perquè és diferent a les altres classes i perquè...
- 122
- 123 A- I, a més a més, aprens.
- 124
- 125 C- I per què és diferent a la resta de matèries?
- 126
- 127 S- Perquè sempre a les altres fem el mateix, però a música és diferent.
- 128
- 129 H- Sempre corregir i explicar, en canvi aquí...
- 130
- 131 D- I de música gairebé mai hi ha activitats. I a altres assignatures sempre n'hi ha! (*tots*
- 132 *riuen*).
- 133
- 134 C- I què enteneu vosaltres per estar motivats?
- 135
- 136 H- Estar atent.
- 137
- 138 A- A gust.
- 139
- 140 H- Que t'agradi.

- 141
- 142 D- Que t'ho passis bé.
- 143
- 144 C- Samuel, per a tu què és estar motivat?
- 145
- 146 U- Estar content.
- 147
- 148 S- Estar natural, no sé.
- 149
- 150 H- Com ets tu mateix *(tots riuen)*.
- 151
- 152 C- Què més?
- 153
- 154 *(silenci)*
- 155
- 156 C- Entrant una mica més en el que és el Conjunt instrumental Orff, ara vull que em
- 157 doneu les vostres opinions de la classe del dia que fem conjunt instrumental.
- 158
- 159 A- Que és "xulíssim". Que fas coses que mai has fet.
- 160
- 161 S- Ja!
- 162
- 163 E- T'ho passes divertit i aprens.
- 164
- 165 D- Sobretot el més gran *(es refereix als xilofons i metal·lòfons)*.
- 166
- 167 E- Aprens a tocar diferents instruments.
- 168
- 169 S- No sempre toquem el mateix sinó que anem canviant.
- 170
- 171 D- L'únic la flauta...
- 172
- 173 E- La flauta és pesada...
- 174
- 175 H- Però "bueno"...

176

177 C- El dia que us toca flauta?

178

179 Tots- Sí!

180

181 C- Digueu-me més aspectes negatius i positius de la classe d'Orff.

182

183 Tots- La flauta!

184

185 E- I positiu, els instruments.

186

187 A- Però és normal, perquè no hi ha instruments per tanta...hi ha molts instruments,
188 però per 31 persones no.

189

190 D- Clar!

191

192 C- I què més de negatiu?

193

194 A- No sé, és que jo m'ho passo bé!

195

196 D- Sempre.

197

198 C- I el més positiu?

199

200 S- Que anem canviant (*es refereix al sistema de rotació*).

201

202 H- Això jo diria que les cançons perquè, "bueno", al final queden molt bé però tu
203 ensenyas el ritme i això, i s'aprenen de seguida, s'aprenen fàcil.

204

205 E- I no és difícil de tocar.

206

207 C- Què més?

208

209 A- A veure, no és difícil perquè també poses ganes, sinó...

210

- 211 C- Res més?
212
213 Tots- No...ja està...
214
215 C- I penseu que el conjunt instrumental influeix en la vostra motivació per la matèria de
216 música?
217
218 Tots- Sí!
219
220 C- Dient-ho d'una altra manera: si no tinguéssiu el conjunt instrumental, estaríeu més o
221 menys motivats? O no influiria?
222
223 Tots- Menys! Una mica menys!
224
225 H- Igualment m'agradaria perquè les classes no són avorrides.
226
227 A- No. No són avorrides.
228
229 E- T'ho passes bé.
230
231 C- No parlem gaire...us haig de treure les paraules...i què penseu del dossier Orff o de
232 l'ús que en fem?
233
234 D- No l'utilitzem quasi mai.
235
236 H- Per les cançons i això sí, però d'exercicis no n'hem fet gaire.
237
238 D- Només les primeres pàgines i ja està.
239
240 C- És que la resta és repertori...però què penseu de com està estructurat i de tot una
241 mica? De l'ús que en fem?
242
243 A- Que en podríem fer més.
244
245 C- Sigueu sincers.

246

247 D- El tenim allà i no l'utilitzem mai.

248

249 H- A mi m'agradaria fer cançons amb flauta o "algo".

250

251 S- O cantar.

252

253 D- Sí, a mi cantar.

254

255 A- Però amb flauta fem molt a classe els dilluns.

256

257 D- Cantar i ballar.

258

259 A- (*riu*)...ballar...

260

261 C- Més opinions del dossier...la manera com està estructurat...

262

263 A- Està bé, però et fas una mica d'embolic perquè hi ha pàgines, potser, de flauta de
264 l'1 al 13, i d'un altre apartat de l'1 al 13, també. Llavors, quan diem pàgina 4 comences
265 a buscar i és una mica...

266

267 D- Fins que la trobes...

268

269 A- Però "bueno", tampoc...

270

271 C- El primer dia que vaig venir a classe i que us vaig explicar que la música aquest
272 anys consistiria en això i això, i que farem una part de teoria, l'altra de pràctica...us va
273 fer unes expectatives, suposo. Quines expectatives de música teníeu quan vam
274 començar el curs?

275

276 D- Que la classe seria diferent i més entretinguda.

277

278 A- I més divertida.

279

280 H- I no és que no facis res, sinó que sí que aprens coses.

281

282 A- I els exàmens no són tan complicats. I no et costa tant aprendre't la teoria perquè
283 com la repasses a classe doncs...

284

285 H- Te la llegeixes i...

286

287 A- Bé, això depèn...perquè a mi llegint-ho no...però és més fàcil que l'any passat
288 perquè l'any passat (*bufa*)...

289

290 C- Sense comparar, i si us centreu més en aquest any? Ja sé que és més fàcil
291 comparar perquè la vostra referència en la matèria de música és l'any passat. Però
292 creieu que fins ara, durant tot el temps que ha passat, s'han acomplert les vostres
293 expectatives? O hi ha coses que s'han acomplert i altres que no? Parlem-ne una mica.

294

295 H- No sé, és que jo em pensava que seria més de cantar i tocar la flauta.

296

297 A- Jo no m'havia imaginat que fos com és. I els dimecres és el dia que més m'agrada
298 perquè...

299

300 S- I a mi també!

301

302 A- No sé, això de l'Orff i tocar els instruments...

303

304 E- T'ho passes bé!

305

306 C- Helena, quan deies que pensaves que seria més de cantar i tocar la flauta, creus
307 que t'ha decepcionat en aquest punt?

308

309 H- Sí, però bé, en altres coses també m'agrada.

310

311 S- A mi m'agradaria cantar més, i fer algun ball.

312

313 H- I algun exercici de ritme més.

314

315 D- I ballar.

- 316
- 317 A- O portar nosaltres, inclús, cançons i...
- 318
- 319 E- Fer-les a la classe.
- 320
- 321 C- Llavors les vostres expectatives no s'han acomplert?
- 322
- 323 A- Sí que s'han acomplert, però de cançons fem poques.
- 324
- 325 H- S'han acomplert en altres coses que pensàvem que no faríem.
- 326
- 327 D- Només vam fer cançons per Nadal...i aquella d'anglès...
- 328
- 329 A- A mi no m'agradava aquella cançó...
- 330
- 331 E- A mi sí!
- 332
- 333 H- Era curteta!
- 334
- 335 C- I, si us digués ara que em féssiu propostes de futur, què afegiríeu, què us agradaria
- 336 fer o no...
- 337
- 338 D- No fer flauta. Que cantéssim més i menys flauta.
- 339
- 340 S- Sí, a mi també.
- 341
- 342 H- I fer més activitats en grup.
- 343
- 344 A- I fer més murals. I coses de...com es diu...plàstica no...murals no...
- 345
- 346 H- O inventar-se la cançó aquella que vas dir de posar els ritmes i...
- 347
- 348 A- O fer coses de, com es diu...l'artatac...
- 349
- 350 Tots- Manualitats...

- 351
- 352 A- Alguna manualitat de música. Per exemple, per la setmana de la Família fer una
- 353 violí de...
- 354
- 355 D- Plastilina. O amb cartolina.
- 356
- 357 A- Algun projecte.
- 358
- 359 C- Més activitats de plàstica, voleu dir?
- 360
- 361 Tots- Sí.
- 362
- 363 C- I propostes pel conjunt instrumental Orff?
- 364
- 365 H- Doncs que les persones que estan tocant la flauta doncs que toquin altres
- 366 instruments...la pandereta i això.
- 367
- 368 C- Què més?
- 369
- 370 S- Però ara s'ajunten...
- 371
- 372 C- Com que s'ajunten?
- 373
- 374 S- Que els que toquen la flauta toquen amb...
- 375
- 376 D- els metal·lòfons.
- 377
- 378 C- Sempre que és possible intentem que tothom toqui instruments de placa. Més
- 379 propostes.
- 380
- 381 H- "Lo" de gravar les cançons a mi m'agrada.
- 382
- 383 A- A mi també! És que de l'Orff m'agrada tot.
- 384
- 385 D- Sembla...et sents important per gravar! (*tots riuen*)

386

387 C- Altres suggerències? Ara més tranquil·lament...*(silenci)*...va Samuel, que has estat
388 molt calladet!

389

390 A- Fer també cançons, potser, també amb el piano. Però no la professora sinó que
391 algun nen...

392

393 H- Però si no sabem...

394

395 A- "Bueno", més o menys...

396

397 C- Què més?

398

399 H- Amb més instruments...

400

401 A- Qui va ser qui va portar una guitarra per...ah, el Valpu. L'Àlex va portar una guitarra.

402

403 S- O fer algunes cançons amb piano que toquessis tu!

404

405 E- O cantar amb els carillons també.

406

407 C- Veig que voleu cantar més! I trobeu a faltar més flauta?

408

409 A- Més flauta, no. Jo no.

410

411 S- Jo tampoc.

412

413 H- Hem fet 2 cançons només, o tres.

414

415 A- Però podríem fer, per exemple, una cançó amb piano, flauta i veu. I els concerts, a
416 part de la Setmana de la Família, podríem fer algun altre.

417

418 H- De cantar!

419

420 *(silenci general)*

421

422 C- Res més? (*un no general*) Doncs moltes gràcies per estar aquí! Us ho agraeixo molt

423 i res...endavant! Gràcies! Adéu!

424

425 Tots- Adéu.

7.2 Grup de discussió 1rB

Participants:

Ainoa Pérez (A)

Katia Coser (K)

Adrià Usón (U)

Àlex Martín (M)

Irene García (I)

Iona Sánchez (S)

Moderador- Carme Carrillo (C)

1 C- Bon dia i gràcies per venir. Estic fent un treball de doctorat per la Universitat sobre
2 la classe de música i les vostres opinions sobre la matèria i us he triat a vosaltres
3 perquè he valorat el fet que sigueu nois i noies amb diferents caràcters i resultats
4 acadèmics. Us he reunit aquí perquè m'agradaria saber les vostres opinions sobre la
5 classe de música i necessito gravar-vos però no patiu perquè les opinions que
6 expresseu aquí seran totalment confidencials i, com ja podeu imaginar, no
7 influenciaran la vostra qualificació en la matèria de música. Així doncs, us demano que
8 sigueu el més sincers possible, que parleu el màxim possible sense tenir en compte
9 que això està gravant i feu com si estiguéssiu discutint entre vosaltres. Jo, si en algun
10 moment veig que hi ha massa enrenou, ja posaré ordre, però vosaltres parleu com si
11 estiguéssiu xerrant al pati del cole entre vosaltres. Per cert, abans de començar, com
12 us han anat les vacances?

13

14 *(Cada alumne explica què ha fet durant les vacances)*

15

16 C- Bé, vull que sigueu el més sincers possibles: si heu de dir coses positives, bé, però
17 si heu de dir coses negatives no us calleu...com si parléssiu entre vosaltres, com si jo
18 no hi fos. Bé, per començar m'agradaria demanar-vos les vostres opinions sobre la
19 matèria de música.

20

21 K- A mi m'agrada molt, sobretot quan baixem a fer Orff.

22

23 M- A mi també perquè quan hi ha una assignatura que no m'agrada penso "quin rotllo",
24 però quan toca música no perquè fem coses divertides.

25

26 K- Fins i tot a les classes teòriques ens ho passem bé!

27

28 S- Està molt bé perquè "lo" de Orff no ho havíem fet mai (*tots exclamen "ja!"*) i fins
29 l'any passat ho fèiem tot del llibre i "bueno" vam començar a fer "lo" de les "palmades" i
30 després vam baixar a Orff i com que fem concerts i tot això està molt bé.

31

32 I- I la flauta era massa repetitiva perquè la fèiem quasi bé totes les setmanes.

33

34 K- I ara fem una mica de tot.

35

36 I- Quan anem a Orff, per exemple, és com si anéssim a una altra classe, perquè no
37 hem tocat mai cap d'aquests metal·lòfons i tot això.

38

39 C- Més endavant entrarem amb l'Orff, però intentem centrar-nos ara més en la matèria
40 de música en general. Quins altres aspectes de la matèria de música creieu que són
41 més positius o negatius?

42

43 S- De positiu trobo que va estar molt bé anar a Santa Maria del Mar a cantar les
44 Nadeses perquè normalment ho fèiem a la capella i allà estàvem molt "apretats" i tot
45 això i a Santa Maria del Mar era molt maco i se sentia molt bé...no sé, a mi em va
46 agradar molt.

47

48 M- I abans la classe era més avorrida, quan ho fèiem del llibre i ara no sé, és més
49 divertit, perquè fem exercicis a la pissarra...

50

51 A- Abans era més d'estudiar del llibre i ara és més d'entendre.

52

53 U- És més variat (*sí general...*)

54

55 S- És veritat...

56

57 I- I ara fem més cançons i tot...

58

59 S- Perquè si t'agrada estàs bé, però si no t'agrada estàs avorrit...

60

61 C- I a part dels instruments Orff, als que ja anirem més endavant, digueu-me aspectes
62 negatius a la matèria de música.

63

64 S- Jo no trobo res negatiu.

65

66 C- O coses que us agradin menys. Feu una crítica del que menys us agrada.

67

68 I- Estudiar!

69

70 K- Fer exàmens!

71

72 S- Sí, però, hi ha vegades, a mi no m'agrada quan hi ha exercicis per fer i després
73 quan els hem de corregir i clar si ens els poses un dilluns els dimecres hi ha Orff i, no
74 sé, a mi corregir...

75

76 K- Per exemple, l'altra dia que tu no hi eres ens van posar uns exercicis i nosaltres no
77 sabíem fer-los perquè no enteníem res i encara no els hem corregit, però "bueno"...

78

79 C- Sí, però l'altre dia era excepcional perquè estava fora de viatge amb els de 4t, però
80 exceptuant això?

81

82 S- No sé, a mi m'agrada tot.

83

84 C- I esteu motivats a la matèria de música?

85 *(Un sí general)*

86

87 C- Per què?

88

89 I- Perquè és una cosa...nova!

90

91 S- Diferent perquè a les altres matèries quan ens expliquen teoria no fem exemples ni
92 tot això...és com si fos més divertit.

93

94 M- I també per "lo" d'Orff, perquè si tu toques bé és millor.

95

96 I- I també per "lo" de les palmades i allò de sentir qui era...

97

98 M- "Lo" de sentir la veu.

99

100 K- I també perquè podem participar nosaltres i fer coses.

101

102 I- I llegim del llibre i fem de tot. Està bé.

103

104 C- Què trobeu a faltar més?

105

- 106 I- Cançons.
107
108 S- Sí, que l'any passat fèiem...
109
110 K- Ens havíem d'estudiar unes cançons...
111
112 I- Ens havíem d'estudiar una cançó i, per exemple, si tenia 4 estrofes ens treien a la
113 pissarra i ens feien cantar una i com l'any passat fèiem bastants, aquest anys fem
114 coses diferents.
115
116 M- Doncs jo prefereixo fer el que fem ara i no cantar.
117
118 A- Si.
119
120 C- Trobeu a faltar la cançó?
121
122 S- Però està bé així. A mi m'agrada més l'Orff que cantar perquè...
123
124 K- A mi també m'agrada cantar...
125
126 C- Abans us preguntava si estàveu motivats i per què. Em podeu explicar millor el per
127 què?
128
129 I- És una assignatura que pots anar dient tu i que pots dir que t'agrada més i que
130 t'agrada menys i que...no sé, tu vas preguntant què trobem a faltar i això ens agrada.
131 Que els professors estiguin per nosaltres ens agrada.
132
133 M- I també com ens agrada tot, ho fem amb ganes.
134
135 S- A mi, no sé, potser abans tenim una classe que no ens ha agradat i clar, dius
136 després música, que bé!
137
138 M- Jo vaig a mates, per exemple, i hi vaig sense ganes.
139
140 C- I tu, Adrià, que estàs tan calladet?

- 141
- 142 U- És nou, no sé, i ens motivem...
- 143
- 144 K- Llàstima que només tinguem música a 1r i 3r només.
- 145
- 146 Tots- Ja! Sí!
- 147
- 148 C- I què enteneu vosaltres per estar motivats?
- 149
- 150 S- Que vens amb ganes, no sé, que estàs...
- 151
- 152 M- Que vols fer-ho bé...
- 153
- 154 K- Que esperes aquesta classe per fer-la...
- 155
- 156 A- Que t'enganxen les explicacions...
- 157
- 158 I- I que si tu ho expliques i ja s'entén, a l'examen ja està! A vegades.
- 159
- 160 S- Clar. A mi m'agrada com expliques perquè no ens ho fas estudiar..."bueno" si ens
- 161 ho fas estudiar del llibre però ens poses exemples per que ho entenguem i si expliques
- 162 a l'examen el que entens ens ho comptes com bé i no perquè no ho expliques del llibre
- 163 i per una cosa que t'equivoquis ja està...
- 164
- 165 M- I que et pares a la pissarra a explicar-ho...no una professora que diu subratlleu això
- 166 i a estudiar.
- 167
- 168 U- L'any passat ens deien tema 4 i 5 i no ens deien les pàgines.
- 169
- 170 M- O no es paraven a explicar a la pissarra.
- 171
- 172 I- I, per exemple, tu quan no ho entens, dius qui no ho ha entès...abans deien estudieu
- 173 això, això i això i ja està.
- 174

175 S- És veritat perquè l'any passat ens deien la pàgina 14 i això...i no em sembla bé
176 perquè si l'has subratllat però no t'ho han explicat és impossible que ho entenguis.

177

178 K- I també que la professora fa molt. Si ho expliques bé, pues els alumnes estaran
179 més bé a l'assignatura...i com que tu també ets molt animada m'agrada molt.

180

181 C- Ara deixem la matèria de música i ens centrem en l'Orff. M'agradaria que em
182 diguéssiu la vostra opinió del dia que fem Orff: si us agrada, si no i quins són els
183 aspectes que més i que menys us agraden.

184

185 I- A mi m'agrada molt perquè és un canvi d'estat perquè aquí a la classe tota
186 l'estona...en canvi quan toca Orff agafem la flauta, agafem el que ens toca i "pa' abajo"
187 (*riu en tots*). I és una cosa que mai hem fet i que jo almenys estic molt contenta. El que
188 m'agrada més és tocar els diferents instruments. I el que m'agrada menys és quan
189 intentes explicar i estan tots parlant i si algú no se n'enterra s'ha de tornar a explicar...

190

191 K- I perdem temps!

192

193 S- A mi és que l'Orff m'agrada molt perquè és una cosa que hem fet nova aquest any i
194 que els altres anys no ho fèiem. I, per exemple, jo no m'esperava que féssim això
195 perquè només m'esperava teoria, però quan ens vas dir que faríem Orff em va semblar
196 molt bé. El que no veig bé és quan hi ha gent que parla- a veure, jo reconec que parlo-
197 però si després la gent es calla, vale, però si la gent parla i no pots explicar, molesta.

198

199 K- Jo crec que hauríem de participar més. I si estàs explicant una cosa, tots haurien de
200 callar, jo també.

201

202 M- Jo de vegades parlo, també.

203

204 C- Ui...que ara està sortint tot! (*tots riuen*) Que més, Ainoa...

205

206 A- A mi m'agrada perquè és una cosa nova i això de tocar instruments en conjunt et fa
207 saber escoltar uns als altres. Però a mi també em fa molta ràbia que la gent que diu
208 que es callem són la gent que més parla quan gravem o quan estem tocant. O per
209 exemple, el Javi toca molt fort, però és que es fica content i es motiva...

210

211 M- "Pero demasiado!"

212

213 C- Sobredosis de motivació...Adrià?

214

215 U- És una cosa nova i com no ens ho esperàvem molt això doncs estem més contents.

216

217 C- Llavors el que trobeu més malament és que haguem de repetir les coses tantes
218 vegades?

219

220 S- Clar. És que tu no tens cap culpa que no puguis explicar perquè hi ha gent que no
221 calla. Tu potser te'n vas malament a casa teva perquè has volgut explicar això i
222 penses que és culpa teva però no és culpa teva perquè hi ha gent que no calla i llavors
223 no pots explicar i després la classe es fa molt curta i quan falten 10 minuts hem de
224 començar a recollir.

225

226 M- Jo tenia curiositat per saber com era tocar amb instruments d'aquests perquè mai
227 els havia tocat.

228

229 K- Jo crec que a 3r, al proper curs que fem música, també ens seguirà agradant
230 perquè com veiem que és una cosa que ens va molt bé i que tots ens ho passem molt
231 bé tocant i podem fer coses que ens agraden també seguirem igualment, encara que
232 no sigui com aquest any, però bé.

233

234 C- Què faríeu per que la gent estigués més callada?

235

236 S- "Pues" quan la gent no es calli dir doncs ara no toquem això i ja està.

237

238 M- És que si ens posem a la teva posició és difícil perquè...

239

240 S- Hauries no de castigar però dir, si fas el tonto el proper dia no toques...

241

242 K- No sé, el pugues aquí a la classe i que copiï alguna cosa.

243

- 244 C- Creieu que el conjunt instrumental Orff influeix d'alguna manera en la vostra
245 motivació cap a la matèria de música?
246
- 247 I- Molt. Bastant.
248
- 249 C- De quina manera?
250
- 251 K- Cada dimecres que baixem a tocar Orff ens motivem molt perquè anem a tocar
252 instruments i fem melodies i després les gravem i farem el concert. I bé, com fem
253 música...
254
- 255 I- Jo crec que el concert és el que ens motiva més.
256
- 257 K- I gravar-lo també.
258
- 259 S- Perquè fer-ho per altres persones està molt bé perquè així veuen el que has après i
260 és la primera vegada que ho fem. Està molt bé.
261
- 262 I- I el que fan aprendre els professors i del que serveix el cole i perquè t'agrada
263 aquesta matèria.
264
- 265 K- De totes maneres, la teòrica també està molt bé. A mi m'agrada.
266
- 267 M- És menys pesada que l'altra (*la de l'any passat*)...és més divertida.
268
- 269 S- Per exemple jo poso naturals, però és que es fa molt pesat...
270
- 271 K- També es podria fer més divertit naturals.
272
- 273 S- Sí, podríem baixar a fer experiments, per exemple.
274
- 275 M- Hi ha assignatures que...religió l'any passat era més avorrit, en canvi amb la M.
276 Marina és més divertit. Música també.
277

- 278 C- No ens anem a la resta de matèries, sinó centrem-nos en la música. Imagineu-vos
279 que no hi hagués l'Orff, estaríeu menys motivats?
280
- 281 M- Sí, però seguiria sent més divertit.
282
- 283 C- A part de l'Orff, què penseu de la resta de coses que fem?
284
- 285 I- Fem més exercicis i si no ho entenem ens ho tornes a repetir.
286
- 287 M- I més pràctica...i lo de les "palmades" i...perquè entenem "lo" del timbre vam fer "lo"
288 de la veu.
289
- 290 I- Sí, perquè si subratllem "algo" és perquè tu ens ho dius, però tota la resta és
291 pràctica.
292
- 293 S- A mi m'agradaria que féssim, per exemple, no dic que més murals, però algun més
294 sí.
295
- 296 C- Us han agradat els treballs en grup?
297
- 298 I- Sí.
299
- 300 C- I què penseu del dossier Orff?
301
- 302 K- Estan les partitures que fem (*ara parlen tots alhora i no s'entén*).
303
- 304 S- I ens ajuda a entendre-ho més.
305
- 306 M- Jo ja ho faig sense allò i me'n recordo.
307
- 308 C- Quina crítica faríeu del dossier i de l'ús que en fem?
309
- 310 K- Jo crec que al principi vas posar unes pàgines que també estan al llibre i llavors
311 tampoc serveixen per gaire aquestes pàgines perquè...a més les pàgines són molt
312 lloses.

313

314 S- "Pues" a mi m'agrada i no tinc cap crítica, perquè és la primera vegada que ho fem i
315 m'ha semblat molt bé, molt bona idea perquè no a tots els professors se'ls acudeix fer
316 això.

317

318 C- Centrem-nos una mica més en el dossier.

319

320 K- Doncs que les cançons estan una mica desordenades no però...que haurien de
321 seguir totes un ordre.

322

323 S- Que les cançons no estan gaire clares posades perquè, per exemple, posa l'1 i
324 mires la partitura i posa el 2 a continuació de l'1...

325 C- Us despista el fet que no les fem en ordre?

326

327 I- Les pàgines i l'ordre, sí, perquè "lia" una mica.

328

329 K- Nosaltres estem acostumats a l'any passat que, per tocar la flauta, teníem una
330 espècie de dossier que es plegava sobre la taula i que anàvem passant les pàgines i
331 que teníem cada cançó en una pàgina, però aquí tenim tot junt i potser està una mica
332 barrejat.

333

334 C- Quines expectatives teníeu abans de començar la matèria de música, abans que
335 comencés el primer dia a explicar el que seria la matèria de música. Què pensàveu
336 llavors?

337

338 M- Jo me'n recordo que em sembla que vam fer "lo" de les "palmades" i el ritme amb
339 les "palmades"...pensava que anava a ser una mica més avorrit. Però el primer dia va
340 ser divertit.

341

342 I- Jo venia amb la intenció que, amb la música de l'any passat, perquè és un canvi de
343 professors i un canvi de tot i no sabem com són els professors i al veure com es fa
344 música "pues"...

345

346 A- Estudiar més compositors...i que seria més difícil.

347

- 348 K- Com que deien “ui la ESO, la ESO”...ens pensàvem que seria molt difícil, d'estudiar
349 i que ens posarien molts exàmens.
350
- 351 C- I el primer dia que us vaig dir que faríem el Conjunt instrumental Orff, quines
352 expectatives us va fer? Pensàveu que seria avorrit...
353
- 354 K- Era la primera vegada que fèiem Orff...
355
- 356 M- Jo tenia ganes de tocar...
357
- 358 I- Quan vas portar l'instrument aquí tothom volia tocar-ho perquè ningú tenia ni idea de
359 tocar-lo i no sabíem ni com eren.
360
- 361 M- A mi m'agraden més els grans.
362
- 363 K- L'any passat vam estudiar això dels instruments determinats i indeterminats i dèiem
364 “anda”, mira que bé i ens quedàvem amb les ganes.
365
- 366 S- Clar, ens podrien haver posat exemples...
367
- 368 M- L'any passat no tocàvem instruments, només a les Nadales.
369
- 370 K- I la flauta.
371
- 372 I- I la boca, per cantar (*tots riuen*).
373
- 374 C- I creieu que aquestes expectatives que teníeu a principis de curs, sobre el que us
375 esperàveu a la matèria de música s'han acomplert?
376
- 377 I- Sí.
378
- 379 C- És a dir, han estat a l'alçada?
380
- 381 M- Han estat millor.
382

- 383 S- Han estat millor del que pensàvem.
384
- 385 I- Han estat a l'alçada i molt millor perquè és un canvi...
386
- 387 K- Perquè, com hem dit abans, pensàvem que seria tot un "rotllo" i no.
388
- 389 I- Pensàvem que seria d'estudi, i d'estudi no té quasi res...bé, els exàmens tenen
390 alguna cosa que estudiar, però la majoria no.
391
- 392 M- No fem coses d'estudiar molt. Que ho fem amb pràctica, però que també s'aprèn.
393 S'aprèn de vegades més amb pràctica que estudiant.
394
- 395 K- Jo crec que això...
396
- 397 I- A mi sí que em "lia" una mica més quan tu dius alguna cosa a la pissarra i després la
398 tinc que llegir del llibre i...
399
- 400 U- És que la teoria sense fer pràctica no serveix.
401
- 402 M- "Sin practicarla no la entiendes bien".
403
- 404 C- Quines propostes faríeu per la matèria de música en general?
405
- 406 K- Tocar una mica més la flauta, potser, perquè jo encara tocar una mica més la flauta
407 la trobo a faltar...
408
- 409 I- I sinó se m'obliden les notes...
410
- 411 M- Jo a principi de curs no me'n recordava de tocar la flauta.
412
- 413 K- Que no només fem els exàmens de flauta, sinó alguna altra cançó de més. I
414 cantar...i treballs en grup.
415
- 416 M- Sí.
417

- 418 S- A mi ja m'agrada com està. Bé, el que han dit ells.
419
- 420 C- Heu de fer crítica...estem per dir les coses tan positives com negatives.
421
- 422 S- És que no hi ha res negatiu.
423
- 424 A- Jo si ha "algo" negatiu és que és negatiu però tampoc...
425
- 426 C- I propostes pel conjunt instrumental Orff?
427
- 428 I- Que es callin (riuen tots).
429
- 430 S- I que hi hagi algun instrument més perquè jo sempre he tocat els mitjans o els
431 petits, però mai els grans.
432
- 433 C- Fent el sistema de rotació, potser ha coincidit que les obres que toquem al concert
434 et tocava la flauta o aquests altres.
435
- 436 A- Encara que a la gent no li agradi, que s'esforci perquè ens "fastidia" a la gent que
437 volem tocar...
438
- 439 S- O algun instrument més, no sé...també d'Orff, però diferent.
440
- 441 M- A mi també m'agradaria tocar.
442
- 443 K- A sí, els bombos.
444
- 445 C- Altres suggerències?
446
- 447 S- A mi ja m'agrada com està.
448
- 449 K- Estan molt bé les classes.
450
- 451 S- Més que altres sí. Segur.
452

- 453 I- Jo entenc que la gent tingui ganes de parlar perquè és una cosa nova i impressiona
454 tocar i t'agrada i això et motiva i, clar...
455
- 456 K- I comencem a fer bromes amb les baquetes i com salten les boles per l'aire tothom
457 comença a riure.
458
- 459 M- A mi em van tirar una baqueta...
460
- 461 K- I quan tu passes perquè s'ha de canviar alguna nota de l'instrument, com que la
462 resta no podem tocar, parlem i després ens costa parar.
463
- 464 C- Teniu res més a dir? Doncs moltes gràcies per venir i passar aquesta estona aquí i,
465 bé, ens veiem després a...
466
- 467 Tots- Orff.
468
- 469 C- Que tingueu un bon matí.
470
- 471 Tots- Gràcies.

ANNEX 8. Gravació dels grups de discussió

Vegeu arxius adjunts:

- Grup de discussió 1r ESO-A.
- Grup de discussió 1r ESO-B.

ANNEX 9. Resultats del grup de discussió

A continuació s'exposen les dades més rellevants, codificades i ordenades per temes i grups, referents als resultats dels grans aspectes a explorar per mitjà del grup de discussió. Els codis que identifiquen cada temàtica es corresponen amb el número que les precedeix:

1. La classe de música

- 1.1 Opinió sobre la matèria de música.*
- 1.2 La motivació per la matèria de música.*
- 1.3 Concepte de motivació.*

2. El conjunt instrumental Orff

- 2.1 Opinió sobre el conjunt instrumental Orff (CIO).*
- 2.2 Influència del CIO en la motivació cap a la matèria música.*
- 2.3 Opinió materials.*

3. Expectatives i propostes de futur

- 3.1 Expectatives de la matèria música prèvies a la intervenció amb el CIO.*
- 3.2 Opinions posteriors a la intervenció amb el CIO.*
- 3.3 Propostes de millora de la classe de música.*
- 3.4 Propostes de millora del conjunt instrumental Orff*

Categoria	Grup	Línies	Dades més rellevants
1.1	1r ESO-A	33-107	<ul style="list-style-type: none"> - Està molt bé fer murals. - Agrada més que curs passat. - Classes no avorrides. - No escoltem tanta música clàssica. - Aprens sense fer tanta teoria. - El que menys agrada: la teoria, fer poques cançons i no ballar mai. - El que més agrada: Orff, escoltar les gravacions i activitats de ritme.
		249-259	- Els agradaria fer més flauta, cantar i ballar.
		280-288	- Respecte a l'any passat, els exàmens no són tan complicats, perquè repassen teoria a classe i després només cal llegir-la, encara que no tots estan d'acord.
	1r ESO-B	16-34	<ul style="list-style-type: none"> - Agrada baixar a Orff. - No és un rotllo perquè coses divertides. - Flauta no tan repetitiva com l'any passat.
		39-82	<ul style="list-style-type: none"> - Agrada anar a Sta. Maria del Mar. - Ara no avorrida, més d'entendre, més variat. - "Si t'agrada estàs bé". - No agrada estudiar, fer exàmens, perdre temps d'Orff per corregir.
		104-124	- Troben a faltar cantar més, però no tots.
		160-179	<ul style="list-style-type: none"> - A l'examen poden explicar conceptes amb les pròpies paraules. - Explicacions a la pissarra, no només llegir, preguntes qui ho ha entès. - Si professor explica bé, els alumnes estaran millor. - Professora animada.
		265-298	- La teoria també agrada, perquè menys pesada que l'any passat.

			- Més pràctica que l'any passat i professora repeteix explicacions si no ho entenen.
1.2	1r ESO-A	109-131	- Motivats perquè música és una de les matèries que més els agrada, perquè no és avorrida, és diferent a les altres i perquè mai hi ha deures.
	1r ESO-B	84-102	- Motivats perquè és una cosa nova, diferent a les altres matèries perquè hi ha més pràctica, per l'Orff, les <i>palmades</i> , perquè poden participar més.
		126-146	- Perquè poden dir què agrada i què no, perquè la professora ho pregunta i "que els professors estiguin per nosaltres ens agrada". - Agrada tot i ho fan amb ganes. - Si després d'alguna matèria que no agrada toca música, pensen "què bé".
1.3	1r ESO-A	134-154	- Estar motivats: estar atents, a gust, que agradi, passar-ho bé, estar content, natural, com és un mateix.
	1r ESO-B	148-158	- Estar motivat: que vens amb ganes, que vols fer-ho bé, que esperes aquesta classe per fer-la, que t'enganxen les explicacions i que si tu expliques, l'examen ja està.
2.1	1r ESO-A	13-31	- Agrada perquè no sempre és el mateix d'estudiar, així no es fa pesat. - Tocar instruments que no han tocat abans. - Tocar i fer concerts agrada
		156-213	- CIO és "xulíssim", fan coses que mai han fet, és divertit, ho passen bé i aprenen. - Els agrada perquè canvien d'instrument, encara que els preferits són els instruments grans. - No els agrada quan toquen la flauta, encara que entenen que no hi ha instruments per tots. - Les cançons s'aprenen fàcilment, és fàcil tocar i hi posen ganes.

		381-385	- Els agrada gravar les cançons perquè “et sents important per gravar!”.
	1r ESO-B	36-37	- Anar a Orff és com canviar de classe.
		181-242	- Els agrada perquè canvien de classe: “canvi d'estat”. - Cosa nova. - No agrada quan s'han de repetir explicacions perquè alumnes parlen. - Tocar en conjunt fa saber escoltar uns als altres. - No agrada quan la gent es motiva massa i comencen a tocar fort. - S'ho passen bé tocant i fan coses que agraden.
		314-316	- Cap crítica perquè és nou i no a tots els professors se'ls acudeix fer això.
		445-471	- Normal que la gent parli perquè impressiona i motiva tocar.
2.2	1r ESO-A	215-229	- CIO Influeix en la seva motivació cap a la matèria: si no fessin CIO menys motivats, però els agradaria perquè les classes no són avorrides i s'ho passen bé.
	1r ESO-B	244-263	- Influeix molt. Especialment gravar i fer el concert: permet mostrar als altres el que es fa al cole.
		278-281	- Si no hi hagués CIO menys motivats però igualment divertit.
2.3	1r ESO-A	231-247	- No l'utilitzen mai, només les primeres pàgines.
		261-269	- Es fan un embolic amb les pàgines: es difícil trobar les cançons.
	1r ESO-B	300-332	- Ajuda a entendre-ho més, encara que tots memoritzen les cançons i no l'utilitzen. - Embolic amb les pàgines. - Cançons desordenades, sense un ordre clar.

			Abans acostumats una cançó per pàgina.
3.1	1r ESO-A	271-288	- Pensaven que la classe seria diferent i més entretinguda que l'any passat, més divertida.
	1r ESO-B	334-372	- Pensaven que seria més avorrit, d'estudiar compositors, més difícil, molts exàmens i tenien ganes de tocar CIO.
3.2	1r ESO-A	290-309	- Pensaven que seria més de cantar i tocar la flauta. - No pensaven que seria com és: ara els dimecres és el dia que més els agrada perquè fan Orff i s'ho passen bé.
		321-333	- Expectatives acomplertes, però troben a faltar cançons.
	1r ESO-B	374-402	- Realitat ha superat expectatives, ja que no avorrit, no d'estudi i perquè amb la pràctica s'aprèn més que estudiant.
3.3	1r ESO-A	311-319	- Els agradaria fer algun ball, cantar i algun exercici més de ritmes.
		335-361	- Fer menys flauta i cantar més. - Fer més activitats en grup i, "manualitats" de música.
		387-425	- Tocar altres instruments com el piano.
	1r ESO-B	293-298	- Més treballs en grup i murals.
		404-424	- Tocar més la flauta. - Res negatiu.
3.4	1r ESO-A	363-385	- Les persones que toquen la flauta que toquin altres instruments.
	1r ESO-B	426-443	- Més silenci a les classes. - Tocar més els instruments grans i les timbales.

